༄། ཤེར་རིག་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
Class No.
Acc. No D.14560
LIBRARY OF TIBETAN WORKS & A.
DHARAMSALA.

ཤེས་བྱའི་ཞིང་ཁམས།

1

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

ཤེས་བྱའི་ཉེགས་མ།

1

༄༅། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
Class No.
Acc No. 14560
LIBRARY OF TIBETAN WORKS & A
DHARAMSALA.
M-530

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

ཤེས་བྱའི་ཐིགས་མ།

*

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་རྩོམ་སྒྱུར་བྱས་ནས་བསྐྲུན་པ།

1981 ལོའི་ཟླ་ 2 པར་པར་གཞི་ 1 པོ་བསྒྲིགས་པ།

1981 ལོའི་ཟླ་ 2 པར་པེ་ཅིན་ལ་པར་ཐེངས་ 1 པོ་བརྒྱབ་པ།

དེབ་རེར་སྒོར་ཞུར་ 1 སྐར་ 6 །

རྩོམ་སྒྲིག་པའི་གཏམ།

རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་དང་། ལོ་རྒྱུས། ཚན་རིག་རིག་གནས་བཅས་ཕྱོགས་མང་པོའི་ཐད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་དགོས་མཁོ་སྐོང་ཆེད། ང་ཚོས་དཔེ་ཚོགས་འདི་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

འདི་ནི་ཁྱབ་གདལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱའི་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་ཡིན། འདིའི་ནང་ཚིག་ཉུང་ཞིང་དོན་འདྲིལ་བའི་ངང་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་དང་། གསར་བརྗེའི་ལོ་རྒྱུས། རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ། རྒྱལ་ནང་མི་རིགས་ཁག་གི་གནས་ཚུལ། མེས་རྒྱལ་གྱི་བརྗིད་ཆགས་ཤིང་ལྷ་ན་སྡུག་པའི་ཡུལ་ལྗོངས། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གནས་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ཐད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གཙོ་བོར་འཛིན་རྒྱུ་ཡིན། ཀློག་པ་པོ་ནི་གཙོ་བོ་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་ཁག་གི་སློབ་གྲྭ་བ་དང་། གཞི་རིམ་ལས་བྱེད་པ། རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་བཅས་ཡིན།

དཔེ་ཚོགས་འདི་དུས་བཀག་ངེས་གཏན་མེད་པར་པར་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོའི་ཆུ་ཚད་དམའ་བ་དང་ཉམས་མྱོང་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཚིག་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྐྱོན་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་པས། སྐྱོན་སྤང་དགེ་སྐྲུག་གིས་དཔེ་ཚོགས་འདི་ཟམ་མི་འཆད་པར་ཕུན་སུམ་རྗེ་ཚོགས་སུ་བཏང་ནས་བོད་རིགས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་དེང་རབས་ཅན་བཞིའི་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུའི་ཐད་ནུས་པ་མངོན་གསལ་ཐོན་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་ངང་རིན་བྲལ་དགོངས་འཆར་མ་ལུས་སྟོལ་གནང་ཡོད་པ་འདི་ག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་སྨོམ་པས་ཆུ་འདོད་ལྷར་རེ་བ་ཞུས་དང་ཞུ་མུས་སུ་ཡོད།

དཀར་ཆག

གསར་བརྗེའི་ལོ་རྒྱུས།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་སྐབས་ཆེན་ལྡན་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག
.... རྩོམ་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ ཚེ་རིང་ཆོས་འཕེལ།(5)

སྟོང་བསམ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱུགས་རའི་ཡུལ་ཁམས་སྐོར།
.... རྩོམ་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ ཚེ་རིང་། (12)

"ལྔ་བཞིའི"ལས་འགུལ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཀྲུང་གོའི་གསར་བརྗེའི་གཞོན་ནུའི་
རྩ་འཛུགས་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་རགས་ཙམ་བྱས་པ།
.... སྒྱུར་མཁན་བསྟན་འཛིན། (16)

གསར་བརྗེའི་སྲོལ་རྒྱུན།

བཤད་མཁན་ལ་ཉེས་པ་མེད། ཉན་མཁན་གྱིས་བསླབ་བྱ་ཡོངས།
....སྒྱུར་མཁན་ཕུར་ཁོ། (19)

ཚད་མར་བློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་དགོས། ....སྒྱུར་མཁན་ཚེ་རིང་གཡུ་སྒྲོན། (21)

ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་ཤེས་བྱ།

མཚོ་བོད་ས་མཛོར་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཚུལ། སྒྱུར་མཁན་བརྟན་པར་ཚོ་ཆུང་།(27)

མིའི་གླད་པའི་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་ཤེས་བྱ།

མིའི་གླད་པ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཇི་ཙམ་ཉུང་ན། དེ་ཙམ་དུ་མགྱོགས་པོར་ཉམས་འགྲོ་གི་རེད།

མིའི་གླད་པའི་ཞིད་ཚད་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཕར་གྱི་ཡོད་པ།

མིའི་གླད་པ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ།

…………………… སྒྱུར་མཁན་དབྱངས་ཅན། (33)

འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་མི། …………………… སྒྱུར་མཁན་བསོད་གཡང་། (37)

ཆུས་མེ་གསོད་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། …………………… སྒྱུར་མཁན་ཨུ་རྒྱན། (38)

སྤྱི་ལོའི་ཟླ་བ་གཉིས་པར་ཉིན་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ལས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཅི་རེད། …………………… སྒྱུར་མཁན་བསོད་ལྡན། (39)

སའི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་ཚེ་སྲོག་སྔ་ཤོས་དེ་ག་དུས་བྱུང་བ་རེད།
…………………… སྒྱུར་མཁན་གངས་ཅན། (40)

ཉི་མའི་ཆེ་ཆུང་ཡང་སྙིང་ག་ཚད་ཡོད། …………………… སྒྱུར་མཁན་ཚེ་བསོད། (42)

སྤྱི་ལོ·དུས་རབས·ལོ་རབས། …………………… སྒྱུར་མཁན་གངས་ལྷ། (43)

གཏེར་དངོས་ཀྱི་སྐོར།

གཏེར་དངོས·རྡོ་སོལ·རྡོ་སྣུམ། …………………… སྒྱུར་མཁན་བསྟན་དར། (44)

རླབས་ཆེན་མེས་རྒྱལ།

གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེ།
རྩེ་ པོ་ ཏ་ ལ། …………………… རྩོམ་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ག་ཆུ་པ། (48)

རིག་གནས་དང་སྒྱུ་རྩལ་སྐོར།

གཟི་འོད་འཕྲོ་བའི་བོད་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་།

བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཇོ་སྤྱོད་མདོར་བསྡུས། …………………… རྩོམ་མཁན་དབང་འདུས། (52)

དམངས་གཞས་ལྷ། …………………… འཚོལ་སྡུད་བྱེད་མཁན་ཏ་པོ། (69)

སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་གཏམ་དཔེ། …………………… འཚོལ་སྡུད་བྱེད་མཁན་དོན་གྲུབ། (71)

ཡིད་འོང་གི་མེས་རྒྱལ། …………………… རྩོམ་མཁན་ཨུ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ། (72)

ཨ་ཁུ་སྟོན་པའི་སྒྲུང་གསར་པ།
——ཡིག་རྫོངས་སེལ་བ། …………………… རྩོམ་མཁན་མིག་ཆུང·ཕུར་པ། (74)

སྤུན་ཟླ་མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གཞུང་ངོ་སྤྲོད།

རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྔ། ………… འདེམས་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་པའོ་དབྱིན། (76)

བསམ་བློའི་སྐོར་གླིང་བ།

སྐོར་ཁྲིག་གི་འགྲེལ་པ། ……………………………… སྒྱུར་མཁན་བཙུན་སྐྱབས། (81)

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན།

ལོ་ཉིན་གྱིས་དུ་བ་བཅད་པ། ……………………………… སྒྱུར་མཁན་བརྟན་གསུང་། (82)
ཟ་མག་དང་ཨ་རག་འཐུང་མི་རུང་། ……………… སྒྱུར་མཁན་ཡེ་ཤེས་མཚོ་མོ། (83)

ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད།

ཆུ་སྦྲིན་གྱི་ཁོག་ནས་ཐར་བའི་མི། ……………………………… སྒྱུར་མཁན་ཕུར་བ། (84)
ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཡན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱེད་པའི་༧་ཧོ་ཟན། ……སྒྱུར་མཁན་ཐེམ་ཆེན། (85)
ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་རྩིས་རིག་གཉིས།
ཞི་མི་དང་ཁྲི་ཕྲུག་བར་རྩལ་འགྲན་པ། …རྩོམ་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ལས་དང་ལེན། (86)
ཨུ་རི་ག་ཆོད་ཡོད་པ་རེད།

མི་རིགས་ངོ་སྤྲོད།

ཀྲུང་གོ་ནི་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།
……………………………………………… སྒྱུར་མཁན་སྐལ་བཟང་སྐྱིད། (87)
བོད་རིགས། ……………………………… རྩོམ་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་བསྟན་དར། (92)

རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གནས་ཚུལ།

ལུའོ་མ་ཉི་ཡ། ……………………………… རྩོམ་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་སྒྲོལ་མ་སྐྱབས། (95)
དེབ་འདིའི་ནང་གི་ཁ་བྱང་རི་མོ། ……………………… འབྲི་མཁན་ཡང་ཚུང་།
མདུན་ཤོག་གི་རི་མོ། འབྲི་མཁན་ལི་ཀྲུང་ཟླ།
"རང་གི་སྒོ་ཕྱུགས་ཡོད་པ།"(རྒྱབ་ཤོག) འབྲི་མཁན་ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བ།

Library of Tibetan Works Archives

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་སྐབས་ཆེན་ལྡན་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག

ཚེ་རིང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྩོམ་སྒྲུར་བྱས་པ།

ཧྲང་གི་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བདུན་པ་འཚོགས་ཚུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་རྣམས་ཕྱོགས་ཡོངས་དང་རྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་ཏེ། སྔར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་བློ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཧྲང་གི་བཀའ་སློབ་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་.....བསྒྱུར་རྒྱུ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ལས་དོན་སྒྲུབ་པའི་མྱུར་ཚད་ཇེ་མགྱོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ། ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཧྲང་གིས་ 1956 ལོའི་ཟླ་ 9 ཚེས་ 15 ཉིན་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་ཧྲང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་.....འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་སྐོང་ཚོགས་བྱས་ཤིང་། ཐེངས་དེའི་ཚོགས་ཆེན་དུ་གཞུག་མཁན་འཐུས་མི་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་ཉེར་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ཧྲང་ཡོན་ཁྲི་ཚོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་གྱི་ཚབ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་ཀྱི་གུང་ཁྲན་ཧྲང་དང་བཟོ་པའི་ཧྲང་གི་སྐུ་ཚབ.....རྣམས་ཀྱང་གདན་ཞུས་ལྟར་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཞུགས་པ་རེད། རང་རྒྱལ་གྱི་དམངས་གཙོའི་ཧྲང་ཕའི་ཁག་གི་འཐུས་མི་དང་ཧྲང་ཕའི་གང་ལའང་མ་གཏོགས་པའི་.....

དམངས་གཙོའི་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱང་གདན་ཞུས་ལྷར་ཕེབས་དེའི་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཟུར་ཞུགས་བྱས་པ་རེད།

ཚོགས་འདུ་འགོ་ཚུགས་རྗེས། བློ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ཚོགས་འདུ་འགོ་ཚུགས་པའི་གསུང་བཤད་གནང་བ་དང་། བློ་མཐུན་ལིའུ་ཧྲའོ་ཆིས་ཆབ་སྲིད་སྐོར་གྱི་སྙན་ཞུ་གནང་བ། བློ་མཐུན་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་གིས་ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི་སྐོར་གྱི་སྙན་ཞུ་གནང་བ། བློ་མཐུན་ཀྲོའུ་ཨེན་ལའི་ཡིས་རྒྱལ་དམངས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་གཉིས་པའི་གྲོས་གཞིའི་སྐོར་གྱི་སྙན་ཞུ་གནང་བ་རེད། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་གྲོས་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ཆབ་སྲིད་སྙན་ཞུའི་སྐོར་གྱི་གྲོས་ཆོད་དང་རྒྱལ་དམངས་ དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་གཉིས་པའི་སྐོར་གྱི་གྲོས་གཞི་གྲོས་འཆམ་བྱས་པ་དང་། ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག་གསར་པ་གྲོས་འཆམ་བྱས་པ་རེད། མཐའ་མཇུག་ཏུ་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་བློ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ གཙོ་བོ་གནང་བའི་ཀྲུང་དབྱང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་སྐབས་བརྒྱད་པ་འདེམ་བསྐོ་བྱས་པ་རེད།

ཚོགས་ཆེན་གྱིས་རྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་སྣ་ནས་ཏང་གི་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཕེབས་བདུན་པ་འཚོགས་ཚུན་གྱི་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་གི་ཉམས་མྱོང་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ཚུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཉམས་མྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་པ་རེད།

ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བདུན་པ་འཚོགས་པ་ནས་བཟུང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་ལག་ལེན་གནང་བའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ཕྱོགས་ནི་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་རེད། ཕུན་སུམ་ཚོགས་ ཤིང་གྲུབ་འབྲས་ལྡན་པའི་ཏང་གི་ཉམས་མྱོང་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ནི་ཧ་ཅང་ཡང་དག་པ་དང་མཁས་མཛངས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་

ལུགས་ཕྱུན་སུམ་རྫེ་ཚོགས་སུ་བཏང་བ་དང་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གསལ་བཤད་བྱུང་བ་རེད།

ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག སྔ་མཐུད་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་འགན་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྒྱུར་ཚད་རྫེ་མགྱོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་ལས་འགན་བཏོན་ཞིང་། ཏང་ཡོངས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ཐད་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་པའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་ཡོད་ལ་རྩ་འཛུགས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་པའི་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་དྲུང་ཕྱུར་ཁ་ཤས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྟོབས་ཤུགས་མཐའ་དག་ལ་མཐུན་སྒྲིལ། ང་ཚོར་ཡོད་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡོད་ཚད་བེད་སྤྱོད་གང་ལེགས་བཅས་བྱས་ཏེ། གང་མགྱོགས་ཅི་མགྱོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་འདི་ཉིད་ནུབས་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་ཏུ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུའི་བློང་བྱ་བཏོན་པ་རེད། དེས་མ་ཚད་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ད་དུང་བློ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གི“འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་བཅུའི”སྐོར་གྱི་བཀའ་སློབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ལས་འགན་དེ་དངོས་སུ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས། ཆབ་སྲིད། ཕྱི་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱེད་ཕྱོགས་དང་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་རེད།

དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཐད་ལ་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་བསྟན་དོན། ངེས་པར་དུ་བཟོ་ལས་དང་ཞིང་ལས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་ལྗིད་པའི་བཟོ་ལས་དང་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ལྗིད་པའི་བཟོ་ལས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སྔོན་དུ་སྤེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག ངེས་པར་དུ་རྒྱུ་ཆ་དང་མ་དངུལ་འདོན་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་ཚད་དང་ཚོང་རའི་དགོས་

མཁོར་གཞིགས་ནས་ཧུར་བརྩོན་ཆེན་པོས་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་་དགོས་པ་དང་། ངེས་པར་དུ་ཞིང་ལས་རྩ་བའི་ཐོག་མཉམ་ལས་ཅན་དུ་གྱུར་་་་ཟིན་པའི་ཆ་རྐྱེན་དགེ་མཚན་ལྡན་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ་ནུས་ཤུགས་་སྤར་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་བཏོན་ནས་ཞིང་ལས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ། ངེས་པར་དུ་བཟོ་ལས་དང་དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་གཞན་དག་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུའི་་་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་བྱེད་དགོས་པ། ངེས་པར་དུ་གསོག་འཇོག་དང་འཛད་སྤྱོད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་རྒྱུ་ཕྱོགས་་་་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ངོས་འཚམ་ཞིག་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མ་དངུལ་གསོག་འཇོག་་་བྱེད་ཚད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕར་སྣོན་ཡོང་བ་དང་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་་་ཀྱུར་ཚད་མགྱོགས་སུ་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་ལ། ཐོན་སྐྱེད་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་ངོས་ཤིང་འཚམ་པའི་སྒོ་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལེགས་་བཅོས་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་ཧུར་བརྩོན་རང་བཞིན་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱེད་ཐུབ་པའང་་་་་བྱེད་དགོས།

རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུའི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པ་བྱེད་ཆེད། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་རིག་གནས་དང་། སློབ་གསོ། འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཚན་རིག་དང་། མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ། འབྲིང་རིམ་སློབ་གསོ་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་འཕེལ་རྒྱས་ཤུགས་ཆེན་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ངེས་པར་དུ“མེ་ཏོག་མཉམ་བཞད་དང་མཁས་བརྒྱ་འགྲན་གླེང”གི་བྱེད་ཕྱོགས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་རང་སོས་ཀྱིས་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་དང་རང་སོས་ཀྱིས་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་དར་སྤེལ་བཏང་ནས་ཚན་རིག་དང་སྒྱུ་རྩལ་་་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ཆེའི་ཤེས་ཡོན་

ཅན་གྱི་ཏུར་བརྩོན་རང་བཞིན་སྐུལ་སློང་གང་ལེགས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་རེད།

སྔར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ཡག་པོ་ཡོང་བ་བྱེད་ཆེད། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཚོ་བའི་ཐད་ལ་ངེས་པར་དུ་མུ་མཐུད་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་སྲིད་དབང་སྲིར་འཛིན་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པ་སྟེ། ངེས་པར་དུ་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་འཚོ་བ་རྒྱ་སྐྱེད་བཏང་ནས་དཔོན་ཉམས་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་སྤེལ་དགོས་པ་དང་། ངེས་པར་དུ་ཕོས་ཤིང་འཚམ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དབྱུང་དང་ས་གནས་བར་དང་གོང་རིམ་ས་གནས་དང་འོག་རིམ་ས་གནས་བར་གྱི་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་ཐད་ཀྱི་འགན་དབང་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ས་གནས་དང་འོག་རིམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཏུར་བརྩོན་རང་བཞིན་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས་པ། ངེས་པར་དུ་མུ་མཐུད་དེ་བཟོ་ཞིང་མནའ་འབྲེལ་གྱིས་རྨང་གཞི་བྱས་པའི་མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། "ཡུན་རིང་མཉམ་གནས་དང་ཕན་ཚུན་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ"བྱེད་ཕྱོགས་ལྟར་མུ་མཐུད་དེ་དམངས་གཙོའི་ཏང་ཕའི་ཁག་དང་ཏང་ཕའི་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པའི་དམངས་གཙོའི་མི་སྣ་དང་མཉམ་ལས་བྱེད་པར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པས་མ་ཚད། འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་དང་དེའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། སློབ་གསོ། སྒྱུར་བཀོད་བཅས་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་ཀར་ཤུགས་སྣོན་ཡང་རྒྱག་དགོས་པ། ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་ཁག་བར་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ་མི་རིགས་ཁག་ཐུན་མོང་དུ་ཡར་ཐོན་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་རེད།

ཚོགས་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་དོན་ཐད་ལ་ངེས་པར་དུ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་མཐའ་དག་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ནས་འཛམ་གླིང་

ཐོག་དུས་གདན་དུ་ཞི་བདེ་ཡོང་བའི་བརྟན་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཙན་འཛུལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་དང་དམག་འཁྲུག་གི་སྲིད་ཇུས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་རེད།

གོང་གསལ་གྱི་ལས་འགན་དེ་ཚོ་རྒྱལ་ཁའི་ངང་འགྲུབ་ཐུབ་མིན་ནི་མཐར་གཏུགས་ནས་བཤད་ན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་རྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཏང་གི་འཛུགས་སྐྲུན་ཐད་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་པ་དང་སྦྲགས། གནས་ཚུལ་གསར་པ་དང་ལས་འགན་གསར་པའི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ནས་ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པར་མ་ཟད། ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུའི་མཛུབ་སྟོན་གསལ་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་དེ་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་བྱེད་ཐུབ་མིན་དང་། མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་བདེན་དོན་དང་ཀྲུང་གོའི་གསར་བརྗེའི་དོན་དངོས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དམ་པོ་བྱེད་ཐུབ་མིན་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བསྟན་ཡོད་ཅིང་། འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་བྱེད་བསམས་ན། ངེས་པར་དུ་ཏང་གི་མང་ཚོགས་ལམ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། "མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་བླངས་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་སྤེལ་རྒྱུའི"འགོ་ཁྲིད་བྱེད་སྟངས་དང་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག་གསར་པའི་སྤྱིའི་རྩ་འཛིན་ནང་དང་བློ་མཐུན་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་གི་ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི་སྐོར་གྱི་སྙན་ཞུའི་ནང་དུ། མང་ཚོགས་ལམ་ཕྱོགས་དར་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་གསུངས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ང་ཚོའི་ཏང་འདི་སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་ཏང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པས་ལས་འགན་དེ་སྒྲུབ་རྒྱུར་སྔར་ལས་གལ་འགངས་ཆེ་

བའི་དོན་སྙིང་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསལ་སྟོན་ཡང་གནང་ཡོད་པ་རེད།

དམངས་གཙོ་གཅིག་སྡུད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནི་ཏང་གི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་རྩ་དོན་ཞིག་རེད་ལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་དེ་ཏང་གི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་ལག་ལེན་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་དང་བསམ་འཆར་གཅིག་སྡུད་བྱེད་བདེ་པོ་ཡོང་བ་ཞིག་དང་། ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལས་ཀ་དེ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་ཆེད། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཏང་གི་རིམ་པ་ཁག་གི་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ངེས་པར་དུ་དམིགས་བསལ་མེད་པར་ཏང་གི་ཐུན་མོང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་རྩ་དོན་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བསྟར་དགོས་པ་དང་ཏང་ནང་གི་དམངས་གཙོ་རྒྱ་སྐྱེད་གཏོང་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་རེད།

ཏང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་འཚོགས་པ་དེ་ནི་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཕྱོགས་ཡོངས་དང་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་ཐོག ཏང་ཡོངས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ལ་ལས་འགན་གསར་པ་བཏོན་པ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ། ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག་གསར་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། བློ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཉམས་སད་ཐེག་པའི་ཏང་གི་ཀྲུང་དབྱང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་འདེམ་བསྐོ་བྱས་པ་རེད། དེ་དག་ཚང་མས་རང་རྒྱལ་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་མཐའ་འཁྱོལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྒྱུར་ཚད་ཇེ་མགྱོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུར་ཆབ་སྲིད་དང་། བསམ་བློ། རྩ་འཛུགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གྲ་སྒྲིག་ལེགས་པར་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

སྟོང་བསམ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱུགས་རེའི་ཡུལ་ཁམས་སྐོར།

ཚེ་རིང་ནས་བསྒྱུར་བ།

སྤྱི་ལོ་ 1825 ལོར་མི་གླིང་བྱང་མའི་དབྱིན་ཇི་ཨན་ན་གྲོའུ་ཁོངས་ཀྱི་ཤྲོ་པ་ཞི་གཙང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་ལ“མཐུན་འགྲིག་གསར་པའི”ཀུང་ཧྲེ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་རྫས་འགོད་དངོས་གཞི་བྱས་ཡོད་པའི་གྲོང་སྡེ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་གའི་ཁྲིམ་ལམ་ཚང་མ་མདའ་ལྟར་འདྲོངས་ཤིང་ཕན་ཚུན་བསྣོལ་ནས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་དབུས་སུ་སྤྱི་པའི་ཐང་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཐོག་ཁང་ཆེན་པོ་ཁ་ཤས་དང་དེ་མིན་སྡོད་ཁང་དང་། བཟོ་ར། བཟོ་གྲྭ་བཅས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཀུང་ཧྲེ་དེར་རྒྱ་ཁྱོན་དབྱིན་སུའུ་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ནས་སྨོ་ཞིང་གིས་ཕལ་ཆེར་དབྱིན་སུའུ་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་ཟིན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཐོག་ལ་ཞིང་ར་བཅུ་དགུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་འབྲས་ཤིང་དང་རྒྱུན་འབྲུམ་གྱི་ལྷུམ་ར་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། མི་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ལ་ཉེ་བའི་ཀུང་ཧྲེའི་ཁོངས་མི་ཚོས་དེ་གར་འཚམ་མཐུན་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཞིང་མཉམ་དུ་ངལ་རྩོལ་དང་། སློབ་སྦྱོང་། གནད་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཕྱུགས་བསམ་ལྷུག་པོར་གླེང་བ་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཀུང་ཧྲེ་དེའི་ནང་ལ་བཤུ་གཞོག་དང་གཉའ་གནོན་བྱེད་མཁན་མེད་ཅིང་། ཚོང་ཁང་གིས་སྤྱོད་དམངས་རྣམས་ལ་ཉེར་མཁོའི་དངོས་རྫས་ཡོད་ཚད་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སྨན་སྦྱོར་ཁང་གིས་མི་རྣམས་ལ་སྨན་ཡོན་མི་དགོས་པའི་སྨན་རིགས་འདོན་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ། བྱིས་པ་རྣམས་སློབ་ཡོན་མི་དགོས་པའི་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནི་སྟོང་བསམ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་པ་ལུའོ་པོ་ཐེ·ཨོའུ་ལྭན

ཀྱིས་མེ་གླིང་བྱང་མར་གསར་འཛུཏ་བྱས་པའི་སྟོང་བསམ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཚོད་ལྟའི་ས་ཁུལ་ཨང་དང་པོ་དེ་རེད། ཨོ་ཝུ་ཕུན་གྱི་ལས་དོན་དེར་གཞུག་མཁན་གྱི་གྲས་སུ་ཧྲི་ཁྲིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལེ་ལིན•མའི་ཁེ་ལུཝུ་ཨེར་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ནི་རྒྱུ་ནོར་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཚན་རིག་པ་དང་དགེ་སློབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེའི་ས་གཤིས་རིག་པ་བ་ཕྱུལ་བྱུང་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ“མི་གོའི་ས་གཤིས་རིག་པའི་སེམས་པོ”ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཧྲི་ཁྲིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རང་བྱུང་ཚན་རིག་ཡོའན་གསར་འཛུགས་བྱེད་དུས་ལེ་ལིན•མའི་ཁེ་ལུཝུ་ཨེར་གྱིས་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཁུར་སྒྲུང་བས་ཁོང་“མཐུན་འགྲིག་གསར་པའི”ཀུང་ཧྲེར་ཞུགས་རྫེས་སློབ་གྲྭ་དང་སློབ་གསོའི་ལས་ཁུངས་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུའི་འགན་འཁུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཨོ་ཝུ་ཕུན་གྱིས་ཚོད་ལྟ་ཡུལ་དེར་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གི་སེམས་ལ་ཚོད་ལྟ་དེ་ནི་རང་གི་སྟོང་བསམ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱུགས་རེའི་ཡུལ་ཁམས་སུ་སླེབས་པ་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད་བསམས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཉེ་རབས་ཀྱི་སྟོང་བསམ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཨོ་ཝུ་ཕུན (1771 ལོ—1858 ལོ) ནི་དབྱིན་གོའི་མི་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་ནུས་རྩལ་དང་། དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས། བྱ་དངོས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་བྱེད་རྒྱུའི་བློ་གྲོས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་དབུལ་པོ་དང་ཕྱུག་པོའི་བར་གྱི་འགལ་ཟླ་དང་། ངལ་རྩོལ་པ་དང་མ་རྩ་ཅན་པར་གྱི་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་འཁོན་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་པ་ཚོའི་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་འཚོ་བར་སེམས་ཁུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཕྱུགས་བསམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འཛུགས་གང་ཐུབ་བྱས་ནས་བཟོ་པ་ཚོ་དབུལ་

ཕོངས་ཀྱི་གནས་ལས་གྲོལ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་མན་ཁྲེ་སི་ཐེའི་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་གི་ནང་ཅིང་ལིའི་འགན་འཁུར་སྐབས་ བཅོས་སྒྱུར་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། དགེ་བའི་ལས་དོན་འཛུགས་གཉེར་བྱས་ཏེ་གྲུབ་འབྲས་འཐོབ་སྤྱོད་ཡོད་ སྐབས། སྙན་གྲགས་ཡོའུ་གླིང་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་རེད། ཁོང་གིས་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ལྡན་པའི་མི་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་སྙིང་སྟོབས་སྲིལ་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། དེས་མ་ཚད་རང་གི་འཆར་གཞི་དེ་ཨོ་གོའི་ཏྲ་ཏོང་གོང་མ་ཉི་ཀུའུ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་དང་ཕོ་དང་ 1818 ལོའི་ཡ་ཁྲེན་རྒྱལ་པོའི་གྲོས་ཚོགས་ལ་ཕུལ་ཡོད་སོང་། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་གིས་རང་གི་མ་རྩ་དང་རྒྱུ་ནོར་སྤྱད་ནས་ཚོད་ལྟ་བྱེད་དགོས་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་བརྒྱལ་ནས"ཧུལ་ཕུངས་དེ་ཙམ་མིན་པའི་མེ་གོ"ཟེར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕྱིན་ནས། མེ་གོའི་སྒར་སོ་ཁྲི་བཅོ་ལྔ་བཏང་སྟེ་གནས་སྤྲོས་ཡུལ་མིའི་ས་ཁུལ་དེ་ཉོས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་ཀུང་ཧྲེ་དེ་འཛུཇ་གཉེར་བྱེད་སྐབས་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་འབར་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མཐོང་བས་སེམས་ལ་ཀུང་ཧྲེའི་འབྱུང་འགྱུར་ནི་འོད་སྟོང་ལྡན་པ་དང་རེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་བསམས་པ་རེད། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིང་ལུགས་དང་བདེན་དོན་དང་། ཀུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་དེ་དུས་ཡུན་ཐུང་ཙམ་ཞིག་གི་རིང་ལ་གནས་སྤྲོས་ཡུལ་མིའི་ས་ཁུལ་དེར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྙམ་པའི་མ་འོང་སྔོན་མཐོང་བྱུང་བ་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཀུང་ཧྲེའི་མི་སེམས་སྤྱོད་གཡེང་དུ་སོང་ནས། ཚང་མས་ཀུང་ཧྲེའི་ནང་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཏེ་ས་ཞིང་ཚུང་ཚུང་བདག་གཉེར་བྱས་སྐབས། ཚོང་ཁང་དང་བཟོ་ར་སོགས་ཀུང་ཧྲེའི་ཁེ་ལས་ཚང་མ་ཡང་སྒེར་གཉེར་ཁེ་ལས་སུ་གྱུར་པ་རེད།

ཀུང་ཧྲེར་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བ་དེ་ནི་གཡོལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྐབས་དེར་མ་རྩ་
རིང་ལུགས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་དུས་
སྐབས་ཡིན་སྟབས་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་
ལུགས་གསར་པ་ཞིག་འཛུགས་རྒྱུའི་
ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་མེད་པས། "སྐྱེས་
ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྡན་པའི"མི་སྣའི་
གསོལ་རས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་
མཐུན་དྲང་བཞག་གི་མིའི་རིགས་ཀྱི་
སྤྱི་ཚོགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་རྒྱུ་
དེ་ནི་སྟོང་བསམ་ཞིག་རང་རེད།
ཡིན་ན་ཡང་ཨོཝུ་ཕྱེན་ཕམ་པ་བྱུང་
བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྤོབས་པ་ཞུམ་ཡོད་པ་
མ་རེད། ཁོང་གིས་རང་གི་བུ་བཞི་
མེ་གོར་གཞག་ནས་མུ་མཐུད་དེ་ཚོད་
ལྟ་བྱེད་དུ་བཅུག་ཅིང་། རང་ཉིད་
དབྱིན་གོའི་ལུན་ཏུན་དུ་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་
སྤྲོ་སེམས་རབ་ཏུ་འཁོལ་བའི་ངང་
ནས"དྲང་གཞག་ངལ་རྩོལ་ཕན་ཚུན་
བརྗེ་ རེས་ བྱེད་ པའི་ དངུལ་ ཁང"
འཛུགས་གཉེར་བྱས་པ་རེད། དེ་
མིན་ཨོཝུ་ཕྱེན་གྱིས་ད་དུང་དབྱིན་
གོའི་བཟོ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་
འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོའི་
ཀྲུཝུ་ཞིའི་འགན་འཁུར་སྤྱོང་བ་རེད།

ཁོང་ནི་བྲིས་པའི་སྐྲིད་ཚལ་ལམ་
ལུགས་ཐེངས་དང་པོ་ལག་ལེན་བྱེད་
མཁན་ཞིག་དང་། བཟོ་གྲྭའི་ངལ་
རྩོལ་ཉིན་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་འཛུགས་
རྒྱུའི་གྲོས་འགོ་འདོན་མཁན་གྱི་ཡང་
མེས་ཤིག སྡེ་ས་ནས་མཉམ་ལས་
ཚོགས་པ་དར་སྤེལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་
བཅས་རེད། ཁོང་གིས་དེང་རབས་
ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་
འགུལ་ནང་དུ་བྱུང་བའི་རིགས་པའི་
གཞུང་ལུགས་དང་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་
ཞིག་མ་འོང་སྔོན་མཐོང་བྱུང་བ་རེད།
དེར་བརྟེན་ཨེན་ཀེ་སིས"སྐབས་དེའི་
དབྱིན་གོར་བཟོ་པ་རྣམས་ལ་ཕན་
ཐོགས་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་འགུལ་
ཡོད་ཚད་དང་གྲུབ་འབྲས་ཇོ་མ་ཡོད་
ཚད་ཨོཝུ་ཕྱེན་ཟེར་བའི་མིང་དེ་དང་
འབྲེལ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད"ཅེས་དང་།
"མི་དེ་ནི་བྲིས་པ་ནང་བཞིན་ལྷག་
བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པའི་གཤིས་རྒྱུད་ཡོད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་པས་མ་ཚད། ཧ་ཅང་
དཀོན་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་པ་
ཞིག་ཀྱང་རེད"ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

“ལྔ་བཞིའི”ལས་འགུལ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཀྲུང་གོའི་གསར་བརྗེའི་གཞོན་ནུའི་རྩ་འཛུགས་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་རགས་ཙམ་བྱས་པ།

བསྟན་འཛིན་གྱིས་བསྒྱུར་བ།

1920 ལོའི་ཟླ་ 8 པར། གསར་བརྗེའི་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་མཐུན་སྒྲི དང་སློབ་གསོ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་འགན་དངོས་སུ་འགྲུབ་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། ཧྲང ཧའེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཀུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཚོ་ཆུང་གིས་ཐོག་མར་ཧྲང་ཧའེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་རྩ་འཛུགས་བཙུགས་པ་དང་ལོ་དེའི་ཟླ་ 10 པར་ཟླ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ཀྲུང་ཧུའུ་ནན་ཞིང་ཆེན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་བཙུགས་ཤིང་། དེ་རྗེས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཀུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཚོ་ཆུང་གིས་སྤྱི་ཏིང་དུ་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་རྩ་འཛུགས་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

1922 ལོའི་ཟླ་ 5 པར་ཏང་གིས་ཐད་ཀར་འགོ་ཁྲིད་གནང་བའི་འོག ཀྲུང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པས་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་འཚོགས་པ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་ཀྲུང་གོ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་དེ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གསར་བརྗེའི་གཞོན་ནུའི་རྩ་འཛུགས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། ཧུར་བརྩོན་ཆེན་པོས་རྒྱ་ཆེའི་གཞོན་ནུ་རྣམས་སྐུལ་ཁྲིད་བྱས་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་གསར་བརྗེའི་འཐབ་རྫོང་དུ་ཞུགས་པ་རེད།

1925 ལོའི་ཟླ་ 1 པོར་ཀྲུང་གོ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཐོག འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་ངོ་ལོག་པ་གོ་ཅི་གཉིས་པས་འགོ་ཁྲིད་བྱས་པའི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་

རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་དང་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱུ་དང་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ནི་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་གཞོན་ནུའི་རྩ་འཛུགས་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ལུགས་གསལ་སྟོན་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཀྲུང་གོ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་མིང་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པར་སྒྱུར་རྒྱུའི་གྲོས་ཐག་བཅད་པ་རེད།

1935 ལོའི་ཟླ་ 11 པར་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པས་རི་འགོག་གཞོན་ནུ་མཐའ་དག་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ནས་རི་པིན་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཙན་འཛུལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་རང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་གཞོན་ནུ་མང་ཚོགས་དང་ཁ་བྲལ་བའི་གནོང་ལེན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྷུང་དེ་སེལ་ཐབས་བྱེད་ཆེད། གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་རྩ་འཛུགས་དེ་སྒྱུར་བཀོད་བྱས་ནས་མི་རིགས་བཅིངས་འགྲོལ་གྱི་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་རི་འགོག་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱེད་རྒྱུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ལ་གཞོན་ནུའི་རི་འགོག་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་སྣ་ཚོགས་བཙུགས་ཤིང་། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་གཙོ་བོའི་གྲས་སུ་གོ་མིན་ཏང་གིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་བཅིངས་འགྲོལ་གནོང་ལེན་རུ་ཁག་དང་། གཞོན་ནུའི་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཚོགས་པ། གཞོན་ནུའི་རི་འགོག་གནོང་ལེན་རུ་ཁག་བཅས་ཡོད་པ་དང་། ཧྲའན་ཀན་ཉིང་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་མཐའ་ཁུལ་དང་དགྲ་བོའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་གཞིའི་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་གཞོན་ནུའི་རི་འགོག་རྒྱབ་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་དང་གཞོན་ནུའི་རི་འགོག་གནོང་ལེན་རུ་ཁག་བཅས་ཡོད་པ་རེད། གསར་བརྗེའི་གཞོན་ནུའི་རྩ་འཛུགས་དེ་ཚོ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་རྒྱ་ཆེའི་གཞོན་ནུ་རྣམས་རྩ་འཛུགས་བྱས་ནས་རི་འགོག་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་གཞུག་ཏུ་འཇུག་རྒྱུར་ནུས་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཐོན་ཡོད་པ་རེད།

1946 ལོའི་ཟླ་ 10 པར། ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་

གནས་རྩལ་གཞིར་བཟུང་བ་སྟེ། རྒྱ་ཆེའི་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཏང་གི་སློབ་གསོ་དང་གསར་བརྗེའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྦྱོང་བརྡར་ཐེབས་པར་བརྟེན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་སྟོན་ཐོན་པ་འཕོར་ཆེན་ཞིག་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་གཞོན་ནུའི་རྩ་འཛུགས་དེ་ཚོས་སྔ་ས་ནས་སྐབས་དེའི་གསར་བརྗེའི་གནས་རྩལ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་སྟུན་མ་ཐུབ་པ་དང་གཞོན་ནུ་ཏུར་བརྩོན་ཅན་གྱིས་ཡར་ཐོན་ཡོང་བ་བྱེད་པའི་རེ་འདུན་སྐོང་མ་ཐུབ་པར་གྱུར་པའི་གནས་རྩལ་དེ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཀྲུང་གོ་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ཚོད་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུའི་གྲོས་འགོ་བཏོན་ཞིང་། དེ་ནས་བཅིངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ཏང་རྩ་འཛུགས་ཚང་མས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ཚོད་འཛུགས་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

1949 ལོའི་ལོ་གསར་ལ་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཀྲུང་གོ་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་འཛུགས་རྒྱུའི་གྲོས་ཆོད་ཡོངས་བསྒྲགས་གནང་བ་དང་། དེ་ལོའི་ཟླ་ 4 པར་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་འཚོགས་ནས། དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་དངོས་སུ་བཙུགས་པ་རེད།

1957 ལོའི་ཟླ་ 5 པར། ཀྲུང་གོ་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པས་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པ་འཚོགས་ནས། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་། ཀྲུང་གོ་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འགན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་གཞིགས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་ཐོན་ཡོན་དང་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུག་གི་རེ་འདུན་སྐོང་ཆེད། གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་མིང་དེ་ད་ལྟའི་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ཟེར་བར་སྒྱུར་རྒྱུའི་གྲོས་ཐག་བཅད་པ་རེད།

Library of Tibetan Works Archives

བཤད་མཁན་ལ་ཉེས་པ་མེད། ཉན་མཁན་གྱིས་བསླབ་བྱ་ཡོངས།

ཕུར་ཁོ་ནས་བསྒྱུར་བ།

1940 ལོ་དང་ 1941 ལོའི་སྔོན་རྗེས་ནི་བཅིངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་རེད། རི་པིན་བཙན་འཛུལ་དམག་གིས་རི་འགོག་གནས་གཞིའི་ས་ཁུལ་དུ་སྐྱོ་བ་ལྟར"སྐོར་བཅོམ"བྱས་པ་དང་། གོ་མིན་ཏང་གིས་དམག་མི་ཁྲི་ཚོ་ཁ་ཤས་གཅིག་སྡུད་བྱས་ནས་ཧྲའན་ཀན་ཉིང་མཐའ''''མཚམས་ས་ཁུལ་དུ་དམག་དོན་ཐོག་ནས་མཐའ་སྐོར་དང་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ནས་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཏེ་ང་ཚོ་ཕྱོགས་ཤི་ཐེབས་སུ་འཇུག་རྒྱུའི་རེ་ངན་བཅངས་པས། ཡན་ཨན་གྱི་ལས་ཁངས་དང་དམག་དཔུང་རྣམས་ལ་དངོས་པོའི་འཚོ་བའི་ཐོག'''དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྲད་དེ་མི་རྣམས་ལ་ཏ་ལམ་གོས་གོན་རྒྱུ་དང་ཉལ་ཆས་འགེབས་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། སྣུམ་དང་སྔོ་ཚལ་ཡང་ཟ་རྒྱུ་མེད་པ་རེད། སྲིད་གཞུང་དང་དམག་དཔུང་གི་དགོས་མཁོ་སྐོང་ཆེད་ཡན་ཨན་ཞན་གྱི་མི་དམངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁུར་པོ་ལྕི་རུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེའི་ཐོག་ལས་བྱེད་པ་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་སྲིད་གཞུང་དང་དམག་དཔུང་གི་དགོས་མཁོ་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་ལས་མི''''དམངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞུང་འབྲུ་བསྡུ་རྒྱུ་མང་དྲགས་པས་མང'''ཚོགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དགའ་པོ་མ་བྱུང་ཞིང་། ལ་ལས"རྒྱལ་སྐྱབ་གཞུང་འབྲུའི་ལས་འགན་ལྕི་དྲགས་འདུག"ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས"གུང་ཁྲན་ཏང་གི་སྲིད་ཇུས་ཡག་རུང་། ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ཚོས་འཁྱོག་བཤད་བྱས་འདུག"ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

1942 ལོའི་ཟླ་ 8 པའི་ཚེས་ 1 ཉིན། མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་གྱི་ཞན
ཁག་གི་ཞན་ཀྲང་ནམས་ཀྱུས་སྲིད་གཞུང་གི་ཚོགས་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་ནང····
འབྲུ་ཁྲལ་བསྡུ་རྒྱུའི་སྐོར་གི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁུར་པོ
ལྗིད་པོ་དེ་ཇི་འདྲ་བྱས་ནས་ཡང་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་སྐོར་གྲོས་སྡུར་བྱེད་ཀྱི···
ཡོད་པ་རེད། ཉིན་དེར་ཆར་པ་ཆེན་པོ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་པས། བཀྲ་མི་ཤིས་པ
ཞིག་ལ་ག་མིན་འདི་མིན་གྱི་ས་ནས་ཐོག་ཅིག་བརྒྱབ་ཡོང་སྟེ་ཚོགས་ཁང་གི་གདུང་
མ་བཅད་ཅིང་། ཡན་ཁྲིན་ཞན་གྱི་ཞན་ཀྲང་ཟླ་མཐུན་ལིའུ་ཚའི་ཡུན་གློག་འཁྲུད་
ནས་གྲོངས་པ་དང་། ཟླ་མཐུན་ལ་ལར་རྨས་སྐྱོན་བྱུང་བ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་
ཕྱི་ལ་བསྒྲགས་རྗེས། མི་ཞིག་གིས་ཐོག་དེ་མའོ་ཀྲུའུ་ཞིར་མ་བརྒྱབ་པ་ཅི་ཡིན་
ནམ་ཞེས་བཤད་ནས། གཞུང་འབྲུ་བསྡུ་རྒྱུ་མང་དྲགས་པར་མི་དགའ་བའི་བསམ་
བློ་དེ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཕྱིར་མངོན་པ་རེད། མི་དེས་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་བཤད་
པས་ཟླ་མཐུན་ལ་ལས་ཁོ་པར་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ཁོ་པ་གསར་
བརྗེར་ངོ་རྒོལ་པར་བརྩིས་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ལ་སྦྲོར་དགོས་པའི···
འདོད་ཚུལ་བཟུང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་ཟླ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཏུང་
གིས་དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱུར་མོས་མཐུན་མ་གནང་བ་རེད། ཟླ་མཐུན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་
གསུངས་པར། མི་དེས་ཀུན་གྱི་མདུན་དུ་ང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་
ཀྱང་། མཐའ་འཁོར་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྣང་མེད་ཚོར་མེད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཅི་ཡིན་ཁྱོད་ཚོས་བསམ་བློ་ཞིག་མ་བཏང་ངམ། མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་དེས་
ང་ཚོའི་ལས་ཀའི་ཐོག་སྐྱོན་ཆ་ཡོད་པ་མཚོན་པ་དང་སྐྱོན་ཆ་དེ་ཚོ་ང་ཚོས་སེལ···
ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་གསལ་པོར་མཚོན་པ་རེད། མི་གཞན་པར་སྐད་ཆ་བཤད་
དུ་འཇུག་དགོས། སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ནོར་ནའང་གནད་འགག་མེད། མི་
གཞན་པས་རྒྱལ་སྐྱོབ་གཞུང་འབྲུ་འབུལ་རྒྱུའི་ལས་འགན་ལྷི་དྲགས་འདུག་ཅེས····
བསམ་འཆར་བཏོན་པ་དེ་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས་པ····
རེད། མཐར་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་གཞུང་འབྲུ་བསྡུ་རྒྱུའི་ལས་འགན་དེ་ཏན་ཁྲི་

ཉི་ཤུ་ནས་ཁྲི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཉུང་འཕྲི་བྱས་པ་མ་ཟད། ཡང་དུ་བཏང་ཟིན་པའི་ཁྲར་པོ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འཁྲུར་ཐུབ་མིན་སྐོར་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་འཕོར་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་བྱས་པ་རེད།

ཐེངས་དེའི་དོན་དག་ཐག་གཅོད་ལེགས་པར་བྱས་པར་བརྟེན། རིམ་པ་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། མང་ཚོགས་ཉུང་ཤས་ཀྱི་མི་དགའ་བའི་བསམ་ཚུལ་དེ་ཡང་དུད་སྤྲིན་ལྟར་ཡལ་བ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་མི་དམངས་ཀྱིས་བསམ་འཆར་གང་ཡོད་ཚང་མ་བཤད་ཕོད་ཀྱི་ཡོད་''''པས་ཏང་དང་མང་ཚོགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྔར་ལས་དམ་ཟབ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ནས་''མང་ཚོགས་ཀྱི་རི་འགོག་གི་ཏུར་བརྩོན་རང་བཞིན་སྐྱུལ་སློང་སྔར་ལས་ལྷག་པ་''''ཞིག་བྱུང་བ་རེད།

ཚང་ མར་ བློ་ མཐུན་ ཞེས་ འབོད་ དགོས།

ཚེ་རིང་གཡུ་སྒྲོན་གྱིས་བསྒྱུར་པ།

དེ་སྔ་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཏང་ནང་ལ་གོ་གནས་མཐོ་དམན་གང་ཞིག''''ཡིན་རུང་ཚང་མར་བློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་དགོས་པ་ལས་དཔོན་གནས་ཀྱི་མིང་''''''འབོད་མི་ཚོག་པའི་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད་པ་རེད། བློ་མཐུན་ཏའོ་ཆིས་གཏན་འབེབས་དེ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། བཅིངས་འགྲོལ་མ་བཏང་གོང་གི་གནས་ཚུལ་སྔོན་ལ་སོད་རྒྱུ་བཞག་ནས། བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་རྗེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་ན། 1949 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 1 ཉིན་ནས་བཟུང་བློ་མཐུན་ཏའོ་ཆི་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞི''''''

གཞོན་པའི་ལས་འགན་བཞེས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཡང་སྐྱ་རྗིང་དུ་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞིར་བདམ་ཐུང་ཁོང་གི་སྐུ་གམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་སུས་ཀྱང་ཁོང་གི་···དཔོན་གནས་འབོད་མྱོང་མེད་པ་རེད།

ཀློ་མཐུན་ཏའེ་ཆིས་དེ་སྐྱ་ང་ཚོར“ང་ཚོའི་ཏང་ནང་ལ་མའོ་ཀྲུའུ་ཞི་དང་། ཀྲོའུ་ཙུང་ལི། ཀྲུའུ་ཙུང་སི་ལིང་ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དཔོན་གནས་འབོད་ཚོག འབོད་ཚོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེར་ན། ཚང་མས་དེ་འདྲ་འབོད་འབོད་ཉིད་ཀྱིས་གོམས་གཤིས་ཆགས་ཡོད་པས་དེ་ཙུར་སྒྱུར་དགོས་དོན་མི་འདུག དེ་མིན་གཞན་དག་ཚང་མར་ངེས་པར་དུ་ཕན་ཚུན་ཀློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་དགོས”ཞེས་གསུང་མྱོང་།

ཐོག་མར་དེར་ལས་ཀ་བྱེད་པར་ཡོང་མཁན་ཀློ་མཐུན་ཚོས་དཔོན་གནས···མ་འབོད་པར་ཐད་ཀར“ཀློ་མཐུན་ཏའེ་ཆི”ཞེས་འབོད་ན་མ་གོམས་པ་དང་། ཁ་ནས་མར་ཐོན་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། དུས་ཚོད་ཡུན་རིང་ཕྱིན་ནས་ཚང་མས་དེ་འདྲ་འབོད་པ་མཐོང་དུས“ཀློ་མཐུན་ཏའེ་ཆི”ཞེས་འབོད་ན་འབོད་བདེ··པོ་དང་མཛའ་བརྩེ་ལྡན་པའི་སྣང་བ་འཆར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

1954 ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་དང་པོའི་ཐོག་ཀློ་མཐུན་ཏའེ་ཆི་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན···ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་དུ་བདམ་པ་རེད། ཐེངས་ཅིག་ལ་ཀློ་མཐུན་ཡང་ཅུན་གྱིས་ཀློ་མཐུན་ཏའེ་ཆི་ལ་ཕྱག་ལས་སྙན་སེང་ཞུ་དུས“ཨུ་ཡོན་ཀྲང”ཞེས་འབོད་པས། ཐེངས་དང་པོ་འབོད་དུས་ཀློ་མཐུན་ཏའེ་ཆིས་མ་གསན་མདོག་གནང་ནས་ཡ་མ··གནང་བ་དང་། ཨུ་ཡོན་ཀྲང་ཞེས་ཐེངས་གསུམ་འབོད་སྐབས་ཀློ་མཐུན་ཏའེ་ཆིའི་ཐུགས་ལ་མ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་ཡང་ཅུན་ལ“ཁྱེད་ཀྱིས་ཀློ་ཐུར་དུ་དེ་འདྲ···འབོད་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ། དེ་འདྲ་འབོད་དུས་མ་བདེ་བ་མི་འདུག་གམ”

ཞེས་དྲིས་པས་བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆིས་ནམ་རྒྱུན་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ལ་སྨྲིན་རྫོད……གནང་ཡས་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་སྐབས། དེ་འདྲ་དྲིས་པས་ཡང་ཅུན་གྱི་གདོང་དམར་རྒྱང་དུ་གྱུར། སྐབས་ཡག་ནས་དེ་གསུང་སར་བློ་མཐུན་ཞང་ཀོང་མའི་ཡོད་པས་ཁོང་གིས་ཡང་ཅུན་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་ནས་གསུངས་དོན། "ཁྱེད་རང་གི་ཁོང་ལ'ཨུ་ཡོན་ཀྲང'ཞེས་འབོད་ནས་ག་རེ་གནང་ཀ ཕྱི་ལོགས་ལ་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་ཞེས་འབོད་ནའང་ནང་ལ་ད་དུང་བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆི་ཞེས་འབོད་ན་ཡག་པ་མི་འདུག་གམ"ཞེས་ཟེར། བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆིས་ཀྱང"རྗེས་སུ་དེ་འདྲ་མ་འབོད། བློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་ན་འབོད་བདེ་པོ་གང་འདྲ་མི་འདུག"ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

དེའི་སྐབས་སུ་ལས་བྱེད་མི་སྣ་གཞན་པ་ལའང་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཐུག་སྐྱོང་བ་སྟེ། བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆིར་གནས་ཚུལ་སྙན་སེང་ཞུ་དུས་དཔོན་གནས་འབོད་པ་ཡིན་ན་སྐད་ཐེངས་ཁ་ཤས་འབོད་ཀྱང་ཁ་ཡ་མ་གནང་བ་དང་། "བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆི"ཞེས་འབོད་མ་ཐག་ལམ་སང་ཨ་ལན་གནང་གི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆིའི་སར་དཔོན་གནས་འབོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་གཏན་ནས་མེད་པ་རེད།

བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆིས་དཔོན་གནས་མཐོ་དམན་ལ་མ་བལྟོས་པར་ཚང་མར་བློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་རྒྱུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་གནང་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཚོའི་སེམས་ལ་དེ་འབོད་སྟངས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ང་ཚོའི་ཏང་གི་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ལས་བྱེད་པའི་བར་གྱི་འདྲ་མཉམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་འབྲེལ་བ་མཚོན་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དོན་དངོས་ཐོག་ལའང་དངོས་གནས་དེ་འདྲ་རེད། མི་ལ་དཔོན་གནས་འབོད་པ་ཡིན་ན། གང་འདྲ་བྱས་ནའང་ཕན་ཚུན་ཉེ་པོ་མེད་པའི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་བ་དང་། ཡང་བློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་པ་དག་ཕན་ཚུན་ཏ་ཅང་ཉེ་པོ་ཡོད་པ་མཚོན་གྱི་འདུག དེར་བརྟེན་བློ་མཐུན་ཧྲའོ་ཆིའི་སྐུ་གམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་

མཁན་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ཆུན་བར་ལ་ཚང་མས་ཀློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འགོ་ཁྲིད་ཀློ་མཐུན་གཞན་པ་ལའང་ཀློ་མཐུན་ཞེས་འབོད་རྒྱུའི་གོམས་གཤིས་ཆགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཀློ་མཐུན་ཞའོ་ཕེང་དང་། ཀློ་མཐུན་ཕེང་ཀྲེན། ཀློ་མཐུན་ཁྲིན་དབྱི། ཀློ་མཐུན་ཧྲུ་ཁྲུན་སོགས་འབོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

1959 ལོར་ཀློ་མཐུན་ཏའོ་ཆིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གནང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་གིས་མི་མང་པོ་འཛོམས་ས་དང་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་སྒོའི་ནང་ལ···རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞིའི་ཐོབ་ཐང་ཁྱེར་ནས་ཐོན་པ་མ་གཏོགས། གཞུང་ལས་ཁང་དང་ནང་ལ་འགྱུར་ལྡོག་སྤྲུ་ཙམ་མེད་པར་སྔར་རྒྱུན་ལྟར་དེ་འདྲའི་ བབ་ཆགས་པོ་དང་། དེ་འདྲའི་མཛའ་མཐུན་ཆེ་བ། དེ་འདྲའི་གཤིབ་བདེ་པོ་བཅས་ཡིན་སྟབས་ཚང་མས་ཁོང་ལ་སྔར་བཞིན"ཀློ་མཐུན་ཏའོ་ཆི"ཞེས་འབོད་པ་དང་། ཁོང་གི་མདུན་དུ་སྔར་བཞིན་ཅེར་སྣང་སྤྲུ་ཙམ་མེད་པ་དང་། ཁོང་ལ་སྔར་བཞིན་བརྩི་འཇོག་དང་ཉེ་པོ་བྱེད་པ་ནི་མི་ཚང་གཅིག་གི་མི་ནང་བཞིན་རེད།

ཀློ་མཐུན་ཏའོ་ཆིའི་སྐུ་གམ་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་དང་། དྲུང་ཡིག སྐུ་སྲུང་དམག་མི། ལུས་ཁམས་བདེ་སྲུང་བ། བུ་ཛི་མ། ལྷངས་འཁོར་གཏོང་མཁན། མ་ཆེན་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་གསར་བརྗེའི་ཀློ་མཐུན་བར་གྱི་འདྲ་མཉམ་གྱི་འབྲེལ་བ་རེད།

ཁ·ཡེན། སྐམ་ཆུང་ནང་ནས་སྦུ་ཐྲི་འདོན་ཐེངས་བཅུ་པོ་སོ་སོའི་གྲངས་ཀ་ནི་ $1 + 3 + 5 + 7 + 9 + 11 + 13 + 15 + 17 + 19$ བཅས་··· ཡིན་ཞིང་། དེའི་གྲངས་ཀ་དང་པོ་ 1 དང་མཐའ་མའི་གྲངས་ཀ་ 19 གཉིས་ཀྱི་སྡོམ་གྲངས་ནི་ 20 ཡིན་པ་དང་། གྲངས་ཀ་གཉིས་པ་ 3 དང་གཞུག་ནས་རྩིས་པའི་གྲངས་ཀ་གཉིས་པ་ 17 གཉིས་ཀྱི་སྡོམ་གྲངས་ཀྱང་ 20 ཡིན། དེ་ལྟར་རིགས་འགྲེ་བའི་སྡེ་ཚན་ལྔ་ཡོད། དེར་བརྟེན་$20 \times 5 = 100$ རེད། སྐམ་ཆུང་ནང་དུ་སྦུ་ཐྲི་ 100 ཡོད་པ་རེད།

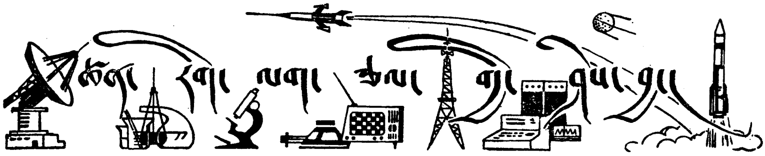

མཚོ་བོད་ས་མཐོར་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཚུལ།

"འཛམ་གླིང་གི་རྩེ་མཐོ"ཞེས་སུ་གྲགས་པའི་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཏ་ལམ་སྤྱི་ལི་གྲུ་བཞི་ཁྲི་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་གོའི་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཙམ་ཟིན་གྱི་ཡོད། དེ་གར་ཡུལ་གཞན་དུ་མཐོང་བར་དཀའ་བའི་ས་གཤིས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་དང་གངས་རི་དང་འཁྱག་ཀླུང་ཡོད་པས་མ་ཚད། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་སྲོག་ཆགས་དང་རྩི་ཤིང་ངོ་མཚར་ཅན་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བརྟེན། ལར་ནས་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོ་སྣང་བྱེད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏེ་ལོ་རབས་ལྔ་བཅུ་པ་ནས་བཟུང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚན་རིག་པས་སྔ་རྗེས་སུ་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་ལ་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ཐེངས་དྲུག་བྱེད་སྐྱོང་བ་རེད། ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་ལ་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་རིན་ཐང་དང་དོན་སྙིང་ཆེས་ཆེར་ལྡན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། དཔེ་ཞིག་དྲངས་ནས་བཤད་ན། གནམ་གཤིས་སྔོན་བརྡ་གཏོང་སྐབས་རྟག་ཏུ་མཐོ་ཚད་སྨི་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་གནམ་གཤིས་ཇི་འདྲ་ཡིན་མིན་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་མཐོ་ཚད་དེ་བོད་ལྗོངས་ལ་ཆ་མཚོན་ན་སྤྱིར་བཏང་མཁའ་དབྱིངས་མ་ཡིན་པར་ས་ངོས་ཡིན་པས། རླུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་རླུང་རྒྱུན་ས་དེར་སླེབས་དུས་བཀག་འགོག་ཐེབས་ནས་ཡང་ན་རྒྱུགས་ཕྱོགས་འགྱུར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང་།

ཡང་ན་ཀླུང་འཁོར་དུ་འགྱུར་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅིང་། དེས་མ་ཚད་ས་རྫས་ལ་ཉི་མའི་ཚ་ནུས་ཟློག་འཕྲོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པས། མཐོ་ཚད་དེ་ལྟ་བུར་གནས་པའི་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ས་རྫས་དེས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མཁའ་རླུང་ཚ་པོ་བཟོ་གི་ཡོད་སྟབས། དེས་སའི་གོ་ལའི་ཕྱི་རྫས་ཀྱི་རླུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་རླུང་རྒྱུན་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་སྨོས་མེད་རེད། ད་ལྟ་ཞིབ་གསལ་ལྟར་ན། ནུབ་ཕྱི་གླིང་ནས་ཤར་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དབུས་ཁུལ་དང་སའི་གོ་ལའི་ཕྱེད་སྟོ་མའི་བར་གྱི་ས་ཁོངས་གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐ་ཁེ་ལ་མ་ཀན་བྱེ་ཐང་ཆེན་པོ་དང་ས་སེར་མཐོ་སྒང་དུ་སྐམ་ཤས་ཆེ་བ་དང་སི་ཁྲིན་གཞོང་སར་ཆར་དུས་རིང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡང་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད།

ས་འགུལ་སྐོར་བཤད་ན། ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ས་འགུལ་ནི་ས་ཤུན་འགུལ་སྐྱོད་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། ས་ཤུན་ནང་ཁུལ་གྱི་འགོག་ཤུཊ་དེ་གསོག་འཛོག་བྱས་ནས་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་སླེབས་དུས་ས་འགུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ཕྱིར་གློད་འགྲོལ་གཏོང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་རེད། ད་བར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ས་ཤུན་གྱི་འགུལ་སྐྱོད་དེ་ནི་རི་བོ་ཧི་མ་ལ་ཡ་ཆགས་པའི་འགུལ་སྐྱོད་རེད། དུས་རབས་འདི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་དང་དེའི་མུ་མཐར་རིམ་པ་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ས་འགུལ་ཐེངས་དྲུག་བྱུང་མྱོང་ཡོད་ཅིང་། ས་འགུལ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་ཏ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ས་གཞིའི་ཆགས་ཚུལ་དང་། ས་ཤུན་གྱི་འགུལ་སྐྱོད། ས་གོ་ལའི་དངོས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་རྟགས་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་བྱས་ན་ས་འགུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོཊ་བྱེད་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ངེས་རེད།

མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་ཆགས་ཚུལ་སྐོར་ལ་གཞུང་ལུགས་དང་ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་བལྟས་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཡུལ་ནི་ཚལ་དུམ་གཞུང་ལུགས་ཞེས་པ་དེ་རེད། ཚལ་དུམ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་

རྒྱལ་ལྟར་ན། འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་ཚང་མ་ཡང་ཞིང་སྲ་མཁྲེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཀུའི་ལུའི་ཨི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟི་ཞིང་འབྱར་ཤུགས་ལྡན་པའི་ཀུའི་མེའི་ས་རིམ(རྒྱ་མཚོའི་མཐིལ་ལྟ་བུ)ཐོག་ཆཏ་་ཡོད་པ་རེད། དོན་དམ་དུ་སའི་གོ་ལའི་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཀང་ཁྲ་ན་སྐམ་སའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཧིན་རྡུའི་ཚལ་དུམ་དེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འཕོས་ཏེ་ཡོའུ་གླིང་དང་ཡ་གླིང་གི་ཚལ་དུམ་དང་རྡུང་ཁ་ཐེབས་པས། དེའི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་མཚོ་བོད་ས་ཁུལ་དེ་རྡུང་ཁ་དང་བཙིར་གནོན་ཐེབས་པའི་དབང་གིས་རིམ་བཞིན་བདེ་ཐང་དང་རྒྱ་མཚོ་ལས་འབུར་དུ་ཐོན་ཏེ་མཐོ་སྒང་དང་ཧི་མ་ལ་་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཆགས་པ་རེད། རྟོག་ཞིབ་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཐོག་ནས་ཚལ་དུམ་གཞུང་ལུགས་དེ་ནི་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་ས་གཞིའི་ཆགས་རྒྱལ་་་དང་ཅུང་ཟད་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མངོན་པ་རེད། རང་རྒྱལ་གྱི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ལྷོ་བྱང་གཉིས་ནས་གནའ་བོའི་རྩི་ཤིང་ཧྲེ་དབྱང་ཁྲི་ཞེས་པ་དང་ཏན་ཞང་དབྱང་ཁྲི་ཞེས་པའི་འགྱུར་རྡོ་རྙེད་་་་ཡོད་པ་ནི་དེའི་ཐད་ཀྱི་དངོས་དཔང་ཞིག་རེད། གནའ་བོའི་རྩི་ཤིང་རིག་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལྟར་རྩི་ཤིང་སྔ་མ་དེ་ནི་ལོ་ཛ་དུང་ཕྱུར་གཅིག་དང་བྱེ་བ་བདུན་ལྷག་ཙམ་སྔོན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཀང་ཁྲ་ན་སྐམ་སའི་ཐོག་་གི་རྩི་ཤིང་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡ་གླིང་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་ཐོག་གི་རྩི་ཤིང་རེད།

བྲག་རྡོ་ཧྲ་ཀང་ཡན (ལྷ་སའི་རྒྱུད་ལ་རགས་རྫོའང་ཟེར) ནི་ས་འོག་་་་་གཏིང་རིང་སའི་བྲག་ཞུན་ཡར་ས་ཤུན་གྱི་ནང་དུ་འཛུལ་ཡོང་ནས་ཆགས་པའི་་་་་དངོས་པོ་ཞིག་རེད། རྟོག་ཞིབ་བྱས་ནས་ཤེས་གསལ་དུ་བོད་ལྗོངས་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་བྲག་རྡོ་ཧྲ་ཀང་ཡན་ནི་བྱང་ནས་ལྷོ་བར་སྟར་ཕྲེང་གསུམ་བྱས་ནས་ཆགས་ཡོད་་་ཅིང་། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་རེད་ཅེ་ན། དེ་ཚོ་ནི་ཡོའུ་གླིང་དང་ཡ་གླིང་གི་ཚལ་དུམ་འགག་སོར་ཡོང་བའི་ཐེ་ཐེ་སི་རྒྱ་མཚོའི་མཐིལ་གྱི་བྲག་ཤུན་དེ་ས་

ཤུན་གྱི་གཉིང་ལ་བསྒྱུར་དུ་བཞུས་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་གཉིས་རྡུང་ཁ་དང་བཙིར་གནོན་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཀུའི་ལུའི་ཡི་ས་རིམ་བསྒྱུར་དུ་བཞུས་ནས་ཆགས་པ་ཞིག་རེད།

ཐེ་ཐི་སི་ནི་མ་གཞི་གནའ་བོའི་ཀང་ཝ་ན་སྐམ་ས་དང་གནའ་བོའི་ཨོ་ཙུ་གླིང་དང་ཡ་གླིང་སྐམ་ས་གཉིས་རྡུང་ཁ་མ་ཐེབས་གོང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་གནའ་བོའི་རྒྱ་མཚོ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། དེར་གནའ་བོའི་ཏི་ཀྲུང་ཧའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཟེར། ཇོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་རྫ་འགྲམ་དུ་ཤར་ནས་ནུབ་བར་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཁྲིན་པའི་ཏེ་ལུའི་ཡན་ཞེས་པའི་བྲག་རྡོ་ཞུང་མདོག་ཅན་སྐར་ཕྲེང་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་མཐིལ་གྱི་བྲག་རྡོའི་ཆགས་ཚུལ་དང་ཧ་ལམ་འདྲ་བའི་བྲག་རྡོ་དེ་རིགས་ནི་བར་སྐྱེ་དུས་རབས་ཀྱི་ཐེ་ཐི་སི་རྒྱ་མཚོའི་མཐིལ་གྱི་བྲག་རྡོ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་བཙིར་གནོན་ཐེབས་ནས་ས་ངོས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་མི་ཚོས་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ནི་ཉིན་རྡུའི་ཚལ་དུམ་དང་ཨོ་ཙུ་གླིང་དང་ཡ་གླིང་གི་ཚལ་དུམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་མཚམས་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཞན་ཡང་གནའ་བོའི་ས་གཞིའི་ཁབ་ལེན་ནུས་ཤུགས་ལ་ཚད་ལེན་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་སྟོ་བྱང་གཉིས་དངོས་འབྲེལ་ཚལ་དུམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་གཏོགས་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཚོན་པ་རེད། དེས་མ་ཚད་ད་དུང་འགྱུལ་སྐྱོད་དྲག་པོ་བྱེད་བཞིན་པའི་ས་འོག་ཆ་ནུས་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཧ་ལམ་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་ཡོད་ཅིང་། ཕར་བལྟས་ན་དེ་དྲོད་ཚད་མཐོ་བའི་བྲག་ཞུན་བཙིར་གནོན་ཐེབས་ནས་ས་ཤུན་གྱི་དཀྱིལ་ལ་སླེབས་ཏེ་ས་འོག་གི་ཆུ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ནས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་བཟོ་འདུག དེ་མིན་ཐིད་ཤུགས་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཐོག་ནས་ཤེས་གསལ་དུ་ཇོ་མོ་གླང་མའི་ས་ཁུལ་དེ་ཐིད་ཤུགས་ཁ་གསབ་བྱུང་བའི་དོ་མཉམ་གྱི་ཚད་ལ་ད་དུང་སླེབས་མེད་པ་སྟེ། གསལ་པོར་བཤད་ན་སྟོ་བྱང་གཉིས་སུ་གནད་པའི་བཙིར་གནོན་བྱེད་ཤུགས་ཤིག

སྔར་བཞིན་གནས་ཡོད་པ་དེས་ཧི་མ་ལ་ཡ་རི་རྒྱུད་སྣ་མཐུད་དེ་ཡར་འདེགས་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་རི་བོ་ཧི་མ་ལ་ཡ་དེ་ཆ་སྙོམ་བྱས་ན་ལོ་རེར་ལི་སྨི་བཅུ་ཙམ་རེ་མཐོ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

ཧ་སྐྱིག་པ་ཁ་བྲག་གཉིས་ཅན་གྱིས་མཚོན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྱུ་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་རྡོའི་ཐོག་ནས་མཚོན་པ་ལྟར། ལོ་ཛ་ཁྲི་ཚོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སྔོན་གྱི་གསར་སྐྱེ་དུས་རབས་སྟོད་མའི་སྐབས་སུ་མཚོ་བོད་ས་ཁུལ་གྱི་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་བརྩིས་པའི་སྨི་ཆིག་སྟོང་ཙམ་ལས་མེད་པས། རང་བྱུང་གི་ཡུལ་ལྗོངས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་རྗེས་མཐོ་སྒང་དེ་སྤྲ་བུར་འབུར་དུ་ཐོན་ཏེ་ཧིན་རྡུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་བརླན་གཤེར་ཆེ་བའི་རླུང་བཀག་པས། མཐོ་སྒང་གི་གནམ་གཤིས་གྲང་ངར་ཆེ་ཞིང་སྐམ་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བརྟེན། འཁྱག་ས་ཆགས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། འཁྱག་རླུང་གང་སར་ཁྱབ་པ། ཕྱིར་འབབ་མཚེའུ་རྣམས་སྐམ་སའི་ནང་ཁུལ་གྱི་མཚེའུ་རུ་གྱུར་པས་མ་ཚད་ཉིན་བཞིན་རྒྱ་ཆུང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ། གཙང་པོ་མྱུར་དུ་དུམ་བུར་ཆད་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་མཐོ་སྒང་གི་སྣ་མཐར་གྲོག་རོང་དང་ཐབ་ཆུ་མང་པོ་ཆགས་པ་དང་། མཐོ་སྒང་གི་ནང་ཁུལ་དུ་བྱེ་ཐང་ཇེ་མང་དུ་སོང་ནས་རྩི་ཤིང་ཁྱབ་ཚུལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་སྟེ་སྐྱེ་ཁུལ་མ་ལག་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། གནས་ཚུལ་དངོས་ནི་དེ་ལས་རྙོག་འཛིང་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས། དེ་གའི་རང་བྱུང་ས་ཁམས་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་མི་ཚོས་མཐོ་སྒང་གི་ས་བབ་ཆགས་ཚུལ་དང་དེར་ནུས་པ་ཐོན་བཞིན་པའི་རླུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་རླུང་རྒྱུན་གྱིས་དེ་གའི་རང་བྱུང་ས་ཁོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སོ་སོ་མི་འདྲ་བར་གྱུར་པ་དེར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤེས་པ་རེད། མཐོ་སྒང་གི་ནུབ་བྱང་དང་ཤར་ལྷོ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནི་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མཐོ་སྒང་གི་ནང་ཁུལ་དང་སྣ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་

མ་ཟད། ས་ཁུལ་གཅིག་ཡིན་ནའང་མཐོ་དམན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཁྱད་པར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་དེ་གར་གཤམ་གསལ་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་ཛ་མཚར་ཅན་འདི་འདྲ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་སྟེ། གལ་སྲིད་ཁྱེད་མཐོ་སྒང་དེའི་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་རི་བོ་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་འཁྲིས་ལ་སླེབས་ན། རི་འདབས་སུ་ཚ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ནས་མཐོ་སར་ཡར་འཛེགས་ན། རིམ་པས་ལོ་མ་ཆེ་རིགས་ཀྱི་ཤིང་ནགས་དང་། ལོ་མ་ཕྲ་རིགས་དང་ཆེ་རིགས་མཉམ་འདྲེས་ཀྱི་ཤིང་ནགས། ལོ་མ་ཕྲ་རིགས་ཀྱི་ཤིང་ནགས། སྡོང་ཐུང་སྟུག་མའི་ནགས་ཚོམ། སྤང་ལྗོངས། རི་མགོའི་བྱེ་ཐང་། འཁྱག་གླུང་བཅས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། གལ་ཏེ་བདེ་ཐང་དུ་ཡུལ་ལྗོངས་མི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་མང་པོ་བལྟ་བསམས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལྷོ་རྒྱུད་དམ་དེ་ལས་ཐག་རིང་བའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ནས་རྡོག་ཐོན་བྱས་ཏེ་རིམ་གྱིས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ནས་སུའུ་ལེན་གྱི་ཞི…པོ་ལི་ཡར་མ་སླེབས་བར་དུ་ཕྱིན་ན་མ་གཏོགས་མཐོང་མི་ཐུབ།

མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་ནི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཅིག་རང་རེད། གནའ་བོའི་སྐམ་ས་གཉིས་དེ་གར་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་། རང་བྱུང་ས་ཁོངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས། ཚ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་དང་། ཚ་གྲང་སྙོམ་པའི་ས་ཁུལ། གྲང་ངར་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་བཅས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་དང་རྩི་ཤིང་ཚང་མ་དེ་གར་འཚོ་གནས་ཐུབ་པས་མ་ཚད་རང་བྱུང་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་སྔར་བཞིན་…རང་འཇགས་སུ་གནས་ཡོད་པ་བཅས་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཡུལ་གཞན་དུ་ཧ་ཅང་མཐོང་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། རྟག་ཞིབ་ཏུ་ཁག་གིས་ས་ཁུལ་དེ་ནས་མཐོ་རིམ་རྩི་ཤིང་སྣ་ཁ་ལྔ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དང་། འདབ་ཆགས་སྣ་ཁ་ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ། ནོ་འཐུང་སྲོག་ཆགས་སྣ་ཁ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ། འབུ་སྲིན་སྣ་ཁ་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཅས་བརྟད་ཚོད་པ་རེད།

(རྩོམ་ཡིག་དེ་ཐོག་མར་1980 ལོའི《མི་དམངས་བརྙན་པར》བོད་ཡིག་དེབ་དགུ་པའི་ཐོག་བཀོད་ཡོད།)

མིའི་ཀླད་པའི་སྐོར་གྱི་ཚན་རིག་ཤེས་བྱ།

དབྱངས་ཅན་ནས་བསྒྱུར་བ།

མིའི་ཀླད་པ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཇི་ཙམ་ཉུང་ན། དེ་ཙམ་དུ་མགྱོགས་པོར་ཉམས་སུ་འགྲོ་གི་རེད།

"མིའི་ཀླད་པ་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་རྒྱུ་ཇི་ཙམ་ཉུང་ན། དེ་ཙམ་དུ་མགྱོགས་པོར་ཉམས་སུ་འགྲོ་གི་རེད"ཅེས་པ་འདི་ནི་ཉེ་ཆར་དབྱིན་ཇིའི་དབང་རྩ་ཆགས་ཚུལ་རིག་པ་བ་ཧྥེ་སི་སའེ་ལི་སི་དང་སླི་ལེ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་སློམ་ཚིག་ཅིག་རེད།

ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མིའི་ཀླད་པས་བྲེལ་འཚུབ་ཀྱི་ངང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་ཇི་ཙམ་མང་བ་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ཇི་ཙམ་རིང་བ་ཡིན་ན། ཀླད་པའི་ཕྲ་ཕྲུང་ཉམས་སུ་འགྲོ་བའི་གོ་རིམ་དེ་ཙམ་དུ་དལ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་སྐབས། རྒན་གཞོན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཀུར་ཐག་འབད་ཐག་གིས་ཀླད་པའི་ངལ་རྩོལ་བྱས་ན་རང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

མིའི་ཀླད་པའི་ཤེད་ཚད་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཕར་གྱི་ཡོད་པ།

དབྱིན་ཇིའི་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ད་དུང་གསར་རྙེད་བྱུང་དོན། དུས་

རབས་གོང་མའི་དུས་དཀྱིལ་ནས་ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཀྱི་དུས་དཀྱིལ་བར་ལ་སྐྱེས་པའི་ཀླད་པའི་ལྡིད་ཚད་ཆ་སྙོམ་བྱས་ན་ཁ་ཅིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ནས་ཅིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིར་འཕར་ཡོད་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་ཀླད་པའི་ལྡིད་ཚད་ཆ་སྙོམ་བྱས་ན་ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ནས་ཅིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔར་འཕར་ཡོད་པ་རེད།

དུས་རབས་གོང་མའི་དུས་སྨད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ནང་བུད་མེད་ཀྱི་ཀླད་པའི་ཆ་སྙོམ་གྱི་ལྡིད་ཚད་དེ་དོན་དངོས་ཐོག་འཕར་མེད་ཙུང་། དུས་རབས་འདི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་འཕར་ཚད་མགྱོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་སྐྱེས་པའི་འཕར་ཚད་ལས་བརྒལ་ཞིང་། ཆ་སྙོམ་བྱས་ན་ལོ་རེར་ཧ་ལམ་ཁ་སྟོང་ཆ་དྲུག་འཕར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་འབྱུང་འགྱུར་བུད་མེད་ཀྱི་ཀླད་པའི་ལྡིད་ཚད་དེ་མགྱོགས་མྱུར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཀླད་པའི་ལྡིད་ཚད་ལས་རྒྱལ་ངེས་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མཚོན་པ་མ་རེད་དམ།

མིའི་ཀླད་པ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ།

གཏམ་རྒྱུད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་དུས་རབས་སུ་བློན་ཆེན་ཚའོ་ཚའོ་ལ་མགོ་ནད་ཚབས་ཆེན་ཕོག་ནས་ཨམ་ཇེ་ཧྭ་ཐོ་ཟེར་བ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རེད། ཨམ་ཇེ་ཧྭ་ཐོས་ཀླད་པ་གཤགས་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཅེ། ཚའོ་ཚའོ་གིས་རང་ཉིད་བསད་ཡོང་བསམས་པའི་དོགས་པ་བཟས་ཏེ་ལམ་སེང་ཧྭ་ཐོ་བཙོན་ནང་བཙུག་པ་མ་ཟད། མཐར་གཙོད་བཏང་ནས་བསད་པ་རེད།

དེང་རབས་ཚན་རིག་གིས་མིའི་ཀླད་པ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཐུབ་མིན་གྱི་གནད་

དོན་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། མིའི་ཀླད་པ་ནི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཉིས་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཀླད་པ་ཀླུམ་ཕྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་བས་འབྲེལ་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་བ་དུང་ཕྱུར་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བརྒྱུད་ནས་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱ་ཚོད་སྐར་ཆ་རེ་ལ་སྐྱེལ་བཏང་''ཐེངས་དུང་ཕྱུར་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གཏོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་ལྟ་བུར་ནུས་པ་ཐོན་གྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་བརྒྱལ་གཟེར་རྒྱག་མཁན་འགའ་ཞིག་གི་ནད་གཞི་ཚབས་ཆེར་གྱུར་ན་དེའི་ཀླད་པའི་''''ཀླུམ་ཕྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་རྒྱ་བ་བཅད་ཆོག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར“གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་ཀླད་པ”ཟེར་གྱི་ཡོད།

ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཉིས་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་བ་བཅད་རྗེས། མི་དེར་ཁ་ཕྲལ་ཟིན་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ཁུངས་གཉིས་བྱུང་བ་རེད། ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡོན་པས་ཚོར་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡས་པས་ཚོར་མི་ཐུབ'''པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡས་པས་ཚོར་མི་ཐུབ་པ་རྣམས་གཡོན་པས་ཚོར་མི་ཐུབ། སེམས་ཁམས་ལ་ཚད་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ན། ཀླུམ་ཕྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འདྲ་གི་མེད་པ་དཔེར་ན། ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡས་པར་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་དང་། སྤྱི་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ། རྩིས་རྒྱག་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དོན་སྤྱི་བསམ་གཞིགས་བྱེད་རྒྱུའི་ནུས་པའང་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡོན་པས་སྐད་བརྡ་གང་ཡང་སྟོན་མི་ཐུབ་པས། སྐད་བརྡ་མིན་པའི་མཚོན་སྟངས་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་མཚོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ཀླད་པ་གཉིས་སུ་གྱེས་མཁན་གྱི་མིག་ལམ་དུ“དྲིལ་བུ”དང“ལྡེ་མིག”ཅེས་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཐོན་ནས། ཀླུམ་ཕྱེད་གཡོན་པར“དྲིལ་བུ”ཡི་གཟུགས་བརྙན་ཐོན་པ་དང་། ཀླུམ་ཕྱེད་གཡས་

པར"ལྡེ་མིག"གི་གཟུགས་བརྙན་ཐོན་པ་ཡིན་ན། གཡས་ཕྱོགས་ལ་སྒྲའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡོད་སྐབས་ལམ་སང"དྲིལ་བུ"ཞེས་པའི་སྒྲ་འདོན་ཐུབ་པ་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་ལ་སྒྲའི་འབྱུང་ཁུངས་མེད་སྐབས་གང་འདྲ་བྱས་ཀྱང"ལྡེ་མིག"ཅེས་པའི་སྒྲ་འདོན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ཁོའི་ལག་པ་གཡོན་པས(མིག་གིས་མ་ལྟ་བར)ལྕོག་ཙེའི་ཐོག་བཞག་པའི་དངོས་པོ་མང་པོའི་ནང་ནས་སྔར་བརྡས་མཚོན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་བཙལ་ན་ལམ་སང་རྙེད་ཐུབ།

ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཉིས་ཀར་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ནུས་པ་རེ་ཡོད་པས་ཀླད་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་མཁན་ཡིན་ན་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཉིས་བར་འགལ་ཟླ་ཡོང་གི་རེད། དཔེར་ན་ལག་པ་གཡོན་པས་མདུད་པ་བརྒྱབ་མ་ཐག ལག་པ་གཡས་པས་རང་ཤུགས་སུ་སྒྲོལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ལག་པ་གཡོན་པས་སླར་ཡང་མདུད་པ་མ་བརྒྱབ་ཐབས་མེད་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་རེད།

ཤུགས་ཆེ་བ་མིན་པའི་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་དེར་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཆུང་བ་དང་། ཡང་རྩིས་ཏ་ཙང་ལས་སླ་པོ་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུའི་ནུས་པ་མ་གཏོགས་མེད་རུང་། རི་མོ་དང་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་ཚོར་སྣང་བྱེད་རྒྱུ་དང་གཟུགས་བརྙན་ཚོད་དཔག་བྱེད་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ནི་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡས་པ་མེད་པ་བཟོས་པ་ཡིན་ན་རོལ་མོ་ཉན་རྒྱུའི་ནུས་པར་མངོན་གསལ་དུ་གནོད་སྐྱོན་ཐེབས་ཤིང་། དེའི་ཐོག་ནས་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡས་པ་དེ་རོལ་མོ་ཉན་རྒྱུའི་ནུས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ་མངོན་པ་རེད། གོང་གསལ་དཔེ་མཚོན་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡོན་པར་དོན་སྤྱི་མཚོན་ཡས་ཀྱི་སྐད་བརྡའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཀླད་པའི་ཀླུམ་ཕྱེད་གཡས་པར་སྐད་བརྡ་མིན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བ་ཞིག་མངོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་རེད།

འཕྲུལ་ འཁོར་ ཀྱི་ མི།

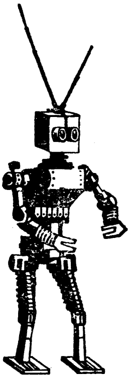

རི་ནི་ཡུའི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་ཚོམས་ཆེན་ནང་དུ་རུའི་རྡིའི་མི······རིགས་གི་ཆས་ལུགས་སྤྲས་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཀྱི་མི་ཐོང་ཚད་སྤྱིར་བཏང་གི··མི་ལས་ཅུང་ཙམ་ཆུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱས་ཏེ། ལྟ་སྐོར་དུ་ཡོང་མཁན་རྣམས་ལ་པར་རིས་སྤྲོད་པ་དང·······འབྲེལ། ལག་པ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་གདངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ལྟ······སྐོར་དུ་ཡོང་མཁན་ཚོས་བཏོན་པའི··འདྲི་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་བསྟུན་པ་ཤིག་ཚ་བའི་ལན་ཞིག་རྒྱག་པ་དང་། སྐབས་འགར་དགོད་བྲོ་བའི་ལན་ཞིག་ཀྱང···བརྒྱབ་ནས་ལྟ་སྐོར་དུ་ཡོང་མཁན····རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་གད་མོ···ཤོར་བ་ཞིག་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

མིང་ལ་ཨར་ཏོ་ལན་ན་ཟེར་བའི་ཏེ་གོ···ནུབ་མའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཀྱི་མི་དེ་ནི····འཛམ་གླིང་གློག་འཁྲིན་འགྲེམས་སྟོན····འདུ་ཚོགས་སྐབས་གསུམ་པའི་ཐོག···གི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཆེ··ཤོས་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་དངོས་རྫས་ཤིག···རེད།

བསོད་གཡང་ནས་བསྒྱུར་བ།

ཆུས་མེ་གསོད་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན།

ཤུ་རྒྱན་གྱིས་ བསྒྱུར་བ།

དྲི་བ་སྟབས་བདེ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདོན་དགོས་དོན་ཅི་ཡོད་དགོངས་སྲིད། འོན་ཀྱང་། ཁྱེད་ལ་ཆུས་མེ་གསོད་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ན་དེར་ལམ་སེང་ལན་བསྐྱོན་ཐུབ་རྒྱུ་ནི་ཅུང་ཟད་དཀའ་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན་དེའི་སྐོར་རགས་ཙམ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུར། ཆུས་མེ་གསོད་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་མེ་ལ་ཆུ་གསོས་ཚེ་ཆུས་འབར་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ཁ་རླུང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཅོད་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན།

ཆུའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཚ་པོའི་རིགས་དང་ཐུག་མ་ཐག་པར་ཚ་དྲོད་མང་པོ་ཞིག་འཐེན་པ་དང་ཚབས་ཅིག་རླངས་པ་མང་ཐག་ཆོད་ཅིག་ཐོན་ཐུབ་པ་དང་། (རླངས་པའི་ཁྱབ་ཡུལ་ནི་ཐོག་མ་གསོས་པའི་ཆུ་ཡོད་ས་དེ་ལས་ལྡབ་སྟོང་ཕྲག་གིས་ཆེ་བ་ཡོད) རླངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མེས་འཚིག་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་དེའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་སྟབས་འཚིག་བྱ་དང་ཁ་རླུང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་བཀག་ནས་མེ་ཤི་འགྲོ་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཐོག་ནས་ཁ་རླུང་མེད་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཀྱང་མེས་འཚིག་མི་ཐུབ་པ་མཁྱེན་ཐུབ།

གཞན་ཡང་རྣམ་ཀུན་འཚོ་བའི་ནང་། ང་ཚོས་གྱོན་ཆས་དང་ཕྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀབ་པའམ་བྱེ་མ་གསོས་ནས་མེ་གསོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གོང་དང་འདྲ་བར་དངོས་པོ་དེ་ཚོས་འབར་བྱ་དང་ཁ་རླུང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་བཅད་ནས་མེ་ཤི་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

ད་དུང་ཆུའི་ནང་དུ་རྫས་རིགས་ཤིག་བཏབ་ནས་སྤྱོད་ན་མེ་གསོད་པའི་ནུས་པ་དེ་བས་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་ནི་དངོས་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྫས་རིགས་དེ་ནས་ཐན་སོན་ཆི་ཞེས་པའི་རླུང་རིགས་མེས་མི་འཚིག་པ་མང་པོ་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་དེས་འཚིག་བྱ་དང་ཁ་རླུང་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་གོང་ལྟར་གཅོད་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་མེ་དེ་མུ་མཐུད་འབར་མི་ཐུབ་པར་ཤི་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལོའི་ཟླ་བ་གཉིས་པར་ཉིན་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ལས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་རེད།

བསོད་ལྡན་ནས་བསྒྱུར་པ།

སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་46ལོར་ཁའེ་ས་ཡིས་ལུའོ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་རེད། ཁོས་ཨའེ་ཅི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནམ་རིག་པ་སུའོ་ཞི་ཀེན་ཉིའི་རོགས་རམ་འོག་ལོ་ཁམས་བརྩི་སྟངས་ཡང་སྐྱར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། ལོ་གཅིག་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡ་ཟླར་ཉིན་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་ཟླ་ཆེ་ཟེར་བ་དང་ཆ་ཟླར་ཉིན་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་དེར་ཟླ་ཆུང་ཟེར་རྒྱུ་ཐག་བཅད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ཡོད་པས་ཉིན་གཅིག་ཙང་དུ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེར་ལུའོ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟར་ན་ལོ་རེའི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ནི་ཉེས་པ་དག་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་དང་སྲོག་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་གཅོད་རྒྱུའི་ཟླ་བ་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་ཡོད་པས། ལུའོ་མའི་མིས་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ནི་བཀྲ་མ་ཤིས་པའི་ཟླ་བ་ཞིག་རེད་བསམས་ནས་ཟླ་གཉིས་པ་ནས་ཉིན་གཅིག་འཐེན་ཏེ་ཉིན་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུར་བསྒྱུར་པ་རེད། ཁའེ་ས་ཤི་རྗེས་ཁོའི་བུ་ཨའོ་ཀུའུ་སི་ཏུའུ་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད་པར་བརྟེན་གོང་མའི་ཐེལ་ཙམ་མཚོན་ཆེད་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ནས་ཉིན་གཅིག་འཐེན་ཏེ་ཟླ་བརྒྱད་པར་བསྣན་ཏེ་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་ཉིན་སོ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་པར་ཉིན་ཉེར་བརྒྱད་ལས་མེད་པར་གྱུར་པ་རེད།

སའི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་ཚེ་སྲོག་སྔ་ཤོས་དེ་ག་དུས་བྱུང་བ་རེད།

གངས་ཆེན་ནས་བསྒྱུར་པ།

ད་ལྟ་ང་ཚོ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སའི་སའི་གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་རྩི་ཤིང་དང་། དུད་འགྲོ གཅན་གཟན། འདབ་ཆགས། མིའི་རིགས་སོགས་ཚེ་སྲོག་ལྡན་པའི་སྐྱེ་དངོས་མང་པོ་ཞིག་གནས་ཡོད་པ་ནི་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་ཐོག་མའི་ཚེ་སྲོག་དེ་ག་དུས་བྱུང་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་དམ? མིག་སྔར་ཤེས་གསལ་དུ་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་ཐོག་མ་ཐོག་མའི་ཚེ་སྲོག་དེ་ལོ་དུང···· ཕྱུར་ 35 གོང་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། སྔོམ་ཚིག་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་བཞིའི་ཚན་རིག་མཁས་ཅན་གྱིས་ཉེ་ཆར་ཨོ་ཏྲ་ལི་ཡ་ནས་རྙེད་པའི་འགྱུར་རྡོ་ཞིག་ལ་བརྟག···· དཔྱད་བྱས་ནས་ཐོབ་པ་ཞིག་རེད།

ཨོ་ཏྲ་ལི་ཡ་དང་། མེ་གོ ཅ་ན་ཏ། ཏེ་གོ་ནུབ་མ་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་བཞིའི་ཚན་རིག་མཁས་ཅན་བཅོ་ལྔས་ཨོ་ཏྲ་ལི་ཡའི་ནུབ་བྱང་རྒྱུད་ལ་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་བྲག་རྡོར་གྱུར་པའི་སྐྱིགས་བསག་དངོས་པོའི་ནང་ནས་སྐྱེ··· ལྡན་ཕྱུང་པོའི་རྗེས་ཤུལ་རྙེད་ཅིང་། ཕོ་ཚོས་དེ་དག་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་རྗེས་ངོས་འཛིན་བྱས་པར། ད་ལྟའི་ཨོ་ཏྲ་ལི་ཡའི་ནུབ་བྱང་ཁུལ་གྱི་བྱེ་ཐང་དེ་ནི་ལོ་དུང་ཕྱུར་ 35 གོང་ལ་མཚོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཆེས་ཆེར་ཕྲ་བའི་འབུ་ཕྲའི་ཕྲ་ཕྱུང་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཁྲུ་ཚོགས་ཤིག་དེ་གར་ཐོག་མར་སྐྱེས་པ་དང་རྗེས་སུ··· མེད་པ་ཆགས་པ་དེ་ནི་ད་ལྟ་ཤེས་པའི་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་ཚེ་སྲོག་སྔ་ཤོས་དེ··· རེད།

ཚན་རིག་མཁས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར་ན། “མི་རྣམས་

དགའ་སྤྲོ་སྐྱེ་འོས་པའི”གསར་ཞེས་དེས་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་ཚེ་སྲོག་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ལོ་དུང་ཕྱུར་ 4 སྔ་རུ་གཏོང་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེའི་ཐོག་ནས་དེ་སྔ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སའི་གོ་ལ་ཆགས་ནས་ལོ་དུང་ཕྱུར་ 10 ལས་མ་སོང་བར་འདིའི་ཐོག་ཏུ་ཚེ་སྲོག་སྡེ་ཕྲ་ཕྲུང་སྣབས་བདེ་ཞིག་བྱུང་བའི་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་དེ་ར་སྤྲོད་བྱུང་བ་རེད། ཕྲ་ཕྲུང་དེ་རིགས་དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་ནས་རྩི་ཤིང་དང་། སྲོག་ཆགས། མིའི་རིགས་བཅས་བྱུང་བ་རེད།

ཚན་རིག་མཁས་ཅན་དེ་ཚོས་བྲག་རྡོ་ 360 ཐམ་པར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ནས་ལོ་དུང་ཕྱུར་ 28 ཕྱིན་པའི་བྲག་རྡོ་ཞིག་གི་ནང་ནས་སྐྱད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡན་ཕྲུང་པོ་ཁ་ཤས་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཅུང་ཟད་རྙོག་ཛོབ་ཆེ་བའི་ཚེ་སྲོག་གི་རྣམ་པ་སྔ་ཤོས་ཀྱི་དཔང་རྟགས་ཡིན་ཞིང་། ཚེ་སྲོག་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཕྲུང་པོ་དེ་ཚོ་འོད་སྦྱོར་གྱི་ནུས་པར་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། དེ་མིན་ཁོ་ཚོས་ད་དུང་ཀ་ལིང་ལན་གྱི་ལོ་དུང་ཕྱུར་ 38 ཕྱིན་པའི་བྲག་རྡོར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་སྐྱེ་ལྡན་ཕྲུང་པོའི་རྗེས་ཤུལ་རྙེད་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཀ·ཡིག། ཞི་མི་སྔོན་ལ་སླེབས་ཐུབ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཞི་མིས་མཆོངས་ཐེངས་རེར་ཁྲི་ཅེ་ 2 རེ་མཆོང་ཐུབ་པས་མཆོངས་བརྒྱ་ཐམ་པ་མཆོངས་ན་རྒྱུག་དགོས་པའི་ཁྲི་ཅེ་ 200 ཡི་ལམ་ཚད་ཧྲིལ་པོ་རྒྱུག་ཚར་གྱི་རེད། ཡིན་ནའང་ཁྱི་ཕྲུག་མཆོངས་ཐེངས་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ལ་ཁྲི་ཅེ་ 99 ལས་སླེབས་མི་ཐུབ་སྟབས་ཁྲི་ཅེ་གང་གི་དོན་དུ་ད་དུང་ཐེངས་གཅིག་མ་མཆོངས་ཐབས་མེད་ཡིན་པས་དོན་དུ་ཁྲི་ཅེ་ 102 མདུན་དུ་མཆོང་དགོས། དེ་ནས་ཡང་ཁ་ཕྱིར་བསྐོར་ཏེ་མཆོངས་ཐེངས་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་མཆོངས་ནས་ཁྲི་ཅེ་ 102 ཀྱི་ས་ཆོད་པ་བྱས་མཚམས་གཞི་ནས་དང་ཐོག་ཐོན་སར་འཁོར་ཐུབ་པས་ན་ཁྱོན་སྡོམ་ཞི་མི་ལས་ཁྲི་ཅེ་ 4 མང་བ་སོང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁོ་གཉིས་རྒྱུག་པའི་མགྱོགས་ཚད་གཅིག་པ་ཡིན་ནའང་ཁྱི་ཕྲུག་གིས་ཁྲི་ཅེ་ 4 ཡིས་མང་བ་རྒྱུག་དགོས་བྱུང་བས་ཁྱི་ཕྲུག་དེ་ཞི་མིའི་རྗེས་སུ་ལུས་པ་རེད།

ཉི་མའི་ཆེ་ཆུང་ཡང་སྙིང་ག་ཚད་ཡོད།

ཚེ་བསོད་ནས་བསྒྱུར་བ།

ཉི་མའི་ཆེ་ཆུང་ཡང་སྙིང་ག་ཚོད་ཡོད་ཟེར་ན། གཤམ་དུ་གསལ་བའི་གྲངས་ཀ་འདིར་བལྟས་ན་ཤེས་ཀྱི་རེད།

ཚན་རིག་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་ཤེས་གསལ་དུ། གལ་སྲིད་ཉི་མ་དེ་ཁོག་སྟོང་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ནང་སའི་གོ་ལ་རྫིལ་པོ་ཁྲི་ཕྲག་དགུ་བཅུ་སོང་བས་མ་ཚད་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་སའི་གོ་ལ་ཁྲི་ཕྲག་བཞི་བཅུ་གཏུབས་པའི་ཆག་དུམ་་་་བླུགས་ན་གཞི་ནས་ཁེངས་ཐུབ། གསལ་པོ་བཤད་ན་ཉི་མའི་བོང་ཚད་ནི་སའི་གོ་ལ་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚངས་ཐིག་ལ་ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལེ་ཁྲི་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་དང་ཆིག་སྟོང་ཡོད་པ་རེད།

ཉི་མའི་ལྗིད་ཚད་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། གལ་སྲིད་ཉི་མའི་ལྗིད་ཚད་འདེགས་འཁྱེར་བྱས་པ་ཡིན་ན་སའི་གོ་ལ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་རྡོ་ཁྲི་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་བཞི་སྟོང་དགོས་ཤིང་། གསལ་པོ་བཤད་ན་ཉི་མའི་ལྗིད་ཚད་ནི་སའི་གོ་ལ་ཁྲི་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་བཞི་སྟོང་གི་ལྗིད་ཚད་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད།

ཉི་མ་ལས་ཐོན་པའི་ཚ་ཚད་ནི་དཔག་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་རེད། ཚན་རིག་པས་དཔག་ཚད་ལྟར་ན་སྐར་ཆ་རེར་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་ཕོག་པའི་ཉི་མའི་ཚ་ཚད་ནི་རྡོ་སོལ་ཏུན(ཏུན་རེར་རྒྱ་མ་ཉིས་སྟོང་རེ་ཡིན)དུང་ཕྱུར་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་བསྲེགས་པ་ལས་ཐོན་པའི་ཚ་ཚད་ཡོངས་རྫོགས་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད། ཚ་ཚད་དེས་མཐུག་ཚད་སྨི(སྨི་རེར་ཁྲི་ཚེ་གསུམ་རེ་ཡིན)ཁྲི་བཅུ་ཡོད་པའི་འཁྱགས་པ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གི་ནང་བཞུ་ཐུབ། བར་སྣང་ཁམས་ཏེ་སའི་གོ་ལའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རླུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་ཆ་རིམ་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་དབང་གིས་སའི་གོ་ལའི་ངོས་སུ་ཕོག་པའི་ཚ་ཚད་ནི་ཚ་ཚད་དེའི་བརྒྱ་ཆ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ལས་མེད།

སྤྱི་ལོ་•དུས་རབས་•ལོ་རབས།

སྤྱི་ལོ། སྤྱི་ལོ་སྤྱད་ནས་ལོ་གྲངས་བརྩི་རྒྱུ་དེ་གནའ་རབས་ཀྱི་ཧྲུང་ཀྲིང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་པ་ཞིག་གིས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་རེད། དེ་ངག་རྒྱུན་དུ་གྲགས་པའི་ཡེ་ཤུ་སྐྱེས་པའི་ལོ་དེ་ནས་བརྩི་གི་ཡོད་ཅིང་། ཡེ་ཤུ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་དུས་ཚོད་དེར་སྤྱི་ལོའི་གོང་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ 476 ལོ་ནི་ཡེ་ཤུ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་བཞི་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་ལོ་ལ་ཟེར་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་ 1980 ལོ་ནི་ཡེ་ཤུ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པའི་ལོ་ལ་ཟེར། ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1400 ལོར་སྤྱི་ལོ་སྤྱད་ནས་ལོ་གྲངས་བརྩི་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་སྤྱི་ལོ་ 1949 ལོ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ལོ་སྤྱད་ནས་ལོ་གྲངས་བརྩི་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

དུས་རབས། ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པར་དུས་རབས་གཅིག་ཟེར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་པོ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1 ནས་ 100 ཐམ་པའི་བར་རེད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་ལོའི་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གཉིས་པ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 101 པ་ནས་ 200 པའི་བར་རེད། དེ་ལྟར་རིགས་བསྒྲེ་བྱས་ན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ནི་སྤྱི་ལོའི་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1901 ལོ་ནས་ 2000 ལོའི་བར་རེད། ཉི་བའི་ལོ་ཤས་རིང་རྒྱལ་ཕྱིར་དུས་རབས་ཤིག་གི་འགོ་ཚུགས་སའི་ལོ་དང་མཇུག་འགྲིལ་སའི་ལོ་དེ་གཉིས་ཀ་ལོ་གཅིག་སྔ་སྔར་བྱས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་ 1900 ལོ་ནས་ 1999 ལོའི་བར་ལ་ཟེར་བ་རེད།

ལོ་རབས། ལོ་རབས་ནི་དུས་རབས་རེ་རེའི་ནང་ལོ་བཅུ་ཚན་རེས་དུས་རིམ་རེ་བྱས་ནས་བརྟགས་པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་པ་དཔེར་ན“ལོ་བཅུ་ཚན་བཞི་པ”དང“ལོ་བཅུ་ཚན་དྲུག་པ”ཞེས་པ་སོགས་ལྟ་བུ་རེད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་བཅུ་ཚན་བདུན་པ་ནི་ 1970 ལོ་ནས་ 1979 ལོའི་བར་གྱི་དུས་ཚོད་དེར་ཟེར་བ་རེད།

གདངས་ལྷ་ནས་བསྒྱུར་པ།

བསྟན་དར་ནས་བསྒྱུར་པ།

གཏེར་དངོས།

གཏེར་དངོས་ནི་སའི་འོག་ཏུ་གནས་པའི་རང་བྱུང་གི་ཞུན་འདྲེས་དངོས་རྫས་དང་རང་བྱུང་གི་རྒྱུ་ཁ་ཤས་ཤིག་རེད། ཆེས་མང་ཤོས་ནི་སྲ་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་ཁ་ཤས་ནི་གཤེར་གཟུགས་དང་རླུང་གཟུགས་རེད།

ང་ཚོ་མིའི་རིགས་གནས་སའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་དུ། སྲོག་ཆགས་དང་སྐྱེ་ཤིང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་སྲོག་མེད་པའི་དངོས་པོ་འང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་གཏེར་དངོས་དང་གཏེར་དངོས་ལས་གྲུབ་པའི་རྡོ་ཡང་ཡོད།

ས་གཞིའི་ངོས་རིམ་ནི་བྱེ་མ་དང་། ས། རྡོ་སྲ་མཁྲེགས་བཅས་ལས་གྲུབ་པ་རེད། དེ་ལ་སའི་ཤུན་སྐོགས་ཟེར་ཞིང་། སའི་ཤུན་སྐོགས་ནང་དུ་གཏེར་དངོས་ཡོད། སའི་ཤུན་སྐོགས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བའི་དབང་གིས་གཏེར་དངོས་ཁ་ཤས་ས་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་དང་གཏེར་དངོས་ཁ་ཤས་ས་ངོས་སུ་ནོན་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་མཐོང་བའི་གཏེར་དངོས་ནི་མང་ཆེ་བ་སྲ་གཟུགས་ཡིན་པ་དཔེར་ན་གཏེར་རྡོ་སྣ་ཚོགས་དང་། རྡོ་སོལ། རྡོ་རྒྱུས་སོགས་དང་། ལ་ལ་ནི་གཤེར་གཟུགས་ཡིན་པ་དཔེར་ན་དངུལ་ཆུ་དང་། རྡོ་སྣུམ་སོགས་དང་། ལ་ལ་ནི་རླངས་གཟུགས་ཡིན་པ་དཔེར་ན་རང་བྱུང་སོལ་རླངས་ལྟ་བུ་རེད།

མི་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ལག་ལེན་དང་···

རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་སྐབས་རིམ་བཞིན་གཏེར་དངོས་ལ་ངོས······འཛིན་ཟབ་པོ་བྱུང་བས། ཐོན་སྐྲ་ཕྱེ་བའི་གཏེར་དངོས་སྣ་ཁ་ཇེ་མང་ཇེ་མང་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་ཡང་ཇེ་མང་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

གཏེར་དངོས་ཁ་ཤས་དཔེར་ན་ལྕགས་ཀྱི་གཏེར་རྡོ་དང་། ཟངས་ཀྱི་གཏེར་རྡོ། ཕྲའུ་གཏེར་རྡོ། ཧ་ཡང་གཏེར་རྡོ་སོགས་ཀྱིས་ལྕགས་དང་། ཟངས། ཕྲའུ། ཧ་ཡང་སོགས་བཙོ་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་པས། དེ་རིགས་ལ་ལྕགས་རིགས་གཏེར་དངོས་ཟེར། ལྕགས་རིགས་ནི་བཟོ་ལས་ཐད་དུ་བཀོལ་ས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། དེ་བེད་སྤྱད་ནས་འཕྲུལ་འཁོར་སྣ་ཚོགས་དང་། མེ་མདའ་དང་མེ་སྒྱོགས། གློག་སྐུད། གློག་སྒྲོན་འབར་སྐུད་སོགས་བཟོས་ཆོག་གི་རེད།

ད་དུང་གཏེར་དངོས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ལྕགས་རིགས་བཙོ་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པས། དེ་རིགས་ལ་ལྕགས་རིགས་མིན་པའི་གཏེར་དངོས་ཟེར། ལྕགས་རིགས་མིན་པའི་གཏེར་དངོས་ཀྱང་བཀོལ་ས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། དཔེར་ན་རྡོ་སོལ་དང་། རྡོ་སྣུམ། རང་བྱུང་སོལ་རླངས་སོགས་ཀྱིས་འབར་རྫས་བྱས་ཆོག་ཅིང་། བྱེ་མ་དང་དཀར་ཡོང་གིས་སོ་ཕག་དང་། ཀྱོ་སོ། རྫ་རྩི། དཀར་རྩི་སྒྲིག་པའམ་ཡང་ན་ཨར་འདམ་བཟོས་ཆོག རྡོ་ཐལ་རྡོ་བསྲེགས་ནས་རྡོ་ཐལ་བཟོས་ཆོག དཀར་ཡོང་ཤེལ་རྡོས་ཤེལ་སྣོ་བཟོས་ཆོག ལིན་རྡོ་ཐལ་གྱིས་ལིན་ལུད་བཟོས་ཆོག མུ་ཟི་དང་། ཟེ་ཚ། སོལ་བ་གསུམ་བསྲེས་ན་མེ་རྫས་བཟོས་ཆོག་གི་རེད།

རྡོ་སོལ།

གལ་ཆེའི་འབར་རྫས་རྡོ་སོལ་ནི་བཟོ་ལས་ཀྱི“ཟ་འབྲུ”མེད་དུ་མི་རུང···བ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆའི་བང་མཛོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

རྡོ་སོལ་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ལས་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་ཤན་ཤུགས་ཀྱིས་ས་ཤུན་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བཏང་

སྔེ་ནགས་ཚལ་ས་འོག་ཏུ་བསྡུབས་པའི་ཐོག་རླངས་ཤུགས་དྲག་པོ་དང་ཚ་དྲོད་དྲག་པོའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མའི་རིང་ཆགས་པ……ཞིག་རེད།

རྡོ་སོལ་ལ་དུ་མེད་རྡོ་སོལ་དང་། དུ་ཡོད་རྡོ་སོལ། རྡོ་སོལ་སེར་ནག་བཅས་སྣ་ཁ་གསུམ་ཡོད། དུ་མེད་རྡོ་སོལ་གྱི་ཁ་དོག་ནི་ནག་པོ་ཡིན་ཞིང་། ལྕགས་རིགས་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་ཡོད་ལ་འབར་ཤུགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། འཚོ་བར་རྒྱུན་མཁོའི་རྡོ་སོལ་ཞིག་རེད། དུ་ཡོད་རྡོ་སོལ་གྱི་ཁ་དོག་ནི་ནག་རྒྱང་ཡིན་ཞིང་། ལྕགས་རིགས་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་ཅུང་ཟད་ཡོད་ལ་འབར་དུས་དུ་བ་ནག་པོ་ཡོད་པས། རྡོ་སོལ་བསྲེགས་མ་བཙོ་སྦྱོང་བྱེད་ཡས་ཀྱི་རྡོ་སོལ་ཆེས་ལེགས་པ་ཞིག་རེད། རྡོ་སོལ་སེར་ནག་གི་ཁ་དོག་ནི་སེར་ནག་ཡིན་ཞིང་བཀྲག་མདངས་མེད། མང་ཆེ་བ་རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆས་སུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད།

རྡོ་སོལ་སློག་འདོན་བྱེད་ཐབས་ནི་ས་འོག་གི་ཆགས་རིམ་གྱི་སྲབ་མཐུག་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཁྲིན་གཏིང་ནས་སློག་འདོན་བྱེད་ཐབས་དང་ས་ངོས་ནས་སློག་འདོན་བྱེད་ཐབས་གཉིས་ཡོད།

རྡོ་སོལ་ནི་སློག་འདོན་བྱས་མ་ཐག་ཐད་ཀར་འབར་རྫས་བྱས་ཆོག་པར་མ་ཟད། ད་དུང་རྫས་འགྱུར་གྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྣོན་བྱས་རྗེས་འབར་རྫས་དེ་བས་སྤུས་ལེགས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་བགྲང་ལས་འདས་པའི་རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་གལ་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ལེན་ཐུབ།

རྡོ་སོལ་རླངས་སྐམ་ཐབ་རྗེས་སོལ་རླངས་དང་། རྡོ་སོལ་སྙིག་མ། སོལ་སྣུམ་སྙིག་མ་བཅས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཐུབ། སོལ་རླངས་ནི་བཟོ་ལས་དང་འཚོ་བར་མཁོ་བའི་འབར་རྫས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། མིས་བཟོས་འཁྲིག་དང་ལུད་རྫས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་རྒྱུ་ཆ་ཞིག་ཀྱང་རེད། རྡོ་སོལ་སྙིག་མ་ནི་ངར་ལྕགས་བཞུ་བར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་འབར་རྫས་ཡིན་ཞིང་། སོལ་སྣུམ་སྙིག་མ་ནི་ནག་ཅིང་དྲི་ངན་

འཕྲུལ་བའི་འབྱུར་ཁུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེ་ལས་རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་སྣ་ཁ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཙོ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པས། འདྲེས་སྦྱོར་ཆི་སྣ་དང་། མངར་བཙུད། སུཙུ་ལིའོ། མིས་བཟོས་འགྲིག ལུད་རྫས། ཞིང་སྨན། འགས་སྨན་སོགས་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་རེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་རྡོ་སོལ་ཐོན་ཁུངས་ཏ་ཅང་འཕེལ་པོ་ཡོད་པས། འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རྡོ་སོལ་ཐོན་ཁུངས་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི……གཅིག་རེད། རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོར་རྡོ་སོལ་གཏེར་ཁ་ཁྱབ་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ལིའོ་ཉིང་གི་ཧྥུ་ཧྲུན་སོལ་གཏེར་དང་། ཧྥུ་ཞིན་སོལ་གཏེར། ཧོ་པེའི་ཁའི་ལོན་སོལ་གཏེར། ཧྲན་ཞིའི་ཏ་ཐུང་སོལ་གཏེར། ཨན་ཧུའི་ཡི་ཧོའི་ནན་སོལ་གཏེར། ཅང་ཞིའི་པིན་ཞང་སོལ་གཏེར། ཧྲའན་ཞིའི་ཐུང་ཁྲིན་སོལ་གཏེར་སོགས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་མིང་གྲགས་ཆེ་བའི་སོལ་གཏེར་རེད།

རྡོ་སྣུམ།

རྡོ་སྣུམ་ནི་ཆུ་ལས་ཡང་བའི་མདོག་སེར་ནག་ཅན་གྱི་གཤེར་གཟུགས་གཏེར་དངོས……འབར་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟའི་རྡོ་སྣུམ་དེ་ཚོ་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ཤི་རོ་རྣམས་སའི་ཤུན་སྐོགས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ས་འོག་ཏུ་མནན་ནས་ཚ་དྲོད་དྲག་པོ་དང་གནོན་ཤུགས་དྲག་པོའི་ནུས་པའི་འོག་ལོ་ངེ་ཁྲི་སྟོང་དུ་མའི་རིང་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སྤྱིར་བཏང་དུ་ས་འོག་གི་བྲག་སྒྲུབས་སུ་ཡོད། རྡོ་སྣུམ་སྔོག་འདོན་བྱས་ནས་བཙོ་སྦྱོང་བྱས་ན་རླངས་སྣུམ་དང་། ས་སྣུམ། ཁྲའི་ཡིཙུ་སྣུམ། འཇམ་འདྲིད་སྣུམ་རྩི། རྡོ་སྣུམ་རླངས་པ། པྲ་ཆིལ། ལ་ཆ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་རྫས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཐུབ། ཐོན་རྫས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཁ་ཤས་རླངས་འཁོར་དང་། གནམ་གྲུ གྲུ་གཟིངས། འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་འབར་རྫས་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཤས་སུཙུ་ལིའོ་དང་། འགས་སྨན། ཚོས། ཞིང་སྨན། མིས་བཟོས་འགྲིག འདྲེས་སྦྱོར་ཆི་སྣ་སོགས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་མ་བཙོས་རྒྱུ་ཆ་རེད། རྡོ་སྣུམ་ནི་བཟོ་ལས་དང་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དང་། འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན། རྒྱལ་སྲུང་འཛུགས་སྐྲུན་བཅས་ཕྱོགས་གང་ཅིར་སྤྱོད་སྒོ་ཆེ་བའི་གཏེར་དངོས་ཤིག་རེད།

ག་ཆུ་པ་ནས་རྩོམ་སྒྲུར་བྱས་པ།

གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེ།

གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེ་ཟེར་བར་རྒྱ་སྐད་དུ་ཐེན་ཨན་མོན་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་སྔོན་དུས་མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀྱི་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་རིའི་གཞུང་སྒོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་ས་གྲོང་ཁྱེར་པེ་ཅིན་གྱི་དབུས་སུ་ཡོད། དང་ཐོག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡུང་ལེ་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་སྟེ་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་བྱའི་ལོར(སྤྱི་ལོ 1417 པར)བཙུགས་ནས"ཁྲིང་ཐེན་མོན"ཞེས་མིང་བཏགས་པ་དང་། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧྲུན་ཀྲི་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོར(སྤྱི་ལོ 1651 པར)བསྐྱར་དུ་བསྐྲུན་རྗེས་གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེ་ཞེས་པར་མིང་བསྒྱུར་བ་རེད། མཐོ་ཞིང་བརྗིད་ཉམས་ལྡན་པའི་ལྕགས་རི་དམར་པོའི་རྩིག་ལྡེབས་ལ་གཞུ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྒོ་མོ་ཆེ་ལྔ་བརྩིགས་ཡོད་པ་དང་། སྒོ་མོ་ཆེའི་སྟེང་དུ་ཁང་མིག་དགུ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ཁང་ཞིག་ཡོད། དེའི་གཡབ་འོག་གི་ཀ་བ་རྣམས་བྱུ་རུ་ལྟར་དམར་ཞིང་ཐོག་སྟེང་གི་རྫ་གཡམ་སེར་པོ་རྣམས་གསེར་ལྟར་འོད་མདངས་བཀྲ་བ་སོགས་བཟོ་བཀོད་བརྗིད་ཆགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཟད། གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེའི་རྒྱབ་མདུན་དུ་འབྲུག་རིས་དང་ཁྲུང་རིས་རྐོས་མའི་རྡོ་ཡི་ཀ་ཆེན་གཉིས་རེའང་བཙུགས་ཡོད། སྒོ་མོ་ཆེའི་མདུན་དུ་གསེར་ཆབ་ཆུ་བོ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྟེང་ལ་རྡོ་ཀ་མ་རུ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞུ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཟམ་པ་ལྔ་བརྒྱབ་ཡོད། རྡོ་ཟམ་གྱི་མདུན་ཕྱོགས་

ཉི་གནམ་བདེ་སྒོ་མོའི་ཐང་ཆེན་ཡིན། ཐང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་དུ་མི་དམངས་དཔའ་བོའི་དྲན་གསོ་རྡོ་རིང་འཕྱིང་ཐེར་ལངས་ཡོད། རྡོ་རིང་དེའི་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་དྲན་གསོ་ཁང་དང་། རྡོ་རིང་གི་ནུབ་རྒྱུད་དུ་མི་དམངས་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོ། རྡོ་རིང་གི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དང་ཀྲུང་གོའི་གསར་བརྗེའི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་། ཐང་ཆེན་གྱི་བར་སྣང་དུ་ཤར་རླུང་གིས་ལྷབ་ལྷུབ་ཏུ་གཡོ་བའི་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་དར་བཙས་ཡོད་པ་རེད། 1949 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 1 ཉིན་ཀྲུའུ་ཞི་མའོ་ཙེ་ཏུང་མཆོག་གིས་གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེའི་ཡང་སྟེང་ནས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྙེས་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་གནང་བ་རེད།

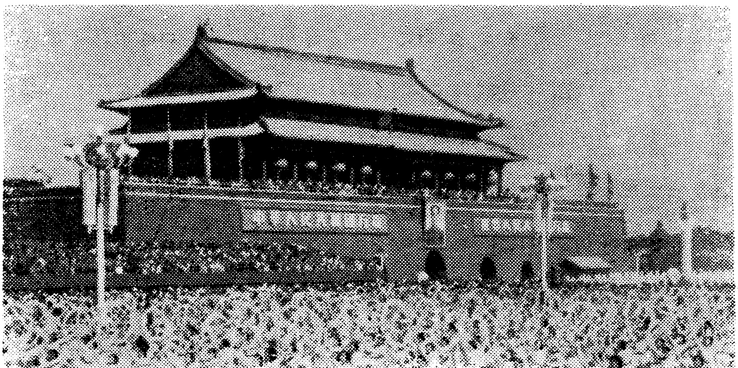

བྲེཉ་པའོ་ཧྲས་པར་བརྒྱབ་པ།

རྩེ་པོ་ཏ་ལ།

པོ་བྲང་ཆེན་པོ་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་ནི་ཀྲུང་གོའི་གནའ་རབས་ཀྱི་བཟོ་སྐྲུན་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟེ་བ་ལྷ་སའི་ནུབ་བྱང་ཁུལ་གྱི་དམར་པོ་རིའི་སྟེང་དུ་བཞེངས་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན་པོ་བྲང་དེ་ནི་གནའ་བོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་སྐབས་ཀོང་ཇོ་བཞུགས་སར་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་འདུག ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧྲུན་ཀྲི་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་སྟེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་བྱའི་ལོར(སྤྱི་ལོ་ 1645 པར)ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་རྒྱ་སྐྱེད་དང་ཉམས་གསོ་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་བས་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ད་ལྟའི་གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོ་འདི་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཞིང་བྲན་བདག་པོའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལྟེ་གནས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་གཟིམ་ཆུང་དང་། ཚོམས་ཆེན། གསེར་སྡོང་། གཙུག་ལག་ཁང་། ཁྲམས་ར་སོགས་ཡོད། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་དམར་པོ་རིའི་ཆགས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་བཞེངས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེར་ཐོག་རྩིག་བཅུ་གསུམ་ལ་མཐོ་ཚད་སྨི་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཤར་ནུབ་བར་གྱི་རིང་ཚད་ལ་སྨི་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད།

རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ནང་ལ་ཁྱོན་སྡོམ་གསེར་སྡོང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསེར་སྡོང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེར་མཐོ་ཚད་སྨི་བཅུ་བཞི་དང་གྲངས་ཆུང་བརྒྱད་ཙུ་གྱུ་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། ཞབས་གདན་ལ་སྨི་རྒྱ་དཔངས་གྲུ་བཞི་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད། གསེར་

སྡོང་དེ་ནི་གསེར་སྲང་ཆིག་འབུམ་ཆིག་ཁྲི་དགུ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད།

རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་དང་། གསོ་རིག སྐར་རྩིས། བཟོ་སྐྲུན། སྙན་ངག སློས་གར་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་པོ་ཏི་ཁྲི་ཚོ་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སོགས་ཀྱི་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་བསྩལ་བའི་བཀའ་ཤིག་དང་། ཐམ་ཀ དེ་མིན་གྱི་དངོས་རྫས་རྩ་ཆེན་བཅས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་དེ་ནི་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་བང་མཛོད་ཅིག་རེད།

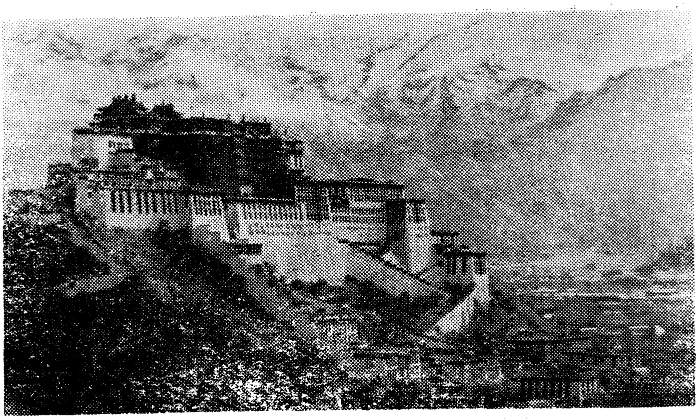

བཀྲ་ཤིས་མགོ་ལོག་གིས་པར་བརྒྱབ་པ།

བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

དབང་འདུས་ནས་བརྩམས་པ།

ཚེ་རིག་ཀ་ལ་ཤ་ཡི་སྤྲོར་འཁྱིངས་ཤིང་།
འཇིགས་མེད་སྤྲོབས་པའི་ལུས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས།
དྲི་མེད་རིག་པའི་མཆེ་སྡེར་རབ་བསྒྲད་པའི།
གཡུ་ཐོག་གདོང་ལྔའི་དབང་དེར་དྭངས་བས་འདུད།

* * *

ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་དགོངས་དོན་གནམ་རྩའི་རྒྱུད།
རྣམ་དཔྱོད་སོར་མོས་ཉེར་བཀུག་དགག་སྒྲུབ་མདས།
སྨྲ་ངན་ལོག་རྟོག་འཇོམས་པའི་དགྲ་ཐབས་མཁན།
མཁས་དགུའི་གཙུག་རྒྱན་བྱང་ཟུར་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ།

* * *

གངས་རིའི་མུ་ཁྱུད་ཀྱིས་བསྐོར་བསིལ་ལྗོངས་འདིར།
འགྲོ་སྲོག་འཚོ་བའི་རིག་པ་དར་བའི་ཚུལ།
སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་གསུང་བཟང་ལ་བརྟེན་ནས།
ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་དཔྱོད་ལྡན་སྙན་དུ་ཞུ།

* * *

དེ་ལྟར་བརྟགས་པར་བརྗོད་པ་དང་། ངོ་བོ་ངེས་པར་བསྟན་ནས་བརྗོད་བྱའི་ཚིག་གི་མདུན་བསུས་ཏེ། བསིལ་ལྡན་རྡོ་བ་དཀར་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ལྗོངས་འདིར་གསོ་རིག་དར་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་འཆད་ན། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་མཐའ་དག་ཏུ་དང་པོ་མི་ཆགས། དེ་ནས་རྒྱུན་རིང་སོང་སྐབས་ཡི་གེ་དར། ཡི་གེ་དར་བའི་རྗེས་སུ་རིམ་ བཞིན་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར། ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནང་འཁོད་གསལ་དུ་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་འདིར་ཡང་ཐོག་མར་སྤྲེའུ་དང་བྲག་སྲིན་མོ་གཉིས་ལས་འཕྲོས་པར་གྲགས་པའི་མི་ཆགས། དེ་ནས་བར་སྐབས་རིང་མོའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མར་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་པ་བྱུང་བས་དེ་ནས་བརྩིས་པའི་རྒྱལ་རབས་སོ་གཉིས་པ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ཡན་ཆད་དུ་བོད་ལ་ཡི་གེ་མེད་སྐབས། ནད་གསོ་ཚུལ་དང་། བརྟག་ཐབས། སྨན་གྱི་རོ་ནུས་སོགས་འཁོད་པའི་གཞུང་མ་བྱུང་ཡང་། བོད་དུ་མི་ཆགས་ནས་བཟུང་ཟས་ཀྱི་ཕན་གནོད་དང་། རྨ་གསར་ལ་མར་ཁུ་བཏང་ནས་རྩ་ཁ་སྡོམ་པ། སྦང་མས་རྨའི་ཆུ་སེར་འཛིན་པའི་ཐབས་བྱ་བ་སོགས་ཡོད་པ་དང་། གཉའ་ཁྲིའི་སྐབས་སུ་དུག་དང་སྨན་གྱི་ཕན་གནོད་སོགས་བླང་དོར་གྱི་གནད་དང་། ནད་ཆུང་ངུའི་གསོ་ཐབས་ཀུང་ཡོད་པར་བཤད། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་རྒྱ་གར་ནས…… སྨན་པ་བི་བྱི་དགའ་བྱེད་བྱ་བ་ཞིག་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ནད་པ་སྐྱོང་བས། རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་ལྷ་ལྕམ་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཆ་ཞེས་པ་ཁབ་ཏུ་ཕྱུལ་བས་སྲས་དུང་གི་ཐོར…… ཚོག་ཅན་བྱ་བ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ཆེར་ནར་སོན་པ་དང་རང་གི་ཡབ་ལས་སྨན་དཔྱད་འཚོ་བའི་མདོ་ལྔ་དང་། འགྲེལ་བཤད་ཕོག་འབུགས། ལག་ལེན་སོགས་ཞུས་ནས་སྨན་དཔྱད་མཛད་པས། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཡུལ་འདིར་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བརྙེས་པ་དང་། རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་བོད་ཡུལ་གྱི་སྨན་པ་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཡིན་ཞིང་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡང་རྟུས་འདི་ལས……

འཕྲུལ་པར་ཡིན་པ་གྲགས། དུང་གི་ཐོར་ཅོག་གི་སྲས་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད། དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་བཞེས་གཉེན་རྣམས་བྱུང་བས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་དང་། འབྲོང་གཉན་ལྡེ་རུ། སྟག་རི་གཉན་གཟིགས། གནམ་རི་སྲོང་བཙན། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བླ་སྨན་པ་མཛད། འོན་ཀྱང་དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ལ་ཡི་གེ་མེད་སྟབས་དར་རྒྱས་ཆེར་མ་བྱུང་བར་མངོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རྒྱལ་སར་ཕེབས་ཏེ། ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་རྒྱ་གར་དུ་ཡི་གེ་སློབ་པར་བཏང་ནས་མིང་ཚིག་ཐམས་ཅད་ཡི་གེར་གདབ་ཏུ་རུང་བར་བྱས་པས། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཡུལ་འདིར་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གསོ་རིག་དར་བའི་འགོ་ཚུགས། སྤྱི་ལོ་ 641 ལོར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཐང་ཐེའི་ཙོང་གི་སྲས་མོ་ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་''''བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་པས། ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོས་སྨོར་ཐང་རྟིས་དང་། སྨན་དཔྱད། བཟོ་རིག་བཅས་མང་དུ་བསྣམས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་སྨན་དཔྱད་ཆེན་མོར་གྲགས་པའི་གཞུང་བསྣམས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་''''དར་བ་བྱས། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་བྷ་ར་དྷ་ཛ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་སྨན་པ་ཧེར་ཤིན་ཧང་དེ། ཏ་ཟིག་གམ་ཁྲོམ་གྱི་སྨན་པ་ག་ལེ་ནོས་གསུམ་གདན་དྲངས་པས། ཁོང་གསུམ་བཀའ་གྲོས་ཏེ་མི་འཇིགས་པའི་མཚོན་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་བདུན་ཡོད་པའི་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་''' གཞུང་གསར་དུ་བརྩམས་ནས་ཕུལ་བ་སོགས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་གསོ་རིག་དར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས་ཏེ་མི་ཀུན་སྨན་པ་སློབ་དགོས་པ་དང་། རིགས་མཐོ་དམན་ དང་ བཟང་ངན་ མེད་ པར་ ནད་ འཚོས་ ཤིག་ ཅེས་ རྒྱལ་ པོས་ བཀའ་''བསྒྲགས། གསོ་རིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་ལ་འཚོ་བྱེད་སྨན་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས། བྱ་དགའ་ལ་གཅིགས་ཆེན་དགུ་དང་། གཅིགས་ཚུང་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་

གནང་བ་སོགས་ཐབས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་དར་བར་མཛད། སྤྱི་ལོ་ 710 ལོར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཐང་གུང་ཙུང་གི་སྲས་མོ་ཀྲིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་རྒྱལ་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་པས། ཀོང་ཇོས་སྨན་དང་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བསྣམས་ནས་བོད་དུ་ཕྲིལ་བ་དང་། རྒྱ་ཕྲུག་གར་མཁན་སོགས་ཀྱི་སོ་མ་རཱ་ཛ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་གཙོས་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་སྣ་ཚོགས་བསྒྱུར་ནས་བོད་ཡུལ་གྱི་གསོ་རིག་ལ་སྨན་པར་བྱས། སྤྱི་ལོ་ 755 ལོར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཁྲིར་ཕེབས་སྐབས། ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་ཧྨ་རཱ་ཛ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཧ་ཤང་མ་ཧ་ཀྱིན་ད། ཙན་པ་ཤི་ལ་ཧ་གསུམ་གདན་དྲངས་ནས་སྤྲུལ་པའི་སྲས་གསུམ་ཞེས་དབང་བསྐུར། དེ་གསུམ་པོས་རྒྱལ་ཁམས་སོ་སོའི་ལུགས་དང་བསྟུན་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་མང་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་ནས་ཤན་ཏི་གར་བྷ་དང་། ཁ་ཆེ་ནས་གུ་ཧྱ་བཛ། རྒྱ་ནག་ནས་སྟོང་གསུམ་གང་བ་དང་། ཧ་ཤང་བ་ལ། ཧང་ཏི་པ་ཧ་གསུམ། ཧ་ཟེག་ནས་ཧ་ལ་ཤན་ཏི། གྲུ་གུ་ནས་སེང་མདོ་འོད་ཆེན། དོལ་པོ་ནས་ཁྱིལ་མ་རུ་རྩེ། བལ་པོ་ནས་དྷརྨ་ཤི་ལ་སྟེ་མཐའ་བཞི་ནས་བྱོན་པའི་ལྷ་སྨན་དཀར་གྲགས་པ་གདན་དྲངས་ནས་སྐ་ཅོག་གཉིས་སོགས་རང་རང་སྐད་ལ་མཁས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་བསྒྱུར་ཏེ་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སེང་ལྡིང་གི་གླེགས་ཤིང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བླ་དཔྱད་པོ་ཏི་སྨུག་པོར་གྲགས། དེའི་རྗེས་ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་དང་རིག་གནས་འཚོལ་བར་བཏང་བས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་གཞུང་མང་པོ་བསྒྱུར་ཞིང་། ཊཱི་ཀ་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། མིང་དོན་བརྡ་སྤྲོད་ཀ་ལྔ་གཉིས་མཛད། གཞན་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ཧ་ཤང་མ་ཧ་ཡ་ན་དང་། བཻ་རོ་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་དུ་གྲགས་པའི་སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་བསྒྱུར། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་བསྒྱུར་པའང་བཤད་པར་ཡོད།

སྐབས་དེར་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ལྟར་བོད་ཀྱི་བྲིས་པ་བློ་རྣོ་པ་དགུ་ལ་གསོ་བ་རིག་པ་བསླབ་ཏུ་བཅུག་པས། སྟོད་ན་ཆེར་རྗེ་ཞིག་པོ་དང་། ཙུག་པ་ཆོས་སེང་། བི་བྲི་ལེགས་མགོན་གསུམ། བར་ན་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་། མི་ཉག་རོང་རྗེ། བྲང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་གསུམ། སྨད་ན་གཉའ་པོ་ཆོས་བཟང་དང་། མཐའ་བཞི་དར་པོ། སྟོང་པ་གྲགས་རྒྱལ་ཏེ་བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་དགུར་གྲགས་པ་བྱུང་། སྐབས་དེར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྨན་པ་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་གྱི་མཆོད་པ་བཟང་པོ་དང་བཅས་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་བཞུད། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུན་གྱིས་བཏབ་པ་ལ་མཁས་པ་མི་དགུ་ཡོད་ཀྱང་བློན་པོ་··རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྨན་པ་རྣམས་གདན་འདྲེན་པར་བཏང་བས། གཞན་མ་འགྱོན་ཞིང་། རྒྱ་ནག་གི་སྨན་པ་སྟོང་གསུམ་གང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱིར་རིག་གནས་མཐའ་དག་དང་། ཁྱད་པར་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་པར་གྲགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ···དེ་སྔར་ཡང་བོད་དུ་བྱོན། བཤུལ་ལམ་གསོ་བ་དཀར་པོ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེར་གྲགས་པ་དང་། མཐའ་བཞིའི་ལུགས་ཞུ་བ་བཞི་ལྡན་སོགས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་སུ་ཕུལ། གསོ་བའི་དཔྱད་མཛད་པས་ཆོས་རྒྱལ་སྐུན་ལས་སྒྱུར་དུ་གྲོལ་བར་བྱས་པས། མཐའ་བཞི་གའི་སྨན་པའི་གོ་ཆོད་པར་འདུག་པས་མིང་ཡང་མཐའ་བཞི་སྟོང་གསུམ་གང་བར་བཏགས། བྱ་དགའ་ལ་གཞུང་དང་དངོལ་གཉིས་ཡུལ་གཞིས་སུ་སྩལ། ཁབ་བཞེས་ནས་སྲིད་བསྐྱངས་པས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱུད་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་བཤད། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྨན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་གཙིགས་བཅུ་གསུམ་གནང་། སྨན་པ་དང་ལྷ་རྗེ་ཞེས་པའི་མཚན་བཏགས་པ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གིས་གསོ་རིག་གི···བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་ཆོས···

རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་ལྷའི་སྨན་པ་ཆེན་པོ་དང་། བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་
དགུའི་གཙོ་བོ། གངས་ཅན་གསོ་རིག་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
བཅས་ནི་རྗེ་བཙུན་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་དེ་ཉིད་ནི་སྤྱི་ལོ་
708 ལོར་སྟོད་ལུང་སྙིད་སྣ་རུ། ཡབ་གཡུ་ཐོག་ཁྲུང་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་རྒྱ་
པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཡི་
གེ་དང་། དགུང་ལོ་ལྔའི་སྐྱེང་གསོ་དཔྱད་སོགས་རིག་གནས་གསན། དགུང་
ལོ་བཅུའི་སྐྱེང་རྒྱལ་པོ་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་བསམ་ཡས་སུ་''''
ཕེབས། རྒྱལ་པོས་ཉམས་སད་ལེན་ཕྱིར་བྲང་ཏི་རྒྱལ་མཉེས་མཁར་ཕྲུག་སོགས་
སྨན་པ་རྣམས་དང་རྩོད་དུ་བཅུག་པས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཏེ་བོད་སྨན་མཁས་
པ་མི་དགུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། མཐའ་བཞིའི་ལྷ་སྨན་དགུའི་གཙུག་ཏུ་
བཀུར། སྔ་ཕྱིར་རྒྱ་གར་ལན་གསུམ་དང་། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལན་གཅིག་
བྱོན་ཏེ་གནས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་གསོ་རིག་ཉིང་ཁུ་རྣམས་བསྡུས་ནས་བོད་དུ''''''
ཕེབས། བལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཏ་ཊ་རུ་གྲང་བ་ཐུར་བབས་ཀྱིས་ཟིན་པས་སྲུས་ཀྱང་
བཅོས་མ་ཐུབ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་གདན་དྲངས་པས་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་དང་
བཅས་གསུངས་ནས་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ནད་ལས་ཐར་བ་བྱུས། འབུམ་ཚོའི་སྨན་ཆུ་
ངོས་འཛིན་དང་། རྡོ་རིང་ལ་ཕན་ཡོན་དཀར་ཆག་བཏབ་སྟེ་བཙུགས། གངས་
ཅན་བོད་ཡུལ་གྱི་སྨན་གྱི་རིག་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་རྒྱ་ནག་སོགས་ཀྱི་སྨན་གྱི་''
རིག་པས་ཁ་བསྐངས་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་འབུམ་ཕྲག་ལྡན་ཞིང་།
མཐའ་བཞིའི་གསོ་རིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རྩེར་སོན་པ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི'''''
བརྩམས། སྐད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུད་བཞི་བསམ་ཡས་དབུ་རྩེར་
གཏེར་དུ་སྦས། གཞན་ཡང་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་
དང་། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་མཉེས་པའི་སློབ་རྒྱུད་མང་དུ་སྤེལ་ནས་གངས་ཅན་
ལྗོངས་འདིར་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་རྟ་བདུན་དབང་པོ་མཁའ་ལམ་དུ་འཕྲོ་བ'''

ལྷར་གསལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སྟེང་ཞིང་དུ་
གཤེགས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བོད་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལྷ་
བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་པཎྜི་ཏ་དྷརྨ་ཤྲཱི་ཡཀྵ་དང་། སྨྲི་ལོ་ཙཱ་བ་
དཔྱིག་གི་རིན་ཆེན། མར་ལོ་རིག་པ་གཞོན་ནུ། དཔྱིག་གུ་དགེ་སློང་ཤཱཀྱ་བློ་
གྲོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པའི་རང་འགྲེལ་བསྒྱུར།
སྤྱི་ལོ་ 958 ལོར་མངའ་རིས་གུ་གེའི་ཆ་སྐྱུང་ཞི་རནྟ་ཧུ་མཁས་པའི་དབང་པོ····
ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཞེས་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་རྒྱ་
གར་དུ་རིག་གནས་སློབ་པར་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཅུ་བཞུགས། ཛ་བོ་ན་རོ་ཏ་པ་
སོགས་པཎྜི་ཏ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་བསྟེན། སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་བཏུལ་བ་
སོགས་ཕྱི་དར་ལ་འགྲན་པའི་ཟླ་དང་བྲལ་བ་དེས། ཁ་ཆེ་པཎྜི་ཏ་ལ་གསེར་
སྲང་བརྒྱ་ཕུལ་ནས་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་པའི་སྙིང་''
པོ་བསྡུས་པ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། དེའི་ཚིག་དོན་རྒྱས་
པར་འགྲེལ་པ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་ལྷ་རིག་པ་མཛོན་དགས······
མཛད་པ་སོགས་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཞིང་གཏན་ལ་ཕབ་པས་བོད་ཡུལ་དུ་དར·····
རྒྱས་གྱུར། ལོ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལ་གསོ་རིག་གི་རྒྱུད་པ་འཛིན་མཁན་སློབ་རྒྱུད་མང་
དུ་ཕྱིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ནང་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མྱང་འདས་སེང་གེའི་སྒྲ་
དང་། ཤ་ཀ་ཁྲི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ཨོང་སྨན་ཨ་ནེ། མང་པོ་སྨན་བཙུན་
ཏེ་སྤུ་རེངས་ཀྱི་སྨན་པ་མི་བཞིར་འབོད་པ་བྱུང་། དེ་དག་གི་སློབ་རྒྱུད་དུ་གཙང་
སྟོད་དར་མ་མགོན་པོ་སོགས་བྱུང་བས་དར་མ་མགོན་པོས་སློབ་མའི་དོན་དུ་ཟིན་
ཏིག་དང་། བུའི་དོན་དུ་ཡང་ཏིག་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་ཞང་གཟི་བརྗིད་
འབར་བ་དང་། གཏེར་སྟོན་ཨ་ཡ་བོན་པོ་ལྷ་འབུམ། ར་མོ་ཤེལ་སྨན།
རྗེར་འབུམ་ཚོས་གྲགས། གྲགས་པ་མཛོན་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཕྱིན་ནས། བདུད་
རྩིའི་བུམ་ཆེན་བུམ་ཆུང་དང་། དམུ་ཆུའི་བཙོས་སོགས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཏེ་

གསོ་རིག་དར་བ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་གྲགས་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དེ་སྤྱི་ལོ་ 1072རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་བྱི་ལོར···
གཡོ་རུ་སྟོ་ཁ་གྲའི་སྐྱིད་ཅེས་བྱ་བའི་ས་ཆར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་
ཐོག་བསམ་ཡས་དབུ་རྩེའི་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་གྱི་འོག་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི···
གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་བསྡུས་དོན་བརྩམས་ཤིང་གསོ་རིག་གི་
བསྟན་ལ་ཕྲབས་ཆེན་གྱི་རིམ་གྲོ་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་དགེ་བཤེས་དབུས་པ་དར་
གྲགས་དང་། ཚ་ལུང་པོ་རོག་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས། རྗེ་གཡུ་ཐོག་གསར་
མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་གདན་ལ་ཕབས་ཤིང······
ཉམས་སུ་བླངས་ནས་འགྲོ་ཕན་བྱ་བར་མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གཡུ་ཐོག་
གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནི་སྔར་གྱི་རྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་གདུང····
རིགས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ན་གཙང་
ཉང་སྟོད་ཀྱི་ས་ཆ་སྣ་བཞི་རེ་ཐང་བྱ་བ་ན། ཡབ་ཁྱུང་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་
པད་མ་འོད་ལྡན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང···
སྐུ་འཁྲུངས།

དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཐོག་རིག་པའི་གནས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་
བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་འགྲོ་ཕན་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་
པའི་ཐོག་མང་མཁར་ཚ་ལུང་བ་རོག་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སྣ་བཞི་རེ་ཐང···
དུ་ཕྱིན་པས། རྒྱས་པ་འབུམ་དང་། ཏྲ་སྣ་སྦྲབ་སོགས་འབུལ་བ་གྱ་ནོམ་པར་
ཕུལ་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ཞོགས་པར་ཞུས། རེ་ཞིག་ཅིག་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་
མ་གྲོལ་བར་རང་གི་ཟབ་བཞེས་སུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་རྒྱ་གར་
ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཕེབས་པ་དང་། རིམ་བཞིན་ཐེངས་དྲུག་ཕེབས་ཏེ་མཁའ་
འགྲོའི་གཙོ་མོ་དཔལ་ལྡན་ཕྲེང་བ་དང་། དྲང་སྲོང་ཙ་ར་ཀ་སོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་གསན། རྒྱ་

གར་དུ་ཨུ་སྟེགས་སྟོན་པ་ལྔ་བརྒྱ་སྐྲ་ཆད་རིག་པས་ཆར་བཅད་དེ་ནང་པའི······བསྟན་པ་ལ་བཙུག ཇོ་རྗེའི་གདན་དུ་པཎ་ཆེན་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་ཚོགས་དཔོན་··མཛད། སླར་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱི་རབས་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བུ་སློབ་ཀྱི་དོན་དུ་ཟབ་ཁྱད་ཅན་གྱི་འགྲེལ་པ་མན་ངག་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐུགས་རྩོམ་མཛད་པ་ནི། བརྒྱད་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ། ལག་ལེན་པོད་ཆུང་། མན་ངག་ཞོག་དྲིལ་སྐོར་གསུམ། ཉམས་ཡིག་འགྲེལ་མན་ངག་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པའི་གོ་ཚོད་དུ་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་ཐུགས་སྲས་དམ་པ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་བཟུང་ལ་གདམས་སོ།

རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་བཞིན་བགྲང་བར་མི་ནུས་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་ནི་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་བཟུང་གིས་དབུ་མཛད་པའི་ལྔང····སྨན་ལེབ་སེ། འབའ་སྨན་ཉི་མ། སྟོན་པ་ཨ་ཆེས། ཤ་རམས་པ་ཉི་མ་དཔལ། གཡུ་ཐོག་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ དགེ་ཤེས་རོག་ཆུང་སོགས་མཁས་པ་མིང་དང་དོན་མཐུན་པ་སུམ་བརྒྱར་ཉེ་བ་བྱུང་། མདོར་ན་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་ཤིང་སྐམ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་རྒྱས་པར་མཛད་དེ··སྙན་གྲགས་དབྱར་གྱི་རྔ་བོ་ཆེའི་སྒྲས་གཞི་འཛིན་གྱི་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ་པར་བྱས་ཏེ་མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་ཞིང་དུ་གཤེགས་སོ།

དེ་ལྟར་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྗོངས་འདིར་གསར་རྙིང་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་··རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རླབས་ཆེན་ཐུགས་བསྐྱེད་ཁྱུང་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ལུགས་བཟང་རྟ་བདུན་དབང་པོ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་འོད་སྣང་འབུམ་ཕྲག་སྤྲོས་པས། ཧྭ་ཏིའི་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་ཉིས་གསུམ་མུན་པའི་སྨག་རུམ་གསལ་བར་བྱས་ནས་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་ལེགས་ཚོགས་སྤེལ་བའི་བཀའ་དྲིན་ཤེས་ཏེ། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས། གངས་ཅན་གསོ་རིག་བྱེད་པོ་གཡུ་ཐོག་རྗེའི། མཛད་བཟང་ལྕེ་བརྒྱས་བསྐལ་བརྒྱར་བགྲང་མི་ནུས། ཚུལ་འདི་གངས་ཅན་

གསོ་རིག་སླ་རྣམས་ཀྱི། བཀའ་དྲིན་ཙོ་རྗེའི་ག་ཁྱུར་བསྙེམས་པར་འཚལ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ།

དེའི་རྗེས་སུ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་བཟུང་གིས་ གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་སྤེལ་ཏེ་་
གཡུ་ཐོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་ མའམ་སྐུ་ལྔ་ལྷུན་གྲུབ་མ། གསང་བའི་རྣམ་
ཐར། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འབུམ་ཆུང་གསལ་སྒྲོན་སོགས་བརྩམས་པ་དང་།
གཙོ་བོར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། དེའི་སློབ་
མ་ཡེ་ཤེས་འོད་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། གཞན་ཡང་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་
མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེའི་སྐབས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྨན་པ་ཛཱ་ན་མི་ཏྲའི་སྲས། གསོ་རིག་
རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སོན་པ་ཧྭ་རེ་ཕྱུག་ཏྲམ་མམ་སྐྱེས་བུ་མེ་ཧྭ་ཞེས་པ་བོད་དུ་་་་
ཕེབས་ནས་སྙན་རྒྱུད་པེ་བུམ་ནག་པོ་དང་། འབུམ་ཁྲ་ཚུར་སོགས་མཛད།
དེའི་རྗེས་སུ་བྲང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད།
དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བྲང་ཏིའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་བྱོན་ཏེ་གསོ་རིག་གི་་་
བསྟན་པ་སྐྱོང་ནས་རྒྱུད་བཞི་ལ་མཁོ་བའི་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་མཛད། ཕྱིས་
སུ་གསོ་རིག་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་་་་
བཀྲོལ་ཏེ་རིག་གནས་འདིའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ལྟར་གྱུར་པ་མཁས་དགུའི་་་་་་
གཙུག་རྒྱན་བྱང་ཟུར་གཉིས་ཞེས་སྙན་གྲགས་ཀྱི་གངས་ཅན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཁྱབ་་་་
པར་བྱུང་བ་ལས། བྱང་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་ 1395——1476 རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
ཤིང་ཕག་ལོར་གཙང་ངམ་རིངས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲི་ཆེན་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་
བཞི་ལྔའི་སྟེང་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གཉིས་ཚོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུའི་
ཐོག་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་
མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་ཡོངས་འཛིན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཤེས་བྱ་རིག་་་
པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས། མཚན་བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་
གྲགས་བཟང་ཞེས་གསོལ། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཏ་མིང་གི་དངུལ་གྱི་ཐམ་ཀ་དང་།

ཏའི་སི་ཏུའི་གོ་ས་གནང་། མཁས་པའི་སྐད་གྲགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཏུ་
ཁྱབ་པར་གྱུར། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་དགོངས་
དོན་རྣམས་བཀྲོལ། རྒྱལ་པོ་པཎ་ཊི་ཏ་ཞེས་མཚན་གསོལ། ཐུགས་རྩོམ་ཡང་
རིག་གནས་སྤྱི་ལ་མང་བ་དང་། བྱེ་བྲག་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་རྩ་རྒྱུད་དང་།
ཕྱི་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད་བཅས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། བརྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་
བསྡུས་པ། རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འཕྲང་མུན་སེལ་སོགས་མཛད། མིའི་ཉི་མ་
མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སོགས་སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་བསྐྱངས་ཏེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་''
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྲོག་མཐུད་པ་ལྷ་བུའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ནས''''
དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་སྟེང་འོག་མིན་ལྷུན་གྲུབ་སྡིངས་སུ་སྐུ་གཤེགས།
རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་ལུགས་ཁྲིད་སྲོལ་དང་། སྨན་ངོས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་
རྒྱུན་འཛིན་མཁན་རྣམས་ལ་བྱང་ལུགས་ཞེས་གྲགས་པར་གྱུར་ཞིང་། དེ་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་
འབྱོར་བཟང་པོ། གཉའ་རིགས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།
བདུད་རྩི་འགྱུར་མེད། རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་བཅས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་སློབ་བུ་མང་
དུ་བྱོན་ནས་ཚེ་རིག་གི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཁྱབ་པར་མཛད། ཟུར་པ་
ནི་སྤྱི་ལོ་ 1439—1475 རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག་ལ་ཤར་དྭགས་པོའི་ས''
ཆ་ལ་ཐོག་ཟུར་མཁར་དུ་ཡབ་རིགས་འཛིན་ཕྱུན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་ཀུན་མཁྱེན་
བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་བའི་ལྷུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་
སྟེང་ཡི་གེ་དང་སྐད་ངག་གསན། དགུང་ལོ་བཅུའི་སྟེང་རང་གི་ཡབ་རིགས་
འཛིན་ཕྱུན་ཚོགས་དང་། ཁྲུས་ཁང་ལོ་ཙྪ་བ། ཤ་ར་རབ་འབྱམས་པ། སྨན་
སྟོད་དབང་ཕྱུག་བཟང་པོ་སོགས་དམ་པ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་''''
གསོ་བ་རིག་པ་ལ་རྩལ་དུ་ཐོན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྟེང་ཟླ་སྒྲུབ་སྟུག་བརྡལ་
མུན་སེལ་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་འོད་ལ་ཁ་སྐོང་ཞལ་བཞེས་ལྷན་ཐབས་དང་། འབྱུང་

བ་ལུས་འཁྲུགས་གེགས་སེལ་ལ་ཚིག་བཅད། ཚིག་ལྷུག་ཅི་རིགས་སུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཚན་དུ་བྱས་པ། པོ་ཏི་རིང་བསྲེལ་ཙམ་གྱི་ནང་ནས་མན་ངག་བྱེ་བ་འབྱུང་བས་བྱེ་བ་རིང་བསྲེལ་དུ་གྲགས་པ་དཔེ་ཚན་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་་་བརྩམས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན་པོད་ཤལ་ཁྲ་མོ། རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་དྲི་ཚིག་དཔྱལ་དཀར་མེ་ལོང་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་་་དུ་མཛད། ཤར་ཕྱོགས་མཛོན་དགའ་ཞེས་པར་གཉལ་ཡོར་བྱར་གསུམ་དང་། ཨེ་ཉང་ཀོང་གསུམ་གྱི་སྨན་པ་རྣམས་བསྡུས་ཏེ། རིག་ཆེན་འབྲུངས་དཔེའམ་སྨན་ཛ་གསལ་བྱེད། རོ་སྐོར་ལྡུགས་ཀྱི་ཕྲེང་བ། བདུད་རྩི་གཏེར་མཛོད་སོགས་སྨན་གྱི་རོ་དང་། ནུས་པ། ཞུ་རྗེས། ངོ་བོ། ངེས་ཚིག བྱེད་ལས་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བརྩམས་ཤིང་། སྨན་ཛ་སྦྱོད་པ་སོགས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་་་སྤེལ། སློབ་མ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མཆིས་པས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། མན་ངག་མཐར་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཚེ་བརྟན། འཕྲིན་ལས་མཐར་ཕྱིན་ཕྲག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས། ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་ཚེ་འབུམ་རྗེ་རྗེ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་ལི་ཆུང་པད་མ་སྐྱབས་དང་མཐར་ཕྱིན་གྱི་སློབ་མ་བཞི་བྱུང་བ་སོགས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྗེས་འོད་སྣང་དཀར་པོ་དེ་ནམ་ཡང་ཤར་རིའི་ཕྲག་ཏུ་མི་་ནུབ་པ་འཆར་བར་མཛད་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཐོག་ཤིང་ལུག་་ཕྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་སྐུ་གཤེགས། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཁྲིད་སྲོལ་དང་། སྨན་ཛས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤེལ་མཛད་རྣམས་ལ་ཟུར་ལུཏ་ཞེས་གྲགས་པར་གྱུར་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། སྐྱེམས་པ་ཚེ་དབང་དང་། མཚོ་སྨད་མཁན་ཆེན་ཤཱཀྱ་དབང་ཕྱུག བྱར་པོ་པཎ་ཆེན། ཟུར་མཁར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། མཁས་པ་ཟླ་བའི་དབང་པོ། རིན་ཆེན་སྡིངས་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། གླིང་སྟོད་ཉི་ཐང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཀོང་རོང་སྨན་བླ་དོན་

གྲུབ་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་རྒྱུད་པ་མུ་ཏིག་དར་ལ་བརྒྱུས་པ་ལྟར་བྱོན་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ལ་འགྲེལ་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང་། མན་ངག་ཁ་འཐོར་སྣ་ཚོགས་མཛད་ནས་བོད་ཡུལ་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་དགུང་དུ་འདེགས། གཞན་ཡང་བྱང་ལུགས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་བདེ་ལེགས་དང་། དཀོན་མཆོག་འཕེན་དར། བྲང་སྲོང་ལྷ་ཤུག་པ། ཚ་རོང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་གོང་སྨན་པའི་རྒྱུད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། ཟུར་ལུགས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་འབྲི་གུང་ཆོས་གྲགས་དང་། འབྲི་གུང་ཐྲ་སྨན་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས། འབྲི་གུང་ཆོ་དབང་བརྟན་པ་སོགས་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་འབྲི་གུང་པའི་རྒྱུད་པ་ཞེས་གྲགས། གཞན་ཡང་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། གཉྫ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། འབྲུག་པ་པད་མ་དཀར་པོ། སྟག་ཚང་ལོ་ཙ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན་པའི་བརྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་སྟོན་རྗེས་སུ་བྱོན་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ལ་ཞབས་ཏོག་དང་ཕྱ་ཇུད་མང་དུ་མཛད་དེ་བོད་ཡུལ་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད།

རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི(སྤྱི་ལོ་1617——1682)སྐུ་དུས་སུ་གངས་ཅན་བོད་ཡུལ་གྱི་གསོ་རིག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ནུབ་ངོས་སུ་སྨན་གྱི་སློབ་གྲྭ་འགྲོ་ཕན་གླིང་བཙུགས་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་སོགས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་པར་དུ་བཀོད། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། དར་མོ་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས། བྱང་ངོས་ནང་སོ་དར་རྒྱས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲགས་པ་ལྡན་པ་དུ་མར་བྱོན་ཏེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ལ་འགྲེལ་པ་དང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཞལ་བསྐོང་ཅི་རིགས་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ལམ་འདིར་བཀའ་དྲིན་གཞལ་དཀའ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྤྱི་ལོ་1653ལོར་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ཉང་བྲན་གྲོང་སྨན་གཞིས་

ཁར། ཡབ་ཨ་སྲུག་དང་། ཡུམ་བྲ་ཁྲིད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།
དགུང་ལོ་ལྔའི་སྐབས་ཡི་གེ་བསླབ་པ་དང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་རྒྱལ་དབང་
ལྔ་པའི་སྐུའི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་རིག་གནས་དང་གདམ་ངག་གསན། གཞན་ཡང་
མཁས་དབང་དཔལ་ལྡན་ཕྱུན་ཚོགས་དང་། འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་བསྟེན་
ནས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་དགྱེས་
ཕྱིན་པར་སྦྱངས་ནས་མཁས་པའི་སྟེགས་སྟེང་འཛེགས། གསུང་རྩོམ་ཡང་རིག་
གནས་སྤྱི་ལ་མང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་རིག་སྐོར་ལ་བྱུང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་
པ་གཙོར་སྟོན་པའི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་བཻཿཌཱུརྻ་སྔོན་པོ་དང་། མན་ངག་
རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་དུས་མིན་འཆི་ཞགས་གཅོད་པའི་རལ་གྲི། གསོ་རིག་ཁོག་
འབུགས་དྲང་སྲོང་དགྱེས་པའི་དགའ་སྟོན། མན་ངག་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་གསང་སྔགས་
ཀྱི་བདུད་བཀྲོལ་ཉུང་ངུ་བཅས་ལེགས་བཤད་ཆད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་བརྩམས།
དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་དགོངས་དོན་རྣམས་མ་འདྲེས་མཚོ་ལ་ཟླ་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་
མཚོན་བྱེད་བྲིས་ཆར་བཀོད་དེ་སྔོན་མེད་ཟླ་བའི་བཞིན་རས་གསར་དུ་ཚེས་པར་
བྱས། མདོར་ན་བོད་ཡུལ་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་
མཛད་དེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་སྐུ་གཤེགས།
སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་····
འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་འཁྲུངས་ནས། མདོ་ཁམས་
གོ་འཇོ་རུ་དེའུ་དམར་ཟབ་ཡངས་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཆགས་བཏབ་སྟེ་ སྨན་གྱི་འགྲོ་
དོན་སྐྱོངས། རྗེ་སྟོད་ལྷ་ཆེན་དྲེ་ཙ་མང་ག་སོགས་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་
གྲོལ། སྨན་རྩིས་གཉིས་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་དར་ཤ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ། བོད་
ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐེངས་གཅིག་ཕེབས། གསུང་རྩོམ་ཡང་རིག་
གནས་སྤྱི་ལ་མང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ། སྨན་གྱི་
ངེས་འཛིན་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། རོ་ནུས་ཞུ་རྗེས་བཅས་རྒྱས་ཤིང་

གསལ་བར་བཤད་པའི་དྲི་མེད་ཤེལ་གོང་ཕྲེང་གཉིས། ལག་ལེན་གཅེས་བསྡུས་ཀུན་གསལ་སྣང་མཛོད། ཉེར་ལྔའི་སྦྱོར་སྡེ་ཤེལ་དཀར་ཕྲེང་བ། གཏར་ཁ་དང་མེ་བཙའི་གདམས་པ། གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཚིག་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་སོགས་མང་དུ་མཛད་དེ་གཡུ་ཐོག་གཉིས་པའི་གོ་འཕང……མཉེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་འབྲུག་ལོར་དཔལ་སྤུངས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སྐྱེ་ལོ་ 1700——1774 འཁྲུངས། སྐུ་ནར་སོན་པ་དང་རིག་གནས་མཐའ་དག་དབྱིངས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་ཏེ་སྣ་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་ནག་སོགས་ལ་ཕེབས་ནས་ཕྱོགས་དེ་དག་གི་རིག་གནས་མང་དུ་གསན་ཏེ་འགྲོ་དོན་མཛད། དཔལ་སྤུངས་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་སྨན་གྲྭ་བཙུགས། རྒྱ་ནག་གོང་མས་ཏའི་སི་ཏུའི་གོ་གནས་གནང་། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་སྒྲ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་མ་ཏ་པཊ་ཊི་ཏ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་གྲགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་རིག་ལ་ཟུར་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོར་སྟོན་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གོ་འཕང''ཐོབ། གསོ་རིག་གི་སྐོར་ལ་རྒྱ་བོད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲུམ་བཅོས་དང་། རྩ་བལྟ་གནས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སོགས་མཛད། རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་སློབ་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་གྲངས་མང་མཆིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀརྨ་ངེས་ལེགས……བསྟན་འཛིན། ཀརྨ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས། སྡེ་དགེ་དྲུང་འཚོ་བ་གུ་རུ་འཕེལ། འབེ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ། ཀརྨ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་བོད་ཡུལ་ཁ་ནར་མ་ཚད་རྒྱ་བལ་ཧོར་ཡུལ་སོགས་སུ་སྙན་གྲགས་དབྱར་རྔའི་སྒྲ་ལྟར་གྲགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས'''བྱོན་ཏེ་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཁའ་ལ་བསྒྲེངས་པར་མཛད།

རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་ཏེ་སྤྱི་ལོ''''1711 ལོར་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་སྐུ་དུས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ 1784

ལོར་ལྷུགས་པོ་རིའི་འགྲོ་ཕན་གླིང་ནས་གཙང་སྨན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་པ་དང་། གཙང་སྨན་གྱིས་བྱང་ཡུལ་ཐིག་རྩ་འགྲེལ་སོགས་གཞུང་ལུགས་བརྩམས་ནས་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་སྤེལ། སྤྱི་ལོ་ 1915 ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་སར་སྨན་རྩིས་འགྲོ་ཕན་རིག་བྱེད་གླིང་བཙུགས། རྒྱལ་བའི་བླ་སྨན་པ་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུས་སྨན་རྩིས་འགོ་འཛིན་མཛད་དེ། དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་དོན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་དུས་འདའ། མཁས་དབང་དེ་ཉིད་ལ་གསུང་རྩོམ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་སྟོང་འགྲེམས་གསོ་རིག་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་སོགས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་དཔེ་ཚན་སྣ་ཚོགས་དང་། རྩིས་གཞུང་རིག་ལྡན་སྙིང་ཐིག་སོགས་ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས། སློབ་རྒྱུན་ཡང་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱབ་རྫོང་སྡེ་ཁག་ལ་ཁྱབ་པར་གྱུར་པས་དེ་དག་གིས་ད་ལྟའང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་སྨན་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་བཞིན་གནས་པར་འདི་དག་མཁས་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོར་བོད་དུ་དམངས་གཙོ་བཅོས་སྒྱུར་བྱས་རྗེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལྷ་སར་སྨན་རྩིས་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཁུལ་ཁག་དང་། རྫོང་སྡེ་ཁག་བཅས་སུ་བོད་ལུགས་སྨན་པ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་པ། ལྷ་སར་འབྲིང་རིམ་འཕྲོད་བསྟེན་སློབ་གྲྭའི་ནང་བོད་སྨན་གསོ་རིག་པ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་འཛིན་གྲྭ་ཁ་ཤས་གཉེར་ཏེ་རྒྱུད་འཛིན་པ་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ། བོད་ལྗོངས་དང་། མཚོ་སྔོན་གྱི་ས་ཆར་གསོ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་པར་སྐྲུན་བྱས་པ་སོགས་དགེ་མཚན་ནུབ་པ་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་འདི་དག་གསར་དུ་བསྐྲུན་ཡོད།

སྐད་ཀྱི་ཆར་རླབས་ཆེན་གྱི་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་འོག་པོ་ཛ་····
ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གྱི་དུས་ནས་མེས་པོ་མཁས་དབང་མང་པོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་··
བང་མཛོད་ལས་བྱུང་བའི་འོད་མདངས་ལྷམ་མེར་འཕྲོ་བའི་འདོད་འབྱུང་ནོར་བུ་
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་ཉིད་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྡན་འཕྲོ·····
ངེས་རེད།

* * *

སྨྲས་པ།

དེ་ལྟར་སྦྱོངས་འདིར་གསོ་རིག་དར་རྒྱལ་ཆོས་འབྱུང་མ་གྲོས་མཆོག་ཆེན····
ལས།།

གཡུ་ཐོག་རྗེ་སོར་མེས་པོའི་མཛད་རྗེས་ཟེར་མ་ཙམ་ཞིག་ཉེར་བླངས་ཏེ།།
སྨོ་གསལ་སྨོ་ཨི་ཀུ་མུད་དུ་ཨི་པད་མའི་དགའ་ཚལ་བཞད་པའི་ཕྱིར།།
ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཀུ་ཤའི་རྩེ་མོས་འདི་གཏོར་རོ།།

* * *

པོ་ཏྲ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སྔོན་བྱུང་གཏམ།།
རྒྱུས་ལྡན་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུན་ལས།།
བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལྷུང་བྲལ་བའི་དྲང་ཐིག་འདི།།
བྲིས་པས་ཡ་ཡོ་གྱ་གྱུ་བསྲང་གྱུར་ཅིག །

དམངས་གཞས་ལྷུ།

རྟ་མགྲིན་རྡོ་རྗེ་ནས་འཚོལ་སྡུད་བྱས་པ།

དེ་ཡང་ཡང་འཛོམས་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ།

ཁྲི་གདུགས་ཉི་མའི་འོད་དང་གཅིག
དུང་ཟླ་དཀར་པོའི་འོད་དང་གཉིས།
རྒྱུ་སྐར་མང་པོའི་འོད་དང་གསུམ།
འདི་གསུམ་པོ་འཛོམས་པ་དགུང་གི་རྒྱན།
དེ་ཡང་ཡང་འཛོམས་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ།

མར་ལེ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གཅིག
མཁས་མཆོག་གཙོ་འཛིན་འགོ་ཁྲིད་གཉིས།
མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་མཐུན་སྒྲིལ་གསུམ།
འདི་གསུམ་པོ་འཛོམས་པ་ཀྲུང་གོའི་རྒྱན།
དེ་ཡང་ཡང་འཛོམས་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ།

སྤོ་ཞིང་ཡངས་པའི་རྩྭ་ཐང་གཅིག
མཛེས་སྡུག་སྐལ་བཟང་མེ་ཏོག་གཉིས།
རྟ་ནོར་ལུག་གསུམ་རྒྱས་པ་གསུམ།
འདི་གསུམ་པོ་འཛོམས་པ་རྩྭ་ཐང་རྒྱན།
དེ་ཡང་ཡང་འཛོམས་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ།

ཏང་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱིས་གནང་བ་རེད།

སྤང་གཡུ་ལོ་འདྲ་བའི་རྩི་ཏོག་འདི།
ཆར་བསིལ་མ་བབས་ནས་གནང་བ་རེད།

འབྲོག་ཕྱུགས་ཟོག་ཁྲི་ཕྲག་འཕེལ་བ་འདི།
ང་འབྲོག་པས་བརྩོན་པའི་འབྲས་བུ་རེད།

བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་འདི།
ཏང་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱིས་གནང་བ་རེད།

རྒྱང་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་པའི་ལྷ་ལྷས་རེད།

དཔྱིད་ཆར་བ་བཞིལ་མ་བབས་པ་འདི།
སྟོན་པོ་ཡག་ཐོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རེད།

ལུག་གཡང་དཀར་མུ་ཏིག་བཀྲམ་འདྲ་འདི།
ལུག་འཕེལ་ཐོག་རྒྱས་པའི་བཟང་རྟགས་རེད།

བོད་མི་དམངས་དགའ་སྤྲོ་འཁོལ་བ་འདི།
རྒྱང་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་པའི་ལྷས་བཟང་རེད།

ཀུན་འགྲོ་ས་བདེ་སྐྱིད་ལམ་ཆེན་ཡིན།

ཆུ་སོ་སོའི་འབྱུང་ཁུངས་མི་གཅིག་ཏུང་།
ཆུ་བཞུར་སྣེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་ཡིན།

རིགས་སོ་སོའི་མི་རིགས་མི་གཅིག་ཏུང་།
སེམས་བསམ་པ་གུང་ཁྲན་ཏང་ལ་འཁོར།

ལས་བྱ་བ་སོ་སོ་མི་གཅིག་ཏུང་།
ལམ་འགྲོ་ས་བདེ་སྐྱིད་ལམ་ཆེན་ཡིན།

ཆུ་གཙང་པོའི་གཡས་གཡོན་ལྷུགས་ཀྱིས་བཀང་།

ཆུ་གཙང་པོའི་གཡས་གཡོན་ཏུ་ཡིས་བཀང་།
ཏུ་འདོ་བ་རྐྱང་ཁྱུ་ཚོགས་འདྲ་རེད།
ཐུན་མོང་སྟོབས་ཤུགས་རྗེ་རྒྱས་རེད།
རྒྱལ་ཁབ་དཔལ་འབྱོར་རྗེ་དར་རེད།

ཆུ་གཙང་པོའི་མཐའ་འཁོར་ནོར་གྱིས་བཀང་།
འབྲི་མཛོ་མོ་འཁྲིང་ཁྱུ་འདུས་འདྲ་རེད།
ཐུན་མོང་སྟོབས་ཤུགས་རྗེ་རྒྱས་རེད།
རྒྱལ་ཁབ་དཔལ་འབྱོར་རྗེ་དར་རེད།

ཆུ་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་ལུག་གིས་བཀང་།
ལུག་གཡང་དཀར་དགོ་ཁྱུ་ཚོད་འདྲ་རེད།
ཐུན་མོང་སྟོབས་ཤུགས་རྗེ་རྒྱས་རེད།
རྒྱལ་ཁབ་དཔལ་འབྱོར་རྗེ་དར་རེད།

སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་གཏམ་དཔེ།

དོན་གྲུབ་ཀྱིས་འཚོལ་སྡུད་བྱས་པ།

འགྲོ་འདོད་ན་རྟ་ཕོ་ཆག་གིས་གསོས།
མཁས་འདོད་ན་རིག་པའི་གནས་བཅུར་སྦྱོངས། *

ནམ་མཁའ་གང་ལ་ཁྱབ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ།
འཛམ་གླིང་གང་ལ་ཁྱབ་མཁས་པའི་རིག་པས་ཁྱབ།

ཐིགས་པ་བསགས་པས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྡུལ་སྤུངས་པས་རི་བོ།

གོམ་པ་མ་སྤོས་གླིང་བཞི་སྐོར་མི་ཐུབ།
ཆུ་ཐིགས་མ་བསགས་རྒྱ་མཚོ་ཆགས་མི་སྲིད།

ཕྱུགས་བསམ་མེད་པའི་མི་དེ་ནི།
ཤེས་བྱ་མེད་པའི་མི་དང་འདྲ།

རི་བོའི་ཕྱི་ལ་རི་བོ་ཡོད།
དཔེ་ཆའི་ནང་ལ་རིག་པ་ཡོད།

འདྲི་རྟགས་བྱེད་པར་དགའ་བའི་མི།
ལམ་ཁ་ནོར་བའི་དོགས་པ་མེད།

མི་ལ་ལེ་ལོ་ལྡན་པ་དེ།
ལྕགས་ལ་བཙའ་སྐྱོན་ཕོག་པ་བཞིན།

སྤྲོ་སྙིང་ཚད་མེད་དགའ་བའི་མིར།
སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད།

ཆུ་བོ་ཆུང་ཆུང་འུར་སྒྲ་ཆེ།
ཡོན་ཏན་ཆུང་ཆུང་ང་རྒྱལ་ཆེ།

མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཀྱང་།
གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆུང་ངུའང་ལེན།

བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ལྡན་པའི་མིར།
མི་མཁོའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཀྱང་མེད།

མཆན་འགྲེལ།

* རིག་པའི་གནས་བཅུ་ནི་རིག་གནས་ཆུང་ལྔ(སྐར་རྩིས་དང་། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར་བཅས་ལྔ་ཡིན)དང་རིག་གནས་ཆེ་ལྔ(བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། སྒྲ་རིག་པ། ཚད་མའམ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པ་བཅས་ལྔ་ཡིན)དེ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་རིག་པའི་གནས་བཅུ་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་རེད།

ཡིད་ འོང་ གི་ མེས་ རྒྱལ།

ཤུ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བརྩམས་པ།

ཀ་ཨེ་ཡིད་འོང་མེས་རྒྱལ་མཛེས་སྡུག་ཅན། །
ཁ་བ་ཅན་ཙམ་མ་ཟད་ཀུན་གྱིས་གཅེས། །
ག་ནས་བལྟས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལེགས། །
ང་ཅག་སྤུན་ཟླའི་མི་རིགས་བདེ་བ་ཐོབ། །

ཅ་ག་བྲུས་པའི་གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་རྣམས། །
ཆ་ལུགས་མཐུན་པའི་ལས་སློབ་གཉིས་ལ་འབད། །
ཇ་མར་བཞིན་དུ་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཆེ། །
ཉ་ཆུ་ལྟ་བུའི་འབྲལ་མེད་བརྩེ་དུང་ཟབ། །

ཏ་ལའི་སྡོང་པོ་ལྟ་བུའི་གཙོ་འཛིན་གྱིས། །
ཐ་ཀྲུ་ཀྲུང་གོ་འདི་ཉིད་སྐྱོང་ལ་མཁས། །
ད་ཕན་ལོ་ཤས་རིང་གི་དུས་ཟླའི་ནང་། །
ན་ཚོད་ཕྲ་མོ་ཡིད་སྨོངས་གནས་སུ་བཙུག

པ་སངས་ལྷར་དཀར་གངས་ལྷ་མེ་ཏོག་གཟིགས། །
ཕ་རོལ"མི་བཞིའི"དཔུང་ངན་ཟིལ་གྱིས་མནན། །

བ་ལང་ཡོག་སླའི་ཁྲུ་ཚོགས་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཅད། །
མ་རིག་དུས་ཀྱི་མུན་པ་གསལ་བར་མཛད། །

ཙ་ར་སྤྱོད་པའི"མི་བཞིའི"ངན་སྤྱོད་ལ། །
ཚ་གྲང་ཁྲུད་གསོད་ཡོད་པའི་མི་དམངས་ཀྱིས། །
ཛ་དག་ཆེ་བའི་དཔའ་ངར་འཐབ་འཛིང་བྱས། །
ཝ་ལྷར་གཡོ་སྒྲ་ཆེ་ཡང་མཐའ་མར་བདུལ། །

ཞ་ཡོད་སྐྱེ་བོར་དག་སེལ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས། །
ཟ་འཐུང་ལོངས་སྤྱོད་འཛོམ་ཆེད་ཚན་རིག་སྤེལ། །
འ་ཅག་དེང་བཞིའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་འགྲོས་སྤྲོ། །
ཡ་མཚན་སྒྱུ་མའི་འཕྲུལ་ཐབས་མང་བའི་ཚེ། །

ར་ལུག་རྣམས་ཀྱང་བཀྲིས་སྐོམ་སྡུག་བསྔལ་གྲོལ། །
ལ་ཀླུང་གར་སྐྱོད་རྟ་ཆུ་འཛོམས་པར་གྱུར། །
ཤ་ཟ་སྲིན་པོ་འདྲ་བའི"མི་བཞིའི"གྲས། །
ས་ཕྱོགས་ཀུང་གོ་འདི་ལ་སླར་མི་འབྱུང་། །

ཧ་ཧ་དེ་འདྲའི་སྤྲོངས་པའི་ཀ་བཤད་འདི། །
ཨ་མ་མེས་རྒྱལ་ཉིད་ལ་ཕུལ་བའི་ཁྲལ། །

ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པའི་སྒྲུང་གསར་པ།

ཚོམ་སྒྲིག་པའི་གཏམ། ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པ་ནི་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བློ་རིག་རྣོ···ཞིང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྒད་པོ་ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད···ནས་ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་བའི་རྩེ་དགོད་ཀྱི་གཏམ་དུ་མི་རབས···ནས་མི་རབས་བར་གླེང་སྟེ་རྣམ་ཐར་ལོ་ཀུའི་རྒྱུད་དུ་སྤེལ་བ···ཞིག་བརྩམས་ཡོད་པ་རེད། བར་སྐབས་ཤིག་རིང་རྐྱེན་ངན་བར་བཀག་གིས་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་འཚོལ་སྡུད་དང···གསར་རྩོམ་བྱེད་མཚམས་ཆད་པ་རེད། དེང་སང་དེང་རབས་ཅན་བཞིའི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་དོན་ནང་ང་ཚོས་ཕྱུར་བ་གྲུ···འདེགས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་འཚོལ་སྡུད···དང་གསར་རྩོམ་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་འཚོ་བ···ཕུན་སུམ་ཛེ་ཚོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། སྐད་ཕྱིན་དེབ་འདིའི་ཐོག་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་སྡུད་མར···འགོད་ཀྱི་ཡིན།

ཡིག་སྦྱོངས་སེལ་བ།

ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པ་རྒས་ནས་མགོ་དཀར་ དུས་ཀྱི་ལུས་དྲང་མོ་མདའ་སྨྱུག་འདྲ་མོ་དེ་པོ་ལུ་གུའི་ཆ་རུ་འདྲ། ལོ་ན་གཞོན་པའི་ སྐྱ་མོན་རོང་ཡུལ་གྱི་གཞུ་མོ་འདྲ། ཁོང་གི་

བློ་རིག་སྤུ་གྲི་རྣོན་པོས་གཅོད་མི་ཐུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

ཉིན་ཞིག སློབ་གྲྭ་ཆུང་བའི་བུ་མོ་སློབ་མ་ཞིག་གིས་དད་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཉི་མ་སྲོས་ནས་བསྡད་ཡོད་པའི་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པའི་མདུན་དུ་སོང་ནས“ཨ་ཁྲུ་ལགས། 《ཤེས་བྱའི་ཟེགས་མ》ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ཐོག་ངས་མི་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་འགའ་འདུག ཁྱེད་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་བསྐྱོན་རོགས་གནང”ཞེས་བཤད། ཨ་ཁྲུས་མིག་ཧྲིག་ཧྲིག་གིས་ལྟ་ཙམ་བྱས་ཏེ“ཡི་གེ་ཆུང་དྲགས་པས་ངས་མཐོང་གི་མི་འདུག”ཅེས་བཤད། ཡང་ཁོང་གིས་བསམ་བློ་ཡུད་ཙམ་ཞིག་བཏང་ནས“ཨ། ལོ་བརྒྱ་རུ་སླེབས་རུང་གོ་རྒྱུ་ཡོད། ལོ་བརྒྱད་ཅུར་སླེབས་རུང་གོམ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་ཁ་དཔེར་གྲགས་པ་དེ་བདེན་པ་རེད། སྔོན་ཆད་བོད་ལ《ཤེས་བྱའི་ཟེགས་མ》ཞེས་པའི་དེབ་ཅིག་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། བུ་མོ། ཁྱོད་གྲྭ་པ་བྱེད་སྦྱོང་མཁན་ཞིག་ལ་འདྲི་རུ་སོང”ཞེས་བཤད།

ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པས་འདིར་མིག་གིས་མཐོང་གི་མེད་ཁུལ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་མ་གཞི་ཁོང་ནི་ཡིག་རྨོངས་ཤིག་རེད། དེ་ནས་བཟུང་དོན་དེ་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པའི་སེམས་ནང་གི་རྡོག་ཁྲིས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས། ཁོང་གིས་བསམ་བློ་དྲུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་བཏང་མཐར་ཐབས་ཤེས་གཅིག་རང་ལས་མེད་པ་ཤེས་ཏེ་ཡིག་རྨོངས་སེལ་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད་པ་རེད།

ཞོགས་པ་ཞིག་ཏུ་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པས་ཡི་གེ་སྦྱོར་ཀློག་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར། གྲོང་གི་བུ་མོ་དེ་ཨ་ཁྲུའི་སྒོ་ཁ་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་བས་མོས་ཐོས་པ་རེད། མོ་ཨ་ཁྲུའི་ཁྱིམ་དུ་ཡོང་ནས་ལྟ་དུས་ཨ་ཁྲུས་སྒོ་ཁ་ན་སློབ་དེབ་ཅིག་ལག་ཏུ་ཉར་ནས་ལྟ་བཞིན་བསྡད་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ“ཨ་ཁྲུ་ལགས། མཐོང་གི་འདུག་གམ”ཞེས་དྲིས་པས་ཨ་ཁྲུས་གད་མོ་དགོད་ཀྱིན“མདང་ནུབ་མཚན་གང་མིག་ལ་ངལ་གསོ་ཐེབས་སྐབས། དེ་རིང་སྤུ་སྣ་ཏོག་ཙམ་མཐོང་གི་འདུག འོན་ཀྱང་གསལ་ལ་མ་གསལ་ཞིག་རེད”ཅེས་བཤད།

མི་ལ་བརྟོན་འགྲུས་ཡོད་གྱུར་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་ལ་དཀའ་བ་མེད་ཅེས་པ་ལྟར་བློ་ཤེས་སོང་རྗེས་ཨ་ཁྲུ་སྟོན་པས《ཤེས་བྱའི་ཟེགས་མ》སྦྱོར་ཀློག་རྒྱག་ཐུབ་པས་མ་ཚད་ད་དུང་ཐག་ཉེའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གོ་དོན་ཡང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

མོག་ཆུང•ཕུར་བས་བརྩམས་པ།

རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྤྲ་མོའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྔ།

པའོ་དབྱིན་གྱིས་འདེམ་སྒྱུར་བྱས་པ།

ལྕགས་ཏིང་བརྡར་ནས་ཁབ་ལ་གྱུར་པའི་སྐོར།

ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སུ་སྙན་ངག་་པ་ཆེན་པོ་ལི་པེ་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་་་་ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་གཞུང་ དང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སོགས་དཔེ་ཆ་རྙིང་པ་ཀློག་གི་ཡོད་་་་ཅིང་། དཔེ་ཆ་དེ་ཚོ་ནང་དོན་གཏིང་ཟབ་ལ་གོ་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཁོང་དཔེ་ཆ་དེ་ཚོ་ཀློག་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ པ་མ་རེད།

ཐེངས་གཅིག་ཁོང་སློབ་ཁང་ནས་་་སློབ་གྲོལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལམ་བར་རྩེད་མོ་རྩེ་་གིན་ངང་འགྲོ་དུས་རྨོ་བོ་ཞིག་རྡོ་རྩེ་བསྒྲིམས་ནས་རྡར་རྡོའི་སྟེང་ལ་ལྕགས་ཏིང་ཞིག་རྡར་་གྱི་ཡོད་པ་མཐོང་བས། ལི་པེ་ཡ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་རྨོ་བོ་དེའི་མདུན་ལ་ཕྱིན་ཏེ་་"རྨོ་བོ་ལགས། ཁྱེད་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད"ཅེས་དྲིས།

རྨོ་བོ་དེས"ལྕགས་ཏིང་བརྡར་ནས་་ཁབ་བཟོ་གི་ཡོད"ཅེས་ལན་བརྒྱབ།

ལི་པེ་མ་གཞི་ཕྲུ་གུ་སྤྱང་གྲུང་ལྡན་་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་། ཁོས་ལྕགས་ཏིང་བརྡར་ནས་ཁབ་ཆགས་ཐུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

དེར་བརྟེན་ཡང་ཁོས"རྨོ་བོ་ལགས། ལྕགས་ཏིང་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བརྡར་ནས་ཁབ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད"ཅེས་དྲིས།

རྨོ་བོ་དེས་ལི་པེ་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་་་བལྟས་ནས"ཕྲུ་གུ་ཁྱོད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་་

དེ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མེད་དམ། ལྕགས་རྡིང་ཆེན་པོ་ག་ཚོད་ཡོད་རུང་ངས་ཉིན་ལྟར་རེ་བཞིན་བརྡར་ན། དར་གྱིན་དར་གྱིན་མཐར་ཁབ་ལ་འགྱུར་མི་ཐུབ་པའི་སེམས····ཐལ་བྱེད་དགོས་དོན་ག་རེ་ཡོད"ཅེས་བཤད།

ལི་པེའི་སེམས་ལ"དེ་ག་རང་རེད། བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྙིང་རུས་ཀྱིས····ཉིན་ལྟར་རེ་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ···བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོང་ཐག་ཆོད་རེད། དཔེ་ཆ་སློག་རྒྱུའང་དེ་དང་གཅིག་པ་རང་རེད། མི་ཤེས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་ཉིན་ལྟར་རེ་བཞིན··སློག་ཚེ་གང་ལྟར་སློག་ཤེས་པའི་དུས་ཤིག··

ཡོང་ངེས་རེད"བསམས་པ་རེད།

དེ་ནས་ཁོས་ཁ་རྒྱུར་བསྐོར་སྐྱེ་སློབ··ཁང་དུ་ལོག་ནས། སློག་མི་ཤེས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་དག་ཡང་ཁ་ཕྱེ་ནས་སློག་གིན་བསྡད··པ་རེད།

《ཆན་ཀྲུའི་ལི་ཏྲུའུ་ཞེས་པའི་གཞུང》

ཇོ་ བསྟོད་ ཀྱི་ སྐོར།

སྔ་མོ་སྔ་མོ་མི་དབུལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཁོས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་མི་ཕྱུག་པོར་ཇོ་བསྟོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཉིན་ཞིག་མི་ཕྱུག་པོ་ཞིག་གིས་ཁོ་ལ"ང་ནི་མི····ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཇོ་བསྟོད་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡིན"ཞེས་དྲིས་པ་རེད།

མི་དབུལ་པོ་དེས"ཁྱོད་ལ་དངུལ····ཡོད་ན་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པ་རེད། དོན་དག་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་སྦྱེར་ནི་མི་ཡོང་། དེར་བརྟེན་ངས་ཁྱོད་ལ་ཇོ་བསྟོད་བྱེད······དགོས་དོན་ག་རེ་ཡོད"ཅེས་བཤད།

མི་ཕྱུག་པོ་དེས"འགྲིག་སོང་། ངས་ངའི་དངུལ་གྱི་བཅུ་ཆ་གཉིས་ཁྱོད་ལ་སྤྲད···ཆོག ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཇོ་བསྟོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ནམ"ཞེས་དྲིས།

མི་དབུལ་པོ་དེས"དེ་འདྲ་བྱས་ན···དྲང་པོ་དྲང་གཞག་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ངས་ཁྱོད་ལ་ཇོ་བསྟོད་བྱེད་ཀྱི་མིན"ཟེར།

མི་ཕྱུག་པོ་དེས་ཡང"འོ་ན་ངས····

དངུལ་དེའི་ཕྱེད་ཀ་ཁྱོད་ལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ངོ་བསྟོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པས”ཞེས་བཤད།

མི་དབུལ་པོ་དེས“དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཁྱོད་དང་ང་འདྲ་འདྲ་ཆགས་སྐབས། ངས་ཁྱོད་ལ་ངོ་བསྟོད་བྱེད་དགོས་དོན་ཅི་ཡོད”ཟེར།

མི་ཕྱུག་པོ་དེས་མཐར“འོ་ན་ངས་དངུལ་ཡོད་ཚད་ཚང་མ་ཁྱོད་ལ་སྤྲད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ངོ་བསྟོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་པ”ཞེས་བཤད།

མི་དབུལ་པོ་དེས“དེ་དུས་ང་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པས། ཁྱོད་ལ་ངོ་བསྟོད་བྱེད་དགོས་དོན་དེ་བས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད”ཅེས་བཤད་པ་རེད།

《ཨའེ་ཙི་ཡའི་ཡུས་ཞེས་པའི་གཞུང》

འགྱོད་པ་སྐྱེ་རིན་མེད་པ།

སྔོན་མ་ཆོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོས་འཆི་མེད་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་གོ་ཐོས་བྱུང་ནས་མི་དེའི་སར་སྒྱུ་འཕྲུལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ཕྱིན་པ་རེད།

སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་པ་དེ་ས་དེར་སླེབས་དུས་རྫུ་འཕྲུལ་ཤེས་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཉིན་ཤས་ཀྱི་སྔོན་དུ་ན་ནས་ཤི་བ་རེད།

ཆོས་པ་དེ་ལམ་ཐག་རིང་པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་ཡང་རྫུ་འཕྲུལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མ་ཐུབ་སྐབས། སེམས་ཏ་ཅང་མི་དགའ་བ་བྱུང་སྟེ་ཁོའི་སེམས་ལ་རང་ཉིད་ལམ་བར་འགོར་ཐག་ཆོད་རྐྱེན་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་ཐུབ་མ་སོང་བསམས་ནས་རང་གིས་རང་ལ་ཚིག་པ་ཟ་བ་དང་། གལ་ཏེ་ཉི་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྔོན་ལ་འབྱོར་བ་ཡིན་ན་ཐལ་ཆེར་འཆི་མེད་ཡུན་གནས་ཐུབ་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམས་ནས་བློ་འགྱོད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད།

དེ་དུས་མི་ཞིག་གིས་ཁོ་ལ“ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤེས་མཁན་གྱི་མི་དེའི་ས་ནས་འཆི་མེད་རྫུ་འཕྲུལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཁོ་པ་རང་གི་ཚེ་སྲོག་ཀྱང་སྐྱོབ་ཐབས་མེད་པར་ཤི་བ་རེད། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ལ་ཁོ་ཐུག་ནའང་དངོས་གནས་གང་ཡང་སློབ་མི་ཐུབ་པས། དེར་འགྱོད་པ་སྐྱེ་རིན་ག་རེ་ཡོད”ཅེས་བཤད་པ་རེད།

《ཁྲང་ཙུང་ཙི་ཞེས་པའི་གཞུང》

ཅིང་ཀུང་རྒྱལ་པོས་ཆར་པ་འབེབས་ཐབས་བྱས་པ།

ཆི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ལོ་ཞིག་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཆར་པ་མ་བབས་པའི་དབང་གིས་ཐན་སྐྱོན་བྱུང་བ་རེད།

ཆི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅིང་ཀུང་ཟེར་བ་དེས་གཞི་བདག་ལ་མཆོད་གཏོར་ཕུལ་ནས་ཆར་འབེབས་བྱེད་པར་འགྲོ་བསམས་པ་རེད།

དེ་སྐབས་ཡན་ཙི་ཟེར་མཁན་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས“ཐབས་དགོས་དོན་མི་འདུག གཞི་བདག་ལ་མཆོད་གཏོར་ཕུལ་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། རི་བོའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྡོ་དེ་ཚོ་ནི་རིའི་རུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ས་དེ་ཚོ་ནི་རིའི་ཤ་ལྟ་བུ། རྩྭ་དང་ཤིང་སྡོང་དེ་ཚོ་ནི་རིའི་སྐྲ་ལྟ་བུ་བཅས་ཡིན་རུང་། དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཆར་པ་མ་བབས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གཞི་བདག་གི་སྐྲ་ཡིན་པའི་རྩྭ་ཤིང་རྣམས་ཀྱང་སྐམ་ཤི་ཐེབས་ཡོད་པ་དང་། ཤ་ཡིན་པའི་ས་རྣམས་ཀྱང་ཚིགས་ནས་སོ་རྡོག་ཆགས་ཡོད་པས། གཞི་བདག་རང་གིས་ཀྱང་ཆར་པ་བབས་ན་ཅི་མི་རུང་སྙམ་པ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་དམ། གལ་ཏེ་གཞི་བདག་གིས་ཆར་འབེབས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན། ཆར་པ་སྔ་ས་ནས་བབས་ཚར་གྱི་རེད”ཅེས་བཤད།

ཅིང་ཀུང་གིས“གཞི་བདག་ལ་སྐྱབས་འཇུག་མ་ཞུས་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། འོ་ན་ངས་ཧོ་པེ་ཀླུ་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་བར་ཕྱིན་ན་འགྲིག་གི་རེད་དམ”ཟེར།

ཡན་ཙིས“འགྲིག་གི་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཆུ་ནི་ཧོ་པེ་ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ལྟ་བུ་དང་། ཉ་དང་རུས་སྦལ་ནི་དེའི་མི་སེར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཆར་པ་མ་བབས་ན། གཙང་པོའི་ནང་གི་ཆུ་སྐམ་ནས། ཧོ་པེ་ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སྟོང་ཉེན་ཡོང་རྒྱུ་དང་། དེའི་མི་སེར་ཉ་དང་རུས་སྦལ་སོགས་ཚང་མ་སྐམ་ཤི་ཐེབས་ཀྱི་རེད། གལ་ཏེ་ཧོ་པེ་ཀླུ་རྒྱལ་གྱིས་གནམ་ལ་ཆར་པ་ཕབས་ཞེས་བཤད་པ་ཇི་བཞིན་ཆར་པ་འབབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན། སྔ་ས་ནས་ཆར་པ་བབས་ཚར་གྱི་རེད། ཁོ་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་ནས་ཕན་ཐོགས་ག་རེ་ཡོད”ཅེས་བཤད།

ཅིང་ཀུང་གིས་ཡན་ཙིའི་སྐད་ཆ་ཉན་ཏེ། དེ་ནས་བཟུང་ལྷ་ལ་ཆར་འབེབས་གནང་རོགས་ཞུ་བར་མ་ཕྱིན་པ་རེད།

《ཡན་ཙི་ཁྲུན་ཆིའུ་ཞེས་པའི་གཞུང》

མི་བཟང་པོར་ཐུབ་ཚོད་འཁེལ་སླ་བ།

དེ་སྔ་གྲོང་སྡེ་ཞིག་གི་ལམ་མདོར་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ལྷ་ཁང་དེའི་ནང་ཤིང་བརྐོས་མའི་སྐུ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

ཉིན་ཞིག་ལྷ་ལ་དད་པ་མི་བྱེད་མཁན་མི་ཞིག་ལྷ་ཁང་དེའི་འགྲམ་ནས་འགྲོ་དུས་ཁོས་མདུན་དུ་ཡུར་པོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ཞིང་དེ་བགོམ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་སྐབས། ཤིང་བརྐོས་མའི་སྐུ་འདྲ་དེ་ཁྱེར་ནས་ཡུར་པོའི་འཕྲེད་དུ་བཞག་སྟེ་ཟམ་པ་བྱས་ཏེ་རྡོག་བརྫིས་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་རེད། རྗེས་སུ་ཡང་མི་ཞིག་ས་དེ་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་དུས་སྐུ་འདྲས་ཟམ་པ་བཟོས་ཡོད་པ་མཐོང་བས་སེམས་ཀྱིས་གནན་ནས་མ་བཟོད་པར་སྐུ་འདྲ་དེ་ཁྱེར་ནས་དེ་སྔའི་འཇོག་ས་དེར་བཞག་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་སྐུ་འདྲ་དེ་ཁྲོས་ནས་སྔོན་མའི་འཇོག་སར་འཇོག་མཁན་མི་དེར་ཆད་པ་བཏང་ནས་མགོ་ན་དགོས་པ་བཟོས་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མི་དེས་སྲོས་མ་ཕུལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་པ་འདྲ།

དེར་བརྟེན་ཀྱུད་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་པོ་དང་གདོན་འདྲེ་ཆུང་ཆུང་དང་བཅས་པ་ཚང་མ་ཧ་གོ་འདི་གོ་མ་བྱུང་བར་སྐུ་འདྲ་དེར"རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཟམ་པར་བཙུགས་ཏེ་རྡོག་བརྫིས་བཏང་ནས་འགྲོ་མཁན་ལ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ཁྱེད་རང་བཞུགས་ཁྲིའི་སྒང་ལ་འཇོག་རོགས་བྱེད་མཁན་དེར་གནོད་པ་བཏང་བ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་ནམ"ཞེས་དྲིས་པ་རེད།

སྐུ་འདྲ་དེས་ཧ་ཧ་ཞེས་གད་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་བགད་ནས"ཁྱོད་ཚོས་ད་དུང་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་གམ། མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཐུབ་ཚོད་འཁེལ་སླ་སོས་རེད"ཅེས་བཤད་པ་རེད།

《ཞོར་ཅན་ཞེས་པའི་གཞུང》

སྒྲོར་ཕྱིག་གི་འགྲེལ་པ།

བཙན་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྒྱུར་པ།

ཨྲུ་གོའི་ཀྲིས་རིག་པ་ཕྱུལ་བྱུང་ཅན་མི་ཏོ་ཁར་ཞེས་བྱ་བས་རིག་པའི་གནས་ལ་ཐེ་ཙམ་སྦྱང་ན་དེ་ཙམ་དུ་རང་ཉིད་ནི་ཤེས་བྱས་དབུལ་བའི་ཀླུན་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྣང་བ་འཆར་གྱི་འདུག་ཅེས་སློ་སྒྲགས་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་སྨྲོང་བ་རེད། ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཁས་ཆེན་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀླུན་པོའི་ཚུལ་དུ་འཛོག་པ་དེ་ང་རྒྱལ་གྱི་སྙེམས་གཏམ་རེད་དམ་ཁེངས་སྐྱུང་གི་སྙིང་གཏམ་རེད་ཅེ་ན། ཞི་ལའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཨེ་ནོ་ཡིས་དཔེ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཐུབ། ཁོང་གིས་སྒྲོར་ཕྱིག་ཅིག་དཔེར་བླངས་ནས་བཤད་དོན། སྒྲོར་ཕྱིག་གི་ནང་ནི་ཁོང་དུ་ཆུད་ཟིན་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོར་ཕྱིག་གི་ཕྱི་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཆ་བཞག ཤེས་རྒྱ་ཐེ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་ན་སྒྲོར་ཕྱིག་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་བ་ཐེ་བཞིན་སྒྲོར་ཕྱིག་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཤེས་བྱ་མཚོན་པའི་སྟོང་ཆ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་བ་ཡོད་པས། ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཤེས་བྱའང་དེ་ཙམ་གྱིས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ཞེས་བཤད་ཡོད། ཨེ་ནོ་ཡི་དཔེ་ངོ་མཚར་ཅན་དེས་མི་ཏོ་ཁར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་པ་གནད་ལ་འཕིགས་པ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་རེད།

ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཨེ་ནོའི་དཔེ་འཛོག་དང་།
ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་མི་ཏོ་ཁར་སྙིང་གཏམ་གཉིས།
སྒྲོར་ཕྱིག་རི་མོའི་འགྲེལ་པ་གནད་འཕིགས་བཅས།
ཡང་ཡང་སེམས་ལ་རང་དང་སྦྱར་བར་བྱ།

ལེ་ཉིན་གྱིས་དུ་བ་བཅད་པ།

བརྟན་གསུང་གིས་བསྒྱུར་པ།

ལེ་ཉིན་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནས་བཟུང་དུ་བ་འཐེན་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཁོང་སློབ་གྲྭ་ཆེ་བར་སློབ་སྦྱོང་གནང་བའི་སྐབས་རེད། ལེ་ཉིན་གྱི་ཨ་མ་ནི་སྨན་པ་ཞིག་གི་བུ་མོ་ཡིན་པས་དུ་བ་འཐེན་ན་གནོད་པ་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་གསལ་པོ་ཤེས་པར་བརྟེན། ལེ་ཉིན་ལ་དུ་བ་འཐེན་མཚམས་འཇོག་དགོས་ཞེས་ཁ་བརྡ་བསླབ་བྱ་ཐེངས་མང་པོ་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་ལེ་ཉིན་གྱིས་འཛུམ་དམུལ་དམུལ་གྱི་ངང་ནས"ཨ་མ་ལགས། གནོད་འགག་ཡོད་པ་མ་རེད། ངའི་ལུས་པོ་ཐང་པོ་ཡོད་པས་གནོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་མི་སྲིད"ཅེས་ལན་བཏབ།

ལེ་ཉིན་གྱི་ཨ་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་ལ་ཧ་ཅང་གཅེས་པས་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བཙལ་ནས་་་ ལེ་ཉིན་དུ་བ་འཐེན་མཚམས་མགྱོགས་པོ་འཇོག་ཏུ་འཇུག་དགོས་སྙམ་པ་རེད། ཐེངས་ཤིག་མོས་བསམ་བཞིན་དུ་ལེ་ཉིན་ལ"ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་ཕ་ཆེ་ལས་འདས་རྗེས་ང་ཚོས་རྒྱུན་གསོའི་དངུལ་་ ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་ཅིང་དངུལ་དེ་ཙམ་མང་པོ་མེད་པས། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་བ་མ་འཐེན་ན་དངུལ་ཅུང་ཙམ་ལྷག་གི་རེད"ཅེས་བཤད་པ་རེད། ཨ་མས་དེ་འདྲ་བཤད་པ་ནི་དཔལ་འབྱོར་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཞིག་མིན་པར་གཙོ་བོ་ཐབས་བརྒྱ་་་་ རྩུས་སྟོང་གིས་ལེ་ཉིན་གྱི་དུ་བ་འཐེན་མཚམས་འཇོག་ཏུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རེད།

ལེ་ཉིན་གྱིས་སྐད་ཆ་དེ་དག་གོ་སྐེ"ཨ་མ་ལགས། དགོངས་པ་མ་ཚོམ། ངས་དེའི་ཐད་བསམ་བློ་འཁོར་མ་བྱུང་། ད་ནས་བཟུང་དུ་བ་འཐེན་མཚམས་འཇོག་རྒྱུ་ཡིན"ཞེས་ཞུས་པ་དང་སྦྲགས། ཁུག་མ་ནས་དུ་བ་སོག་སྒྲིལ་དང་བཅས་ཕྱིར་བཏོན་ནས་ཅོག་ཙེའི་སྟེང་དུ་བཞག་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་དུ་བ་བཅད་པ་རེད།

ཐ་མག་དང་ཨ་རག་འཐུང་མི་རུང་།

ཡེ་ཤེས་མཚོ་མོས་བསྒྱུར་པ།

ཐ་མག་འཐེན་པ་དང་ཨ་རག་བཏུང་ན་གནོད་པ་ཡོད་པ་ནི་མི་ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་མི་འགའ་ཞིག་གིས་གནོད་པ་ཡོད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་ད་དུང་གཅོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དེ་ནི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་དུ་ལོ་ན་ཆུང་བར་གོམས་གཤིས་ངན་པ་དེ་རིགས་ཆགས་ན་གནོད་པ་ནི་མི་དར་མ་ལས་ཆེ་བ་ཡོད།

དང་པོ། ལོ་ཆུང་རྣམས་ལ་གོམས་གཤིས་ངན་པ་དེ་ཆགས་ཚེ་མི་རྒན་པ་ནང་བཞིན་གྱི་ཚོད་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ་པས། ཁོ་ཚོ་སློ་སྣང་སྐྱེ་དུས་ཨ་རག་ཁ་མེད་མིག་མེད་འཐུང་བ་དང་ཐ་མག་གཅིག་རྗེས་གཅིག་མཐུད་ཀྱིས་འཐེན་གྱི་ཡོད། མིའི་ཁོག་པའི་ནང་དུ་དུ་བ་དང་ཨ་རག་མང་པོ་ཕྱིན་ན་དུག་ཉི་ཀུའུ་ཏིང་ངམ་ཨ་རག་ཙིའུ་ཙིང་གི་དུག་ཕོག་སྲིད། དུག་ཕོག་ན་ལུས་པོའི་བདེ་ཐང་དང་ལས་སློབ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད།

གཉིས་པ། ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་ཐ་མག་འཐེན་པ་དང་ཨ་རག་འཐུང་བ་དེ་དར་མར་སླེབས་དུས་ཐ་མག་འཐེན་པ་དང་ཨ་རག་འཐུང་བ་ལས་གནོད་འཚེ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཐ་མག་འཐེན་པ་དང་ཨ་རག་འཐུང་བའི་ལོ་ཐེ་ཙམ་རིང་ན་དུག་དེ་ཙམ་གྱིས་མང་བ་ཕོག་པ་དང་གནོད་འཚེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་བ་ཡོང་བར་བརྟེན་ནད་ཁོག་མ་ཆགས་གོང་ནས་ལས་ཀའི་ནུས་པ་ཤོར་བ་མ་ཟད། འཆི་བའི་ཉེན་ཁའང་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ཐ་མག་ཡུན་རིང་འཐེན་མཁན་རྣམས་ལ་གློ་བ་སྐྲང་ནད་ཕོག་སླ་ཞིང་། གློ་བ་སྐྲང་ནད་ཚབས་ཆེན་ན་ན་གོམ་རེ་སྤོ་དུས་དབུགས་རེ་ཧད་བས་ལས་ཀ་གཏན་ནས་བྱེད་ཐབས་མེད།

གསུམ་པ། མི་ངན་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་ཐ་མག་འཐེན་པ་དང་ཨ་རག་འཐུང་བ་སོགས་ནི་འཚོ་བའི་ཕྱོག་གི་དོན་དག་ཆུང་ཙག་རེད”ཅེས་མི་བཤད་དགུ་བཤད་བཤད་ནས། འཚོ་བའི་ཉམས་མྱོང་མེད་པའི་གཞོན་ནུ་དང་བྱིས་པ་སླུ་བྲིད་བྱས་ཏེ་ལོག་ལམ་དུ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་བལྟས་ན་དེ་ནི་བདེ་ཐང་ཁོ་ནའི་གནད་དོན་ཞིག་མིན་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན་གཟུགས་གཞི་བདེ་ཐང་ཡོང་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཆེད་ལོ་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་མག་འཐེན་པ་དང་ཨ་རག་འཐུང་བའི་གོམས་གཤིས་དེ་ངེས་པར་དུ་གཏན་འགོག་བྱེད་དགོས།

ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁོག་ནས་ཐར་བའི་མི།

ཕུར་བས་བསྒྱུར་བ།

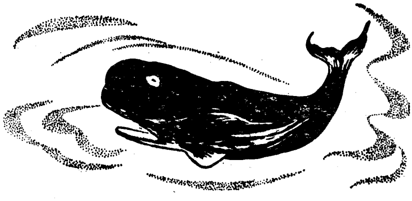

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《དམ་པའི་གསུང་རབ》ནང་དུ་ཡུའེ་ན་སི་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་ཆུ་སྲིན་གྱིས་ཁྱུར་མིད་བཏང་…… ཡང་མ་ཤི་བར་སྲོག་ལས་ཐར་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་མི་སུ་ཞིག་དང་འཕྲད་ཙང་ཁོའི་……ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚར་ཅན་དེ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ནི་ལྷ་སྒྲུང་ཞིག་རེད་སྙམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང《དབྱིན་ཇི་གྲོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་མཚོ་དམག་དམག་དཔོན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ》ཞེས་པའི་ནང་དུ་གཤམ་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ……ཞིག་འཁོད་ཡོད་པ་རེད།

1880ལོའི་ཟླ་ 2 པའི་ཉིན་ཞིག་གི་སྔ་དྲོར། "ཧིན་ཏུའི་སྐར་མ"རྟགས་ཅན་གྱི་ཆུ་སྲིན་འཛིན་བྱེད་གྲུ་གཟིངས་དེས་སྔོ་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་མཚོ་ངོས་སུ་ལས་ཀ་བྱེད……བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ཆུ་ཚོད་དགུ་པ་ཡས་མས་སུ་རྒྱང་ལྟ་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཆུ་སྲིན་ཞིག་མཐོང་བས། ཆུ་སྲིན་འཛིན་བྱེད་གྲུ་གཟིངས་དེ་ཆུ་ལ་རྐྱལ་བཞིན་པའི་ཆུ་སྲིན་གྱི་གམ་དུ་བཅར་བ་དང་སྦྲགས། གྲུ་པ་ཞིག་གིས་ཉ་འཛིན་ལྕགས་ཀྱུ་འཕངས་ནས་ཆུ་སྲིན་གྱི་སྒྲོ་ལ་ཁེལ་བར་བརྟེན། ཆུ་སྲིན་རབ་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ"ཧིན་ཏུའི་སྐར་མ"རྟགས་ཅན་གྱི་གྲུ་གཟིངས་དེ་བརྡབས་ནས་ཆུའི་ནང་བསྣུབས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཆུ་གཏིང་དུ་འཛུལ་བ་རེད། གྲུ་གཟིངས་གཞན་དག་དེ་ཚོས་གནས་ཚུལ་དེ་མཐོང་འཕྲལ་རྒྱུགས་ཡོང་ནས་སྐྱོབ་ཐབས་བྱེད་སྐབས་གྲུ་གཟིངས་དེའི……ཐོག་གི་དངོས་སྦྱོང་གྲུ་པ་པ་ཐེ་ལི་ཟེར་མཁན་དེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པ་རེད།

ཉིན་དེའི་མཚན་མོར་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྨས་པའི་ཆུ་སྲིན་ཆུ་ཁར་གཡེངས་པ་མཐོང་ནས……ལམ་སང་ཆུ་སྲིན་རྨས་མ་དེ་གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་པང་གཅལ་ཐོག་བླངས་ཏེ་ཁོག་གཤེགས་ནས་ལྟ……དུས། གྲུ་པ་པ་ཐེ་ལི་ལུས་པོ་འཁྱམས་ཏེ་ཉའི་ཕོ་བའི་ནང་བརྐྱལ་བརྡོད་ཡོད་པ་མཐོང་བ་རེད། སྐབས་ཡག་པ་ཞིག་ལ་ཁོའི་དབུགས་ད་དུང་ཆད་མེད་པས། མྱུར་སྐྱོབ་བྱས་མཐར།

རིམ་བཞིན་སོས་ཡོང་ནས་རང་ཉིད་ཆུ་སྲིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ཁྲུར་མིད་བཏང་རྩལ་དྲན་གསོས་ནས་བཤད་དོན་དུ། རྦ་རླབས་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཆུའི་གཏིང་དུ་བསྣུབས་པ་དང་སྦྲགས་ཆུ་སྲིན་གྱིས་ཁྲུར་མིད་བཏང་ཞིང་། སྐབས་དེར་གློ་བུར་དུ་མུན་ནག་གི་གཡང་དུ་ལྷུངས་ཏེ་དབུགས་འཚང་ཞིང་ལུས་པོ་ཡོངས་སུ་ཟུག་རྡུ་རྒྱུག་བཞིན་པར། འབྱུར་ཁྲ་ལྡན་པའི་མིད་སྣུབས་བརྒྱུད་ནས་རིམ་པས་ཕོག་གཏིང་དུ་འབྲིད་ཅིང་། ངས་ཤུགས་བསྐྱེད་ནས་ཀང་པ་རྐྱོང་ཐབས་དང་། དབུགས་འབྱིན་རྩབ་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན་པར་མཐར་དྲན་པ་ཐོར་སོང་ཞེས་བཤད་པ་རེད། པ་ཐེ་ལི་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཕོག་ཏུ་ཆུ་ཚོད་བཅོ་བརྒྱད་ལུས་ཀྱང་མཐར་སྲོག་ཉེན་ལས་ཐར་བ་རེད། བར་ཆད་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་སྐབས། རྗེས་སོར་ཕོའི་ལུས་པོ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྲ་སྤུ་ཚང་མ་བྱུད་པ་དང་། མིག་གཉིས་ཀྱང་ལོང་གྲབས་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་རྗེས་ད་དུང་མི་ཡུལ་དུ་ལོ་ཉེར་དགུ་བསྡད་པ་རེད། ཕོ་ཤི་རྗེས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕོའི་དུར་བྱང་ཐོག ཀྲམ་སི.པ་ཐེ་ལི། དེང་རབས་ཀྱི་ཡུའི་ན་སི། 1860 ལོར་སྐྱེས་པ་དང་ 1909 ལོར་ཤི་བ་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་རེད།

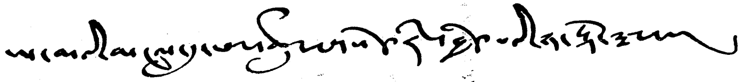

འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཅི་ཡང་སྲིད་པ་ན་སྲིད་པ་ཞེས་པ་ཅི་མི་བདེན། ཉ་རྗེ་ཟན་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཕན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱེད་པ་སྟེ་ཏོག་ཙམ་ཆེ་བ་དག་གིས་རང་གི་སྲིང་མོ་དང་ནུ་པོ་ཉམ་ཆུང་སྟོབས་ཞན་རྣམས་ཟ་གི་ཡོད་པ་རེད། གོ་ཐོས་སུ་ཉ་རྗེ་ཟན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཉ་རྗེ་ཟན་མངལ་ཁྲོར་མ་ཞིག་གཤེགས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་མངལ་དུ་གནས་པའི་ཉ་ཕྲུག་གིས་ཁོ་ལ་སོ་ཞིག་བཏབས་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག

ཨ་མའི་མངལ་ལས་མ་སྐྱེས་གོང་ཕན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱེད་པ་འདི་འཛམ་གླིང་གི་སྲོག་ཆགས་ཁྲོད་ན་དཀོན་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ནང་བཞིན་མ་རེད་དམ།

ཐྲིམ་ཆེན་གྱིས་བསྒྱུར་བ།

ཡ་མཚར་ཅན་གྱི་རྩིས་པའི་རྟོག་གཞིག

ལས་དང་ཡེན་གྱིས་བསྒྱུར་བ།

ཀ. ཞི་མི་དང་ཁྱི་ཕྲུག་བང་རྩལ་འགྲན་པ།

ནགས་ཚལ་སྐྱག་པོ་ཞིག་གི་ཁྲོད་དུ "སྲིད་ཆགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་འགྲན་ཚོགས" ཤིག་འཚོགས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཞི་མི་དང་ཁྱི་ཕྲུག་གཉིས་བང་རྩལ་འགྲན་གྲབས་ཡོད། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་འགྲན་སྡུར་གྱི་ལམ་ལུགས་ནི། གཉིས་ཀས་ཁྲི་ཙེ 100 རེ་རྒྱུགས་པའི་རྗེས་སུ་ཁ་ཕྱིར་བསྐོར་ནས་དང་ཐོག་ཐོན་སར་ཚུར་རྒྱུག་དགོས་པ་ཡིན། ཁོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུག་ལུགས་ནི། ཁྱི་ཕྲུག་གིས་མཆོངས་ཐེངས་རེར་ཁྲི་ཙེ 3 རེ་དང་ཞི་མིས་མཆོངས་ཐེངས་རེར་ཁྲི་ཙེ 2 རེ་མཆོང་དགོས་པ་དང་། ཁྱི་ཕྲུག་གིས་མཆོངས་གཉིས་རྒྱག་རིང་ཞི་མིས་མཆོངས་གསུམ་རྒྱག་ཐུབ། ཁྱེད་རང་བསམ་བློ་ཞིག་ཐོངས་དང་། དང་ཐོག་ཐོན་ས་དེར་ཁོ་གཉིས་སུ་སྔོན་ལ་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

དྲིས་ལན་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཤོག་ལྷེ 39 པར་གཟིགས།

ཁ. སྦུ་ཟྲི་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད།

སྦུ་ཟྲི་སྣམ་ཆུང་གཅིག་ཡོད། སྣམ་ཆུང་དེའི་ནང་ནས་ཐེངས་དང་པོར་སྦུ་ཟྲི་ཁང་གཅིག་བཏོན་པ་དང་། ཐེངས་གཉིས་པར་ཁང་གསུམ་བཏོན། ཐེངས་གསུམ་པར་ཁང་ལྔ་བཏོན། དེ་ལྟར་འདོན་ཐེངས་རེ་རེར་སྦུ་ཟྲི་ཁང་གཉིས་རེ་སྣར་ཏེ་ཐེངས་བཅུ་བཏོན་ན་སྣམ་ཆུང་ནང་གི་སྦུ་ཟྲི་ཚང་མ་འདོན་ཐུབ། ཁྱེད་ཀྱིས་བསམ་བློ་ཞིག་ཐོངས་དང་། སྣམ་ཆུང་ནང་དུ་སྦུ་ཟྲི་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད།

དྲིས་ལན་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཤོག་ལྷེ 24 པར་གཟིགས།

ཀྲུང་གོ་ནི་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

སྐལ་བཟང་སྐྱིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ།

དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་བཟུང་རང་རྒྱལ་འདི་ཉིད་མི་རིགས་མང་པོ་
ཡོད་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། མི་གྲངས་ཆེས་མང་བའི་རྒྱ་རིགས
ཕུད། ད་དུང་སོག་རིགས་དང་། ཧུའི་རིགས། བོད་རིགས། ཡུ་གུར་རིགས
མིའོ་རིགས། དབྱིས་རིགས། ཀྲོང་རིགས། པུའུ་དབྱིས་རིགས། ཁྲའོ་ཞན
རིགས། མན་ཇུ་རིགས། ཏུང་རིགས། ཡའོ་རིགས། པའེ་རིགས། ཐུའུ་ཙ
རིགས། ཧ་ཉི་རིགས། ཧ་སག་རིགས། ཏའེ་རིགས། ལི་རིགས། ལི་སུའུ
རིགས། དཔའ་རིགས། ཧྲེ་རིགས། ཀའོ་ཧྲན་རིགས། ལ་ཧུའུ་རིགས།
ཧྲུའེ་རིགས། ཏུང་ཞང་རིགས། འཛང་རིགས། ཅིང་ཕོ་རིགས། ཁེར་ཁེ་ཙི
རིགས། ཏོར་རིགས། ཏ་ཝོར་རིགས། མུའུ་ལའོ་རིགས། ཆའང་རིགས།
པུའུ་ལང་རིགས། ས་ལར་རིགས། མའོ་ནན་རིགས། ཀེ་ལའོ་རིགས། ཞི
བོ་རིགས། ཨ་ཁྲང་རིགས། ཕུའུ་སྨི་རིགས། ཐ་ཅི་ཁེ་རིགས། ནུའུ་རིགས
ཨུའུ་ཙི་པེའི་ཁེ་རིགས། ཨུ་རུ་སུ་རིགས། ཨོ་ལུན་ཁེ་རིགས། པེང་ལུང
རིགས། པའོ་ཨན་རིགས། ཡུས་ཀུའུ་རིགས། ཅིང་རིགས། ཐ་ཐར་རིགས།
ཏུའུ་ལུང་རིགས། ཨོ་ལུན་ཁྲུན་རིགས། ཧོ་ཀྲེ་རིགས། མོན་པ་རིགས།
ལྷོ་པ་རིགས་སོགས་སྤྱན་ཟླ་མི་རིགས་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། སྤྱན་ཟླ་མི
རིགས་དེ་ཚོའི་མི་གྲངས་ཀྱིས་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མི་གྲངས་སྡོམ་འབོར་གྱི་

བརྒྱ་ཆ་དྲུག་ལས་ཟིན་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ཁྱབ་ཡུལ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱོམ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ནས་དྲུག་ཅུ་བར་ཟིན་ཡོད་པ་རེད། མི་རིགས་ཁག་རྣམས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ལོ་རྒྱུས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གོ་རིམ་ནང་རིམ······བཞིན་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་མི་རིགས་ཁག་འདྲེས་སྡོད་དང་ཐོར་སྡོད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཧ་ཅང་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡིན་པ་དཔེར་ན་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱོན་ལ་ཧ་ལམ་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཟིན་པའི་ཞན་··དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཉུང་མཐར་ཡང་མི་རིགས་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྡད་ཡོད་པར·····བརྟེན་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མི་རིགས་ཁག་འདྲེས་སྡོད་ཆེ་བ་དང་འདུས་སྡོད་ཆུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། ཆབ་སྲིད་དམ་དཔལ་འབྱོར་རམ་རིག་གནས་འཚོ་བའི་ཐད་སྲུན་ལྷ་མི་རིགས་ཁག་རྒྱ་རིགས་དང་དམ་པོར་འབྲེལ······བསྡད་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་གོ་རིམ་··ནང་ནས་མི་རིགས་ཁག་བར་ཕན་ཚུན་འགྲོ་འོང་དང་བདེ་སྡུག་མཉམ་སྤྱོད་བྱས་···ནས་རང་བཞིན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། སྲུན་ལྷ་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་ལ་བསྡད་ཡོད་པས། ཕོ་ཆོས་མེས་རྒྱལ་མཐའ་ཁུལ་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེ་འཕྲིད་རྒྱུ་དང་མེས་རྒྱལ་གྱི་མཐའ་སྲུང་སྲ་བརྟན་གཏོང་རྒྱུར་བྱས་རྗེས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་པ་རེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་སྲུན་ལྷ་མི་རིགས་ཁག་གི་ནང་ནས་ཧུའི་རིགས་དང་། མན་ཇུ་རིགས། ཧེ་རིགས་བཅས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཕུད། མི་རིགས་གཞན་དག་རྣམས་ལ་རང་གི་སྐད་ཆ་ཡོད་ཅིང་། མི་རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་གི་སྐད་ཆ་དང་རྒྱ་སྐད་གཉིས་ཀ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་བོད་སྐད་ཁོངས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ནོད་མཁན་སྲུན་ལྷ་མི་རིགས་མང་ནོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཚོ་གཙོ་བོ་ལྷོ་དབུས་ས་ཁུལ་དང་ལྷོ་ནུབ་ས་ཁུལ་དུ་ཁྱབ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་ཨར་ཐའི་སྐད་ཁོངས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ནོད་མཁན་སྲུན་ལྷ་མི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གཙོ་བོ་ནུབ་

བྱང་ས་ཁུལ་དང་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་ལ་ཁྱབ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་ད་དུང་སྤྱན་ལྷ་མི་རིགས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་སོ་སོར་ཁྲའོ་ཞན་སྐད་དང་། ཡ་གླིང་ལྷོ་མའི་སྐད་ཁོངས་ཧྲིན་ཡོའུ་སྐད་ཁོངས་ཀྱི་སྐད་ཆ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྔོན་ཆད་སྤྱན་ལྷ་མི་རིགས་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པ་མ་་་གཏོགས་སྤྱན་ལྷ་མི་རིགས་གཞན་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་པའི་་་ཡི་གེ་མེད་པ་དང་། ཡང་ན་ཡི་གེ་ཡོད་རུང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཐུགས་ཁུར་དང་རོགས་རམ་་་་གནང་བའི་འོག མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆར་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་སྤྱན་ལྷ་མི་རིགས་བཅུ་གྲངས་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་ལ་ཏིང་དབྱངས་གསལ་ཡི་གེས་་་རྨང་གཞི་བྱས་པའི་ཡི་གེ་གསར་བཟོ་བྱས་པ་དང་ཡང་ན་སྔར་ཡོད་ཀྱི་ཡི་གེ་་་་་ལེགས་བཅོས་བྱས་པ་མ་ཟད། ཁ་ཤས་ཚོད་ལྟའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱབ་སྤེལ་བཏང་ཡོད་པས། ཡིག་རྨོངས་སེལ་རྒྱུ་དང་སློབ་གསོ་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀའི་ཐད་ནུས་པ་ཐོན་ཡོད་པ་རེད།

བཅིངས་འགྲོལ་མ་བཏང་གོང་དུ་བཤུ་གཞོག་གྲལ་རིམ་གྱི་ལོག་སྤྱོད་དབང་སྒྱུར་དང་ལོ་རྒྱུས་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱན་ལྷ་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་སྐྱེ་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཏ་ཙང་དོ་མི་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྤྱིར་་་་བཏང་རྒྱུ་རིགས་ས་ཁུལ་དང་བསྒྱུར་ན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ཡོད་པ་རེད། མི་རིགས་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བར་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཞིང་བདག་གིས་ས་ཞིང་བཟུང་བའི་ལམ་ལུགས་བསྡད་ཡོད་པ་དང་། ས་ཁུལ་ཁ་ཤས་ལ་ད་དུང་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་དང་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་བསྡད་ཡོད་པ་མ་་་་་ཟད། ས་ཁུལ་རེ་འགར་ད་དུང་གདོད་མའི་ཀུང་ཧྲིའི་ལམ་ལུགས་ཁ་ཤས་ལྷག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། གོང་འཕེལ་འགྲོ་ཚུལ་དོ་མི་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་སོང་། འོན་ཀྱང་མི་རིགས་ཁག་ཚང་མ་གྲལ་རིམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་སླེབས་ཏེ་གདུག་རྩུབ་

ཆེ་བའི་གྲལ་རིམ་གྱི་གཉའ་གནོན་དང་བཤུ་གཞོག་གནས་ཡོད་སྐབས་རྒྱ་ཆེའི་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཧ་ཅང་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ་ཞིག་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྙོག་འཛིང་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན“མེང་ཆི་ལམ་ལུགས”དང་། “ཐུའུ་སི་ལམ་ལུགས”། “ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུཊ”། “པའོ་ཁེ་ལམ་ལུགས”ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ཡོག་སྐྱོད་དབང་སྒྱུར་པ་དང་ཐ་ན་གོ་མིན་ཏང་ཡོག་སྐྱོད་ཕྱོགས་ཁག་གིས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་རིགས་ཁག་དང་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་གོང་རིམ་དང་ཕན་ཚུན་ངན་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཡོག་སྐྱོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་དབང་དེ་དག་གི་རྒྱབ་རྟེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད།

གནའ་སྔ་མོ་ཞིག་ནས་བཟུང་མི་རིགས་ཁག་གིས་མེས་རྒྱལ་གྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རིག་གནས་མཉམ་དུ་གསར་སྤྲུན་བྱས་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མི་རིགས་ཀྱི་ཡོག་སྐྱོད་ཕྱོགས་ཁག་གིས་མི་རིགས་གཉའ་གནོན་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བྱེད་སྲོང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་མི་རིགས་ཁག་བར་གྱི་སྤུན་ཟླའི་མཛའ་བརྩེ་དང་། དཔལ་འབྱོར་མཉམ་ལས། རིག་གནས་སྤེལ་རེས་བཅས་སྔར་བཞིན་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་བཙན་འཛུལ་དང་རྒྱལ་ནང་གི་ཡོག་སྐྱོད་ཕྱོགས་ཁག་གི་གཉའ་གནོན་དང་བཤུ་གཞོག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་མཉམ་དུ་ཐེངས་མང་པོ་བྱེད་སྲོང་བ་རེད། དཔེར་ན་ཐའི་ཕིང་ཐེན་གོའི་གསར་བརྗེ་དང་། དབྱི་ཧོ་ཐོན་གྱི་ལས་འགུལ། ལྕགས་ཕག་ལོའི་གསར་བརྗེ། ལྔ་བཞིའི་ལས་འགུལ་སོགས་ཚང་མ་རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཤིང་སྤུན་ཟླ་མི་རིགས་གཞན་དག་མཉམ་དུ་ཞུགས་ཡོད་པའི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་ཤ་སྟག་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཉི་ཆར་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལྷག་

ཙམ་རེད་ལ་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་དང་མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་འགོ་ཁྲིད་འོག མི་རིགས་ཁག་གིས་རི་བོ་ཆེན་པོ་གསུམ་མགོ་རྟིང་སློག་པའི་གསར་བརྗེའི་འཐབ་རྩོད་ནང་མཐུན་སྒྲིལ་དེ་བས་དམ་ཟབ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱས་ནས་ཤ་ཁྲག་ལྷ་བུའི་འབྲེལ་བ་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད།

1949 ལོར་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ཏེ། མི་རིགས་གཉའ་གནོན་གྱི་ལམ་ལུགས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་བཟོས་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་བར་འདྲ་མཉམ་དང་མཐུན་སྒྲིལ་བྱུང་བ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལག་ལེན་བྱས་ཏེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྔ་དང་། རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ། རང་སྐྱོང་ཞན་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་བཅས་སྔ་ཧེང་དུ་བཙུགས་པ་རེད། མི་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་ཐབས་ཤེས་དང་གོ་རིམ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱུད་ནས་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བཀོད(ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཁྱད་དབང་དང་གཉའ་གནོན་བཤུ་གཞོག་གི་ལམ་ལུགས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ་གཏོགས་པ)བྱས་སྐབས། ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས། འཕྲོད་སྟེན་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་མགྱོགས་མྱུར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྟེ་མི་རིགས་ཁག་བར་འདྲ་མཉམ་དང་། མཛའ་བརྩེ། མཐུན་སྒྲིལ། རོགས་རམ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གསར་པ་ཞིག་སྲ་བརྟན་དང་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་རེད།

"མི་བཞི་སོག་ཁག"རྡུལ་དུ་བརླགས་རྗེས་ཏང་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་ཡང་བསྐྱར་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བསྟར་བར་བརྟེན་ད་ལྟ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག སྙིང་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་ཀྱིས་མེས་རྒྱལ་གྱི"དེང་རབས་ཅན་བཞི"མངོན་འགྱུར་བྱེད་ཆེད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

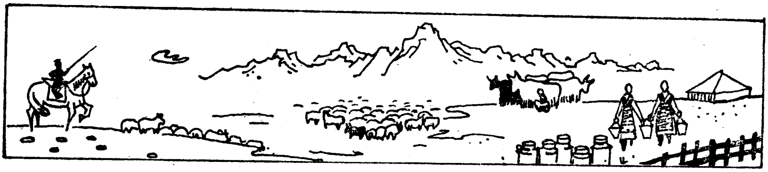

བོད་རིགས།

བསྟན་དར་གྱིས་རྩོམ་སྒྲུར་བྱས་པ།

ང་ཚོ་བོད་རིགས་ནི་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཀྱི་མི་རིགས་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཡུན་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པ་དང་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རིག་གནས་དར་བའི་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་དཔའ་མཛངས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། ད་ལྟ་མི་གྲངས་ཁྲི་ཚོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་། མཚོ་སྔོན། ཀན་སུའུ། སི་ཁྲོན། ཡུན་ནན་སོགས་ཞིང་ཆེན་ཁག་ཏུ་གནས་ཡོད། བོད་རིགས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ཞེས་འབོད་པ་དེའང་གཙོ་བོ་སྐད་ཆའི་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་དང་སའི་ཆགས་རིམ་གྱིས་རིགས་དེ་འདྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྡོད་མཁན་རྣམས་ལ་སྟོད་པ་དང་བར་དབུས་གཙང་དུ་སྡོད་མཁན་རྣམས་ལ་དབུས་པའམ་གཙང་པ་དང་། སྨད་མདོ་ཁམས་སུ་སྡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ཨ་མདོ་བ་དང་ཁམས་པའམ་རྒྱ་རོང་བ་ཞེས་སོ་སོར་དེ་ལྟར་འབོད་པ་རེད།

སྤྱི་འགྲོས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་པའི་སྐད་ཡིག་ནི་བོད་མི་དམངས་རང་གི་སྐད་ཀྱི་ངེས་སྲོལ་དང་། ཁྱད་ཆོས། གོམས་སྲོལ་བཅས་ལ་གཞིགས་ནས་བརྩམས་པའི་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྱུགས་འགལ་མེད་པར་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ཞིང་། སྨན་རྩིས་རིག་སོགས་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལག་རྒྱུན་ནི་ཀུན་ན་མ་མཆིས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཞིག་ཡོད། དུས་རབས་བདུན་

པར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོ་གསུམ་པ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་··· ཡུལ་གྲུ་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་སྔར་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསར་གཏོད་མཛད་པ་དང་ ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་དང་། རྩེ་ཡང་ཐོག་ཅན་གྱི་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དང་ ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་། ར་མོ་ཆེ་གཉིས་བཅས་བཞེངས་པར་མ་ ཟད། བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་དྲུག་ཅེས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་ པ་དང་། བོད་ས་གནས་ཡོངས་ལ་རུ་ཆེན་ལྔར་བགོས་ནས་ཁྲིམས་དཔོན་དང་ དམག་དཔོན་བསྐོ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་ཤིང་། རྒྱལ་པོའི་འོག་ ལ་བློན་པོ་དགུ་ཡོད་པའི་སྲི་ཁྱབ་སྲིད་འཛིན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་དང་འཛལ་གསོར་···· འདིགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་དུས་··· མཚུངས་སུ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐང་ཐེ་ཙུང་དང་གཉེན་འབྲེལ་གྱི་ འབྲེལ་བ་བཙུགས་རྗེས་ཞི་འདུམ་དུ་གནས་ཤིང་། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ བར་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱལ་མངའ་འབངས་ཡོངས་དངོས་སུ་མིས་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་འོག་ ཏུ་ཚུད་པས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་འདི་མིས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ ཁོངས་དང་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ རྗེས་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་གནས་སོ་སོར་སྤྱི་གཞུག་ཏུ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཉིས་དང་། རང་སྐྱོང་ཁུལ་དགུ། རང་སྐྱོང་རྫོང་གཅིག་བཅས་བཙུགས་ཡོད་པ་ནི། སྨུ་ལི་ བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་། ཐེན་ཀྲུའུ(དཔའ་རིས)རང་སྐྱོང་རྫོང་དང་། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། རྔ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། ཡུས་ཧྲུའུ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། མཚོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། རྨ་ ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། མཚོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། མགོ་ལོག་ བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། མཚོ་ནུབ་སོག་རིགས་བོད་རིགས་ཧོ་སག་རིགས་ རང་སྐྱོང་ཁུལ། ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་ སྐྱོང་ཁུལ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བཅས་རེད། /

བོད་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྨི་སུམ་སྟོང་ཡས་མས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་ས་མཐོར་གནས་ཤིང་། གཙོ་བོ་ཞིང་ལས་དང་ཕྱུགས་ལས་གཉེར་བར་བརྟེན་ནས་འཚོ་བར་རོལ་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང“གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེ་དང་། ཇོ་མོ་གངས་དཀར། ཉང་སྟོད་ཏ་བོའི་གངས། འབྲུག་ལ་ཕྱིའི་གངས། ཙ་རི་ཏྲ། བསམ་གཏན་གང་བཟང་། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། རྨ་ཆེན་སྤོམ་ར་སོགས་གངས་རི་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་འདྲ་བ་མང་པོས་བསྐོར་བ་དང་། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ། སྐྱེམས་མཚོ། གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོ། ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ། ཕག་མཚོ། མཚོ་སྔོ་རིངས། སྐྱ་རིངས། པེའུ་དུག་མཚོ། སྟོང་རི་མཚོ་ནག ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོ་སྔོ་མཚོ་སྔོན་པོ་སོགས་གཡུ་ཡི་མེ་ལོང་འདྲ་བའི་མཚོ་མང་པོ་དང་། རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་གང་གཱ་དང་། ཆུ་བོ་སེནྡྷུ་དང་། ཆུ་བོ་ཡོ་ཧྲི་ཏ་སྟེ་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་ཀྱི་འབྲི་ཆུ་དང་། ཆུ་བོ་གསེར་ལྡན་ཏེ་རྨ་ཆུ་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་བོད་ན་ཡོད། “དེར་མ་ཟད་བསིལ་ལྗོངས་འདིར་ད་དུང་སྒྲོན་ཤིང་དང་། སྟག་མ། ཐང་ཤིང་། ཤུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བྱུང་གི་ནགས་ཚལ་དང་། སྟར་ཀ ཁམ་སེར། ཀུ་ཤུ། རྒུན་འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་ཏོག་སྣ་ཚོགས་དང་། རྡོ་སྣུམ་དང་། རྡོ་སོལ། རང་བྱུང་སོལ་རླངས། གསེར། ལྕགས། རྡོ་བལ། ཚ་ལ། ཚྭ། རྡོ་ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་གཏེར་ཁ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གླ་བ་དང་། ཤ་བ། རྐྱང་བ། སྲམ་སོགས་རི་དྭགས་རྩ་ཆེན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྒྲི་བ་དང་། གུར་གུམ། དོམ་མཁྲིས། དབྱར་རྩྭ་དགུན་འབུ། གླ་རྩི། ཤ་རྭ། ལྕུམ་རྩ། དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ལ་སོགས་པའི་སྨན་རྩ་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་འདིར་ཐོན་གྱིན་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྐད་གྲགས་ཁྱབ་པའི་ས་གདན་དང་། སྣམ་བུག ཕྲུག་ཁྲ། ཚར་ནག་བཅས་ཀྱང་རང་རེའི་བོད་ཡུལ་དུ་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་འགྲེམ་གྱིན་ཡོད་པ་རེད།

ལུའོ་མ་ཉི་ཡ།

སྒྲོལ་མ་སྐྱབས་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྱུར་བྱས་པ།

ལུའོ་མ་ཉི་ཡ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནི་ཡོའུ་གླིང་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་ཏུང་ནན་གཙང་པོའི་བྱང་ཤར་དུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེར་ས་ཁྱོན་སྤྱི་ལི་གྲུ་བཞི་མ་ཉིས་འབུམ་སུམ་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། མི་གྲངས་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཡོད་པ་རེད། མི་རིགས་གཙོ་བོ་ནི་ལུའོ་མ་ཉི་ཡ་རིགས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་མི་གྲངས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་གྲངས་སྡོམ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ 88.8 ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཞུང་ཡ་ལི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་མི་གྲངས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་གྲངས་སྡོམ་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ 8.4ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་ད་དུང་ཏེ་དབྱི་ཀྲི་རིགས་དང་ཡིའུ་ཐའི་རིགས་སོགས་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ། ལུའོ་མ་ཉི་ཡའི་རི་ཁུལ་དུ་ཏ་ཅི་བ་ཞེས་པའི་རུས་རྒྱུད་ཅིག་གི་མི་བསྡད་ཡོད་སྐབས། ས་ཆ་དེ་ལ་གནའ་དུས་སུ་ཏ་ཅི་ཡ་ཟེར། སྤྱི་ལོ་ 106 ལོར། གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལུའོ་མའི་བཙན་དབང་འོག་ཚུད་པས། དེ་རྗེས་ཏ་ཅི་བ་དང་ལུའོ་མ་བ་གཉིས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་འདྲེས་ནས་ད་ལྟའི་ལུའོ་མ་ཉི་ཡ་མི་རིགས་དེར་གྱུར་པ་རེད། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་སྐབས་སུ། མོར་ཏོ་ཝ་དང་མེང་ཐན་ཉི་ཡ་ཞེས་པའི་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་གཉིས་བཙུགས་ཡོད་ཀྱང་། 1526ལོའི་རྗེས་སུ་ཨའོ་སི་མན་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་རེད། 1859ལོར་རྒྱལ་ཕྲན་གཉིས་ཟླ་སྒྲིལ་བཏང་ནས་གཅིག་གྱུར་གྱི་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་བཙུགས་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྔར་ལྟར་ཐུར་ཆིའི་དབང་སྒྱུར་འོག་གནས་ཡོད་པ་རེད། 1877ལོར་ཨོ་གོ་དང་ཐུར་ཆིའི་བར་གྱི་དམག་འཁྲུག་ལང་བས། ལུའོ་མ་ཉི་ཡ་ཐེངས་དེའི་དམག་འཁྲུག་ནང་ཞུགས་པ་མ་ཟད་རང་བཙན་ཐོབ་པ་རེད། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་དང་པོའི་རྗེས་སུ་སྔར་ཨའོ་ཞུང་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བཙན་བཟུང་བྱས་པའི་ཏེ་ལན་སི་ཞ་ཉི་ཡ་སོགས་ས་ཁུལ་རྣམས་གཏོགས་པའི་ནུབ་བྱང་གི་མངའ་ཁོངས་ཚུར་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། ལུའོ་མ་ཉི་ཡའི་འགྱུར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཏེ་གོ་དང་། དབྱི་ཏ་ལི།

རི་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཧྲུ་ཤི་སིའི་མཐའ་མཐུན་དུ་ཞུགས་པ་རེད། 1944 ལོའི་ཟླ་ 8 ཚེས་ 23 ཉིན། ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡ་གུང་ཁྲན་ཏང་གིས་དྲག་པོའི་འོས་ལངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་མཛད་དེ། ཨན་ཏུང་ཉི་སི་ཁུཙ་ཡི་ཧྲུ་ཤི་སིའི་སྲིད་དབང་མགོ་རྙིང་བསྒྲིགས་པ་དང་། 1945 ལོའི་ཟླ་ 3 པར། ལྷུའོ་གུང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡའི་མི་དམངས་ཀྱིས་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་གཞུང་མགོ་རྙིང་བསྒྲིགས་ཏེ་པེ་·ཀོ་ལྷུའོ་ཁྲས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དམངས་··· གཙོའི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པ་རེད། 1947 ལོའི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 30 ཉིན་ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་། 1965 ལོར་ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་མིང་སྒྱུར་བྱས་པ་རེད། 1944 ལོ་ནས་ 1965 ལོའི་བར། ཀོ་·ཆའོ་ཀྲི་ཡུཙ——ཏེ་ཀྲིས་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་པའི་འགན་བཞེས་ཤིང་། 1965 ལོའི་ཟླ་ 3 ཚེས་ 19 ཉིན་ཆའོ་ཀྲི་ཡུཙ——ཏེ་ཀྲི་སྐུ་གཤེགས་རྗེས། ཉི་·ཆི་ཡའོ་སའི་སི་ཁུཙ་ཡིས་འགན་དེ་གཉིས་བཞེས་པ་རེད།

བཅིངས་འགྲོལ་མ་བཏང་གོང་གི་ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡ་ནི་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་ཞིང་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས། ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡ་མི་དམངས་ཀྱིས་རང་སྟོབས་རང་སྐྱིལ་དང་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་གྱི་བྱེད་ཕྱོགས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ། ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡ་དེ"དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་བཟོ་ལས་དང་དེང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་ཞིང་ལས་ལྡན་པའི་རྫོན་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ"ཅིག་ཏུ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་པ་རེད།

ཀྲུང་གོ་དང་ལྷུའོ་མ་ཉི་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་བར་གྱི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ 1949 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 5 ཉིན་བཙུགས་པ་རེད།

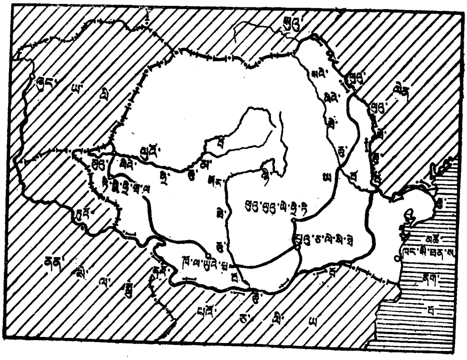

རང་གི་སྒོ་ཕྱུགས་ཡོད་པ།　　ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བས་བྲིས་པ།

知 识 火 花

（第一辑）

（藏 文）

民族出版社编译出版　新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：850×1168 毫米 1/32 印张：3

1981 年 2 月第 1 版

1981 年 2 月北京第 1 次印刷

印数：0001—3,000 册　定价：0.16 元

书号：M 17049（3）21

Library of Tibetan Works Archives

书号 M 17049(3)21
定价 0.16 元